

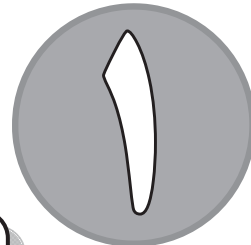

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۹/۳

آزمون ۳ آذر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۵۱	۵۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۵۶	۶۰	
۶	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم تونندهجانی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسیپور، سعید جعفری، محمدامین داداشفام، سید علیرضا علویان، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، حسین رضایی، امیرحسین شکوری، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز و جان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، آرش مرتضائی فر، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، مهتاب شیرازی	فریبا رفوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری، آرش مرتضائی فر	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی‌نژاد	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، رامیلا عسگری	سوگند بیگری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

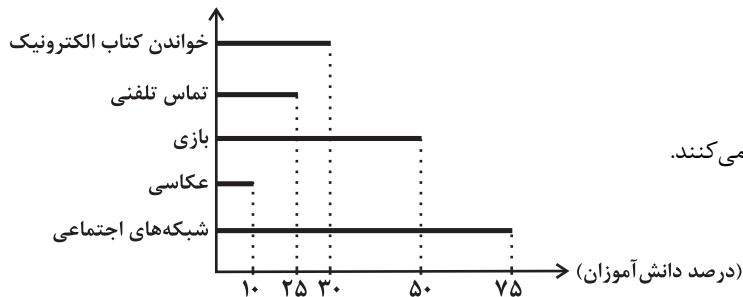
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

چرخه آمار در حل مسائل
(گام‌های چرخه آمار در حل مسائل)
صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۱- نتایج یک نظرسنجی، درباره فعالیت‌های انجام شده با تلفن هوشمند به صورت نمودار میله‌ای زیر گزارش شده است. میانه میزان استفاده از تلفن هوشمند

۱۰۰ دقیقه و چارک‌های اول و سوم به ترتیب $Q_1 = 80$ و $Q_3 = 130$ دقیقه است، کدام گزینه می‌تواند نادرست باشد؟

(۱) دامنه میان‌چارکی استفاده از تلفن ۵۰ دقیقه است.

(۲) بیش‌ترین زمان استفاده مربوط به شبکه‌های اجتماعی است.

(۳) نصف دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای بازی کردن استفاده می‌کنند.

(۴) ۲۵ درصد دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای کارهایی غیر از

شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند.

۲- کدام گزینه بیانگر کارهایی است که در گام سوم چرخه آمار انجام می‌شود؟

(۱) گردآوری داده‌ها - مرتب کردن داده‌ها - تفسیر نتایج

(۲) اندازه‌گیری داده‌ها - سازمان‌دهی داده‌ها - گردآوری داده‌ها

(۳) گردآوری داده‌ها - سازمان‌دهی داده‌ها - پاک‌سازی داده‌ها

(۴) ایده‌های جدید - سازمان‌دهی داده‌ها - گزارش معیارها

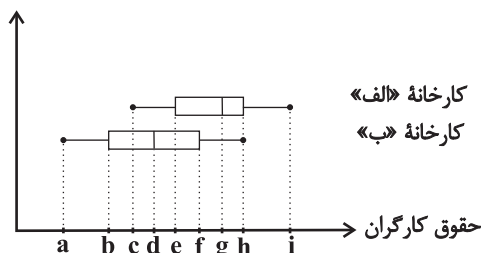
۳- با توجه به نمودار جعبه‌ای حقوق کارگران کارخانه «الف» و «ب» کدام گزینه درست نیست؟

(۱) حقوق بیش از ۲۵ درصد از کارگران کارخانه «ب» از حداقل حقوق کارگران کارخانه «الف» کمتر است.

(۲) میانه حقوق کارگران کارخانه «الف» از چارک سوم حقوق کارگران کارخانه «ب» بیشتر است.

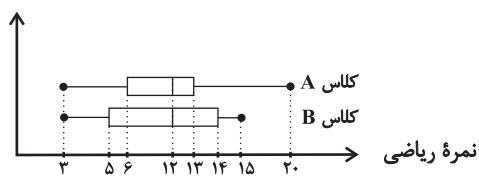
(۳) کم‌ترین حقوق کارگران کارخانه «الف» از میانه حقوق کارگران کارخانه «ب» کمتر است.

(۴) چارک سوم حقوق کارگران کارخانه «الف» از بیش‌ترین حقوق کارگران کارخانه «ب» کمتر است.

۴- نمودار جعبه‌ای مربوط به نمرات درس ریاضی دانش‌آموزان در کلاس‌های A و B به صورت زیر است. نسبت دامنه تغییرات نمرات کلاس A به دامنه

میان‌چارکی نمرات کلاس B چقدر است؟

$$\frac{3}{2} \quad (2)$$

$$\frac{16}{9} \quad (1)$$

$$\frac{4}{3} \quad (4)$$

$$\frac{17}{9} \quad (3)$$

۵- با توجه به نمودارهای زیر که نشان‌دهنده شاخص‌های میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی دانش‌آموزان یک مدرسه از شبکه شاد است، کدام گزینه صحیح است؟

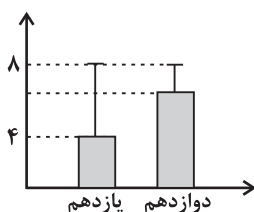
(۱) ساعات استفاده دانش‌آموزان پایه دوازدهم نسبت به ساعات استفاده دانش‌آموزان پایه یازدهم به میانگین ساعات

استفاده کلاس خود نزدیکتر است.

(۲) میانگین ساعات استفاده دانش‌آموزان پایه دوازدهم، کمتر از میانگین ساعات استفاده دانش‌آموزان پایه یازدهم است.

(۳) بیشترین ساعات استفاده از شاد در هر دو پایه، ۸ ساعت است.

(۴) نسبت میانگین به واریانس ساعات استفاده دانش‌آموزان پایه یازدهم همواره $\frac{3}{5}$ است.

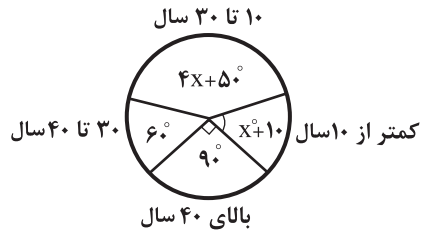

محل انجام محاسبات

۶- فراوانی داوطلبان کنکور در رشته‌های مختلف در نمودار دایره‌ای زیر نمایش داده شده است، در این نمودار زاویه مربوط به تجربی 120° درجه، ریاضی 75° درجه، انسانی 80° درجه و هنر 25° درجه است. اگر 600 هزار نفر در کنکور شرکت کرده باشند و هر داوطلب حق شرکت فقط در یک رشته را داشته باشد، تعداد داوطلبان در کنکور زبان چند نفر است؟

(۲) $120,000$ (۱) $100,000$ (۴) $60,000$ (۳) $90,000$

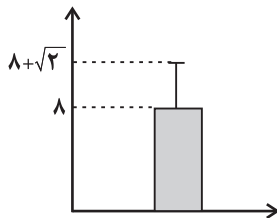
۷- فراوانی بازدیدکنندگان از یک سالن نمایش در گروه‌های سنی مختلف، مطابق نمودار دایره‌ای زیر است، تقریباً چند درصد افراد بازدیدکننده کمتر از 10 سال سن دارند؟

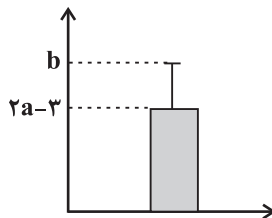
سن دارند؟

(۱) $11/1$ (۲) $8/3$ (۳) $15/2$ (۴) $14/1$

۸- با توجه به نمودار مقابل که مربوط به 20 داده آماری است؛ مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین، چند برابر میانگین داده‌ها است؟

(۱) 4 (۲) 10 (۳) 6 (۴) 5

۹- نمودار میانگین و انحراف معیار داده‌های $14, 2a+1, 5, 2, a-2$ به صورت شکل زیر است. مقدار b کدام است؟

(۱) 18 (۲) $9 + \sqrt{20/5}$ (۳) $9 + \sqrt{31/5}$ (۴) 15

۱۰- با توجه به موارد زیر چه تعداد از تعریف‌ها با گام‌های ذکر شده مطابقت ندارد؟

(الف) چگونگی نمونه‌گیری شیوه تحلیل داده‌ها ← طرح و برنامه‌ریزی

(ب) مشخص کردن هدف مطالعه ← تحلیل داده‌ها

(پ) گزارش معیارها و نتایج آماری ← بحث و نتیجه‌گیری

(ت) انتخاب معیار اندازه‌گیری مناسب ← طرح و برنامه‌ریزی

(ث) محدود کردن جامعه آماری با توجه به شرایط موجود ← بیان مسئله

(۴) 2 (۳) 3 (۲) 4 (۱) 1

محل انجام محاسبات

تابع

صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- به‌ازای چند مقدار طبیعی a ، رابطه $\{(3a+5, 4), (6a+7, 3), (2a-4, 5), (a+6, 3)\}$ تابع نیست؟

- (۱) ۲ (۲) ۱ (۳) ۳ (۴) ۵

۱۲- اگر $f: A \rightarrow B$ و $A = \{3, 4, a\}$ ، $B = \{-5, -9, -13\}$ و $f(3) = -4a - 1$ باشد، حاصل مقدار $a+b$ کدام می‌تواند باشد؟ ($a, b \in \mathbb{N}$)
 $f(x) = -4x + b$

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۸ (۴) ۵

۱۳- تعداد اعضای دامنه تابع f را c ، تعداد اعضا برد f را h و تعداد زوج‌های مرتب تابع f را با k نمایش می‌دهیم، زوج مرتب (k, h) کدام می‌تواند باشد؟

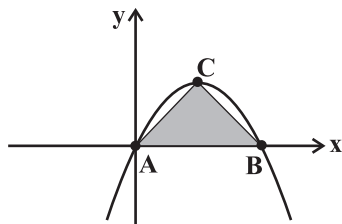
- (۱) $(2, 4)$ (۲) $(3, 0)$ (۳) $(3, 1)$ (۴) $(4, 5)$

۱۴- تابع خطی $f(x) = ax + b$ با خط $2y - 3x + 6 = 0$ برخورد نداشته است و همچنین در نقطه‌ای به عرض -2 با نیمساز ناحیه چهارم برخورد دارد.

فاصله محل برخورد $f(x)$ با محور x ها از مبدأ مختصات چقدر است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{5}{3}$ (۳) $\frac{8}{3}$ (۴) $\frac{10}{3}$

۱۵- اگر نمودار تابع $y = -x^2 + 2x$ به صورت زیر باشد، مساحت مثلث ABC چقدر است؟ (C رأس سهمی است).

- (۱) $\frac{1}{2}$

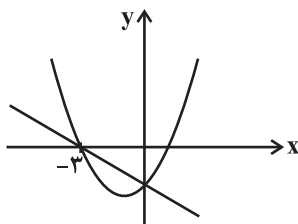
- (۲) ۱

- (۳) ۴

- (۴) $\frac{9}{2}$

محل انجام محاسبات

۱۶- شکل زیر نمودارهای تابع خطی $f(x) = mx + n$ و تابع درجه دوم (سهمی) $g(x) = ax^2 + bx + c$ را نشان می‌دهد. مقدار $\frac{3b-9a}{m}$ کدام است؟

(۱) نمی‌توان تعیین کرد.

(۲) ۳

(۳) ۱

(۴) صفر

۱۷- می‌خواهیم در یک طرف دریاچه‌ای، زمینی مستطیل شکل با استفاده از ۴۸ متر طناب ایجاد کنیم. بیشترین مساحت این زمین چند متر مربع است؟

(ساحل دریاچه را خط صاف در نظر بگیرید.)

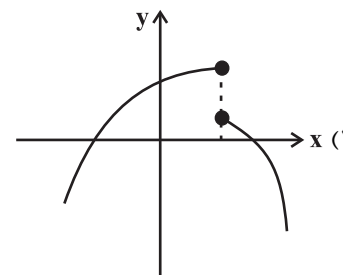
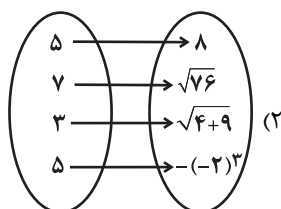
(۴) ۲۹۶

(۳) ۲۸۸

(۲) ۲۵۶

(۱) ۲۴۲

۱۸- کدام رابطه یا نمودار زیر یک تابع محسوب می‌شود؟

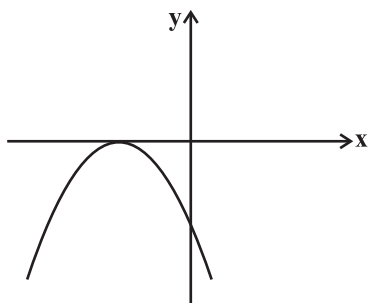
(۴) رابطه‌ای که به هر عدد طبیعی، مقسوم علیه‌های اول آن را نسبت می‌دهد.

x	۲	$(\frac{1}{2})^{-1}$	۳	$\frac{1}{3}$
y	۵	۶	۷	۸

۱۹- دامنه تابع خطی f مجموعه $A = \{x \in \mathbb{R} \mid -3 < x < 5\}$ و تابع f از نقطه $(1, 2)$ گذشته است. اگر $f(0) = f(1) - 2$ باشد، برد تابع f کدام است؟

(۲) $\{y \in \mathbb{R} \mid -7 < y < 2\}$ (۱) $\{y \in \mathbb{R} \mid -5 < y < 11\}$ (۴) $\{y \in \mathbb{R} \mid -3 < y < 5\}$ (۳) $\{y \in \mathbb{R} \mid -4 < y < 8\}$

۲۰- اگر معادله سهمی زیر به صورت $f(x) = -3x^2 - 2x + 2k + \frac{5}{3}$ باشد، مقدار $f(8)$ کدام است؟

(۱) $-\frac{27}{2}$ (۲) $-\frac{19}{2}$ (۳) $-\frac{623}{3}$ (۴) $-\frac{625}{3}$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم

و سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

صفحه‌های ۴۱ تا ۴۷

علوم و فنون ادبی (۱):

فصل چهارم

(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)

صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۱

۲۱- با توجه به سبک شعر دوره بیداری کدام گزینه کاملاً صحیح است؟

- (۱) شاعرانی که به زبان مردم شعر می‌گفتند، شعر را بیشتر وسیله‌ای برای بیان احساسات و عواطف شخصی خود می‌دانستند.
- (۲) فرخی یزدی و ملک‌الشعرا بهار از شاخص‌ترین شاعران این سبک در حوزه توجه به مردم هستند.
- (۳) گرایش شاعران به محتوا و عدم تسلط کافی بر ادبیات کهن را می‌توان از عوامل کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری دانست.

(۴) شاعران دوره بیداری تخیلات سراینده‌گان پیشین را در نظر نداشتند و گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع نوآوری‌هایی را در عرصه تخیل پدید آوردند.

۲۲- در متن زیر چند مورد نادرست وجود دارد؟

«نثر دوره بیداری ساده و قابل فهم است، واژه‌های انگلیسی، ترکی، عربی، فرانسوی و... به نثر وارد می‌شود و همچون نثر دوره‌های پیشین عبارت‌های وصفی کاهشی آشکار می‌یابد. نثر فارسی در این دوره قیدوبندهای نثر مصنوع و فنی را کنار نمی‌گذارد و کاربرد صنایع ادبی در نثر افزایش می‌یابد. اکثر نویسندگان این دوره، داستان را مطابق ذوق عامه مردم می‌نوشتند و سبک نویسندگی مطابقت کاملی با ادبیات داستانی جدید نداشت.»

- (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۲۳- در نثر دوره بیداری به ترتیب موضوعات «دشمنی با استبداد و استعمار» و «تفرق از خرافات» بیشتر در کدام آثار مطرح است؟

- (۱) نثر داستانی - نثر روزنامه‌ای

- (۲) نثر روزنامه‌ای - نثر داستانی

- (۳) طنز سیاسی - نثر داستانی

- (۴) نثر روزنامه‌ای - طنز سیاسی

۲۴- کدام گزینه در رابطه با تاریخ ادبیات قرن‌های پنجم و ششم درست است؟

- (۱) خاقانی و نظامی از شاعران نواحی مرکزی ایران هستند که سبک آن‌ها از سبک‌های پیشین متمایز بود.
- (۲) با ورود شعر به خانقاه‌ها بر دشواری بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر بودند، افزوده شد.
- (۳) تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند باعث شد که در اوایل قرن ششم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
- (۴) تا آغاز قرن ششم شعر همچنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی است؛ اما نوآوری‌هایی نیز مشاهده می‌شود.

۲۵- سبک کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) نشسته بر شاه بر دست راست
- (۲) ز روزگار خوش است این همه جز آن که لبم
- (۳) به سرای سپنج مهمان را
- (۴) مست بگذشتی و از خلوتیان ملکوت

۲۶- با توجه به ویژگی‌های سبک‌شناسی کدام ابیات متعلق به شعر عصر بیداری هستند؟

- الف) هیچ‌کس را خبر از عالم آزادی نیست
- ب) دسترنج کارگر را تا به کی سرمایه‌دار
- ج) دهر آنچه‌ان که قاعده اوست می‌رود
- د) من به هر حيله بود مقصد خود صاف کنم
- هـ) زن بود شعر خدا، مرد بود نثر خدا

- (۱) هـ - الف - ج (۲) الف - ب - هـ (۳) د - الف - ج (۴) هـ - د - ب

۲۷- از نظر فکری کدام بیت نمی‌تواند در تقسیم‌بندی شعر فارسی در قرن‌های پنجم و ششم قرار بگیرد؟

- (۱) اکنون خورید باده و اکنون زبید شاد
- (۲) هر که او در وادی حیرت فتاد
- (۳) زبان ثناگر درگاه مصطفی خوش‌تر
- (۴) پادشاه نظم و نثرم در خراسان و عراق

یک روز، یک درس

روزهای یکشنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس علوم و فنون ادبی اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه‌درس‌ها، نمونه سؤالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس علوم و فنون ادبی را در این روز از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

۲۸- کدام گزینه دارای جناس تام می‌باشد؟

- (۱) کسی کش روان شد به دانش جوان
- (۲) غریب مشرق و مغرب به آشنایی تو
- (۳) ز هر کس بیشتر مهر تو دارم وین دلیلم بس
- (۴) این برد فرمان آن کس کو کند فرمان او

- گشش تن بمیبرد نمیبرد روان
- غریب نیست که در شهر ما مقام کنند
- که هر کس را فزون تر مهر حسرت بیشتر دارد
- وان کند آهنگ آن کس کو کند آهنگ او

۲۹- در کدام بیت، «جناس همسان» و «جناس ناهمسان» به کار رفته‌است؟

- (۱) پیرو ایشان شو و در آن جهان
- (۲) غم عشقت روان من بفرسود
- (۳) بال و پر مگر شکنی ای صنم
- (۴) دوش ساغرهای ساقی جمله مالامال بود

- رخش دل اندر صف مردن جهان
- کجا رفت آن روان تن ندانم
- من پر م از کوی تو؟ هرگز که نه!
- ای که تا روز قیامت عمر ما چون دوش باد

۳۰- توضیح مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) ساقی عشق ساغری می داد
- (۲) در عشق یار نیست مرا صبر و سیم و زر
- (۳) صد هزاران مرد گم گردد مدام
- (۴) چه داند آن که نداند که چیست لذت عشق

مست گشتیم از آن مدام مدام (دارای جناس تام)

لیک آب چشم و آتش دل هر دو هست یار (فاقد هر دو نوع جناس)

تا یکی اسراربین گردد تمام (فاقد جناس)

از آن که لذت عاشق و رای لذات است (دارای اشتقاق)

۳۱- چند بیت از ابیات زیر دارای جناس است؟

- الف) وفا کرده دیده آلا وفا
- ب) مرا می‌کشد یا مرا می‌کشد
- ج) خراشیده تار و خروشنده وار
- د) علی رغم فر فرودستی ام
- ه) پناهنده از قهر بیگانه او

- جفاجسته جور جان گاهمش
- یکی زین دو پنجاه پنجاهمش
- از آن زخمه راه و بی راهمش
- فرا دست مردم یی داللمش
- به گهواره مهر گه گاهمش

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۲- کدام بیت فاقد جناس است؟

- (۱) طبع تو سیر آمد از من جای دیگر دل نهاد
- (۲) کلید صبح به دست و سرود عشق به لب
- (۳) این جمله جانها را در عشق چنگ سازم
- (۴) مست می‌ستم جام بلی به دستم

- من که را جویم که چون تو طبع هر جاییم نیست
- ز انتهای شبان شهسوار می‌آید
- وز چنگ بی‌زبان من سیصد زبان برآرم
- در خلوتی نشستم با دلبر آرمیده

۳۳- قافیه در کدام ابیات، فاقد حروف الحاقی است؟

- الف) ز مرتضی به نبی و ز مصطفی به علی
- ب) نشینیم یک جای و پاسخ دهیم
- ج) به هنگام خوردن مرا بازخوان
- د) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست

- پناه می‌برم امشب به حکم لم یزلی
- همی در سخن رای فرخ نهیم
- چو با دوده بنشینم از پیش خوان
- منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست

- (۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ج - د

۳۴- قافیه در کدام بیت، معیوب است؟

- (۱) پس کریم آن است کاو خود را دهد
- (۲) حلق بخشید او عصای عدل را
- (۳) پس معانی را چو اعیان حلقه‌هاست
- (۴) کوه‌ها و بحر‌ها و دشت‌ها

- آب حیوانی که ماند تا ابد
- خورد آن چندان عصا و حبل را
- رازق حلق معانی هم خداست
- بوستان‌ها باغ‌ها و کشت‌ها

۳۵- قافیه در کدام بیت از قاعده «۱» یا «۲» تبعیت نمی‌کند؟

- (۱) گفتش ای عم یک شهادت تو بگو
(۲) زین دو ره گرچه به جز تو عزم نیست
(۳) مرگ همسایه مرا واعظ شده
(۴) رو به خاک آریم کز وی رسته‌ایم
- تا کنم با حق خصومت بهر تو
لیک هرگز رزم هم‌چون بزم نیست
کسب و دکان مرا برهم زده
دل چرا در بی‌وفایان بسته‌ایم

۳۶- کدام بیت ذوقافیتین نیست؟

- (۱) بار دیگر بر گمان طمع سود
(۲) صاحب وحیش در پیغام باز
(۳) یک نفس ای مونس من کوش‌دار
(۴) ای شاه زمین بر آسمان داری تخت
- خویش زد بر آتش آن شمع زود
می‌دهد از وی خبر الهام باز
گوهری از مجلس من گوش‌دار
سست است عدو تا تو کمان داری سخت

۳۷- کدام گزاره دربارهٔ رباعی زیر نادرست است؟

- «در عشق تو گاه بت پرستم گویند
این‌ها همه از بهر شکستم گویند»
- گه رند و خراباتی و مستم گویند
من شاد به این‌که هر چه هستم گویند»

(۱) در بیت دوم، دو صامت «ی» و دو مصوت بلند «ی» وجود دارد.

(۲) بیت نخست فاقد جناس است.

(۳) حرف روی «ت» است و تبصرهٔ قافیه مشهود است.

(۴) با مصراع «من گوش استماع ندارم لمن تقول؟» تناسب مفهومی دارد.

۳۸- مفهوم بیت کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) در و دیوار به حال دل من زار گریست
(۲) بس که با شاهد ناکامی‌ام الفت‌ها رفت
(۳) باورم نیست ز بدعه‌دی ایام هنوز
(۴) خاقانی از این طالع خود کام چه جویی
- هر کجا نالهٔ ناکامی خود سر کردم
شادکامم دگر از الفت ناکامی‌ها
قصهٔ غصه که در دولت یار آخر شد
کاو چاشنی کام به کامت نرسانید

۳۹- تصویر باد (نسیم سحری، صبا و ...) در کدام بیت متفاوت با سایر ابیات است؟

- (۱) بر باد سپردم دل و جان تا به تو آرد
(۲) ای باد اگر به گلشن احباب بگذری
(۳) ای نسیم سحری خاک در یار بیار
(۴) صبا از عشق من رمزی بگو با آن شه خوبان
- زین هر دو ندانم که کدامت نرسانید
زنهار عرضه ده بر جانان پیام ما
که کند حافظ از او دیدهٔ دل نورانی
که صد جمشید و کیخسرو غلام کمترین دارد

۴۰- مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

- «آن گرد شتابنده که در دامن صحراست
(۱) دل ای سلیم در این کاروان‌سرای میند
(۲) ای که خواب‌آلوده واپس مانده‌ای از کاروان
(۳) باز پس ماند ز همراهیت اگر آصف بود
(۴) ای خفته همه عمر و شده خیره و مدهوش
- گوید چه نشینی که سواران همه رفتند»
که خانه ساختن آیین کاروانی نیست
جهد کن تا بازبایی هم‌رهان خویش را
کاروانی کی رسد هرگز به گرد لشگری
وز عمر و جهان بهرهٔ خود کرده فراموش

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس سوم: نظم اجتماعی
درس چهارم: کنش اجتماعی
(خشت بنای جامعه)
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۶

۴۱- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

- جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی آشنا به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از دانش عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

- «قواعد و هنجارهای باهم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند؟» از جمله پرسش‌های جامعه‌شناسان در شناخت نظم اجتماعی است.

- زندگی اجتماعی با قوانین رسمی و غیررسمی سامان می‌یابد.

- افراد در زندگی روزمره غالباً بنا به نیازهای علمی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند؛ و معمولاً از پیچیدگی و عمق آن موقعیت می‌کاهند.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - ص - ص - ص (۴) ص - ص - ص - غ

۴۲- چند مورد از عبارات زیر، نادرست می‌باشد؟

- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود.

- ساماندهی ارتباط ما با دیگران و قابل پیش‌بینی بودن کنش‌های ما برای دیگران، از جمله فواید وجود ساختارهای اجتماعی است.

- منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

- نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در کوتاه‌مدت حفظ کند.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۴۳- به ترتیب، هر عبارت با کدام یک از مفاهیم زیر در ارتباط است؟

- هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.

- در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است.

- رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های ابزاری قرار می‌دهد.

- تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شوند که مشاهده‌پذیر باشند.

(۱) هم‌تغییری - پوزیتیویسم - جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - دانش ابزاری

(۲) تبیین - وحدت روش علوم - تبیین تجربی - دانش تجربی

(۳) هم‌تغییری - وحدت روش علوم - فیزیک اجتماعی - تبیین

(۴) تبیین - پوزیتیویسم - جامعه‌شناسی تبیینی - تبیین‌های تجربی

۴۴- به ترتیب، در کدام گزینه به هدف، موضوع و روش جامعه‌شناسی تبیینی اشاره شده است؟

(۱) دآوری درباره کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی - تجربی

(۲) فهم و تبیین پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های طبیعی - عقلانی و وحیانی

(۳) توصیف و تبیین وقایع اجتماعی - ساختار اجتماعی - مشاهده و توصیف

(۴) پیش‌بینی و کنترل جامعه - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - حس و تجربه

۴۵- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با جامعه‌شناسی تبیینی، نادرست است؟

(۱) جامعه، واقعیتی بیرونی تصور می‌شود که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود.

(۲) می‌توان با استفاده از دانش‌های ابزاری، جامعه را شناخت و در آن تغییری بنیادین ایجاد کرد.

(۳) تفاوت میان جوامع صرفاً تفاوتی کمی است و جوامع پیشرفته‌تر، در رفع نیازهای خود تواناترند.

(۴) انسان‌ها نمی‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و همه جوامع مسیر یکسانی را طی می‌کنند.

۴۶- تمامی عبارات زیر در رابطه با جنگ‌های نامنظم صحیح می‌باشند، به جز ...

- (۱) مردم آمرلی، از این شیوه مبارزه استفاده کردند که در نهایت منجر به پیروزی آنان شد.
- (۲) این جنگ‌ها، مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان غیربومی یک منطقه است.
- (۳) سربازان این جنگ‌ها معمولاً متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می‌کنند.
- (۴) این اصطلاح نخستین بار توسط شهید مصطفی چمران به کار برده شد.

۴۷- کدام گزینه جاهای خالی را به درستی کامل می‌کند؟

- خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با پدید می‌آیند.

- هر چقدر هم جافتاده و باسابقه باشند، با به وجود آمده و برقرارند.

- (۱) کنش اجتماعی - کنش‌های اجتماعی - ساختارهای اجتماعی - کنش‌های افراد
- (۲) هنجار اجتماعی - کنش‌های اجتماعی - ساختارهای اجتماعی - کنش اجتماعی
- (۳) کنش اجتماعی - کنش‌های فردی - ساختارهای اجتماعی - کنش‌های فردی
- (۴) کنش اجتماعی - کنش‌های فردی - ارزش‌های اجتماعی - کنش اجتماعی

۴۸- کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح می‌باشد؟

- (۱) میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه در حفظ یا تغییر وضع موجود، یکسان است.
- (۲) مشکلات و مسائل اجتماعی برخلاف آنچه که به نظر می‌رسند، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما هستند.
- (۳) همه ما از آنجا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود بر جامعه اثر می‌گذاریم.
- (۴) تنها افراد خاصی همانند مسئولان و مدیران، می‌توانند بر جهان اجتماعی تأثیر بگذارند.

۴۹- به ترتیب، کدام گزینه جدول زیر را کامل می‌کند؟

- شکل‌دهنده به اقدامات افراد

- پدید آمدن فرصت‌ها و محدودیت‌ها

- حرکت‌های فراتر از نظم جامعه

الف	نظم	ب
نارسی‌های نظام اداری	ج	تبدیل مدارس امام خطیب به مرکز اسلام‌گراها

(۴) ج - الف - ب

(۳) ب - الف - ج

(۲) ج - ب - الف

(۱) الف - ب - ج

۵۰- کدام گزینه عبارات زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- انسان‌ها قادرند با توجه به ... نظم اجتماعی را تغییر دهند.

- عمل انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی، آگاهانه و ... است.

- زندگی اجتماعی انسان و ... همزاد یکدیگرند.

- ... یعنی فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

(۱) عقاید و ارزش‌های خود - ارادی - کنش - کنش اجتماعی

(۲) آرمان‌ها و ارزش‌های خود - جهت‌دار - نظم - نظم اجتماعی

(۳) آرمان‌ها و ارزش‌های خود - معنادار - نظم - کنش اجتماعی

(۴) هنجارها و رفتارهای خود - معنادار - کنش - کنش اجتماعی

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ «یا» به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

هویت

(تغییرات هویت اجتماعی، تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل درونی»، تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی») صفحه‌های ۸۲ تا ۱۰۲

۵۱- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- منظور از موقعیت اجتماعی چیست؟

- کدام گزینه مثالی برای تحرک اجتماعی نزولی می‌باشد؟

(۱) جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد. - حسابداری که به تازگی مسئول بخش شده است.

(۲) جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر. - کارمندی که به تازگی به بخش دیگر اداره منتقل شده است.

(۳) جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد. - مدیر فروشی که به تازگی کارمند یک بخش شده است.

(۴) جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر. - پیک موتوری که اکنون مغازه‌دار است.

۵۲- به ترتیب، کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر می‌باشد؟

- در کدام جهان اجتماعی تحرکات صعودی مختص به صاحبان ثروت است؟

- تعارضات فرهنگی ناشی از علل درونی ریشه در چه چیزی دارند؟

- کودتای نظامی سال ۱۹۹۱ میلادی الجزایر، بیانگر چه موضوعی می‌باشد؟

(۱) جامعه‌آپارتاید - نوآوری‌های اعضای جهان اجتماعی - عدم امکان رأی دادن به قوانین الهی در جوامع دنیوی

(۲) جامعه‌سکولار - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی - نفی هویت‌های الهی و معنوی

(۳) جامعه‌آپارتاید - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی - نفی هویت‌های الهی و معنوی

(۴) جامعه‌دارای ارزش‌های اقتصادی - نوآوری‌های اعضای جهان اجتماعی - عدم امکان رأی دادن به قوانین الهی در جوامع دنیوی

۵۳- پاسخ هریک از سؤالات زیر کدام است؟

- اساس شکل‌گیری هویت فرهنگی جهان اجتماعی چیست؟

- تزلزل فرهنگی چه زمانی رخ می‌دهد؟

- جهان اسلام چگونه با فرهنگ یونان و روم مواجه شد؟

(۱) ارزش‌ها و هنجارها - زمانی که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های شکل‌دهنده هویت اجتماعی جهان فرهنگی، ثابت و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند. - تنها عناصر اساطیری این دو فرهنگ را اخذ کرد.

(۲) عقاید و ارزش‌های اجتماعی - هنگامی که آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی مورد تردید قرار گیرند. - تنها عناصر اساطیری این دو فرهنگ را اخذ کرد.

(۳) ارزش‌ها و هنجارها - هنگامی که آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی مورد تردید قرار گیرند. - تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد.

(۴) عقاید و ارزش‌های اجتماعی - زمانی که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های شکل‌دهنده جهان اجتماعی، ثابت و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند. - تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد.

۵۴- به ترتیب کدام گزینه در رابطه با «ترجیح دادن زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی»، «عامل مؤثر در بازاندیشی دانشمندان درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی» و «فراموشی انسان از خود به دلیل فراموشی خداوند» صحیح است؟

(۱) مورد تردید قرار گرفتن عقاید و ارزش‌های سازنده هویت فرهنگی جامعه - فرهنگ دنیاگریز - از خودبیگانگی فطری

(۲) ناتوانی جامعه در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود - علل درونی تحول فرهنگی جهان اجتماعی - از خودبیگانگی فرهنگی

(۳) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - کهولت و مرگ جهان اجتماعی - از خودبیگانگی تاریخی

(۴) ناتوانی جهان اجتماعی در سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود - کاستی و خلأ معنوی - از خودبیگانگی حقیقی

۵۵- به ترتیب، هر کدام از مفاهیم زیر با کدام گزینه در ارتباط است؟

- جشن هنر شیراز به ریاست فرح پهلوی

- خودباختگی جوامع غیرغربی

- غرب‌زدگی جوامع غیرغربی

- مانع شناخت صحیح انسان‌ها از عالم و آدم

(۱) خودباختگی فرهنگی - مرعوب قدرت اقتصادی و فرهنگی غرب گشتند. - پذیرش عناصر فرهنگ غرب به صورت تقلیدی - جهان اجتماعی فاقد عقاید و ارزش‌های حق

(۲) از خودبیگانگی فرهنگی - مرعوب قدرت اقتصادی و فرهنگی غرب گشتند. - مانع تعامل با جهان غرب - جهان اجتماعی دارای عقاید و ارزش‌های حق

(۳) از خودبیگانگی فرهنگی - مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی غرب گشتند. - مانع تعامل با جهان غرب - جهان اجتماعی فاقد عقاید و ارزش‌های حق

(۴) از خودبیگانگی حقیقی - مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی غرب گشتند. - پذیرش عناصر فرهنگ غرب به صورت آگاهانه - جهان اجتماعی دارای عقاید و ارزش‌های حق

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.

چالش‌های جهانی

(جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی، بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی، بحران‌های معرفتی و معنوی)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۳

۵۶- در ارتباط با جنگ‌های جهانی اول و دوم، کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) هیچ یک از این دو جنگ، منشأ دینی نداشت و پوشش دینی و مذهبی نیز به خود نگرفت.

(۲) در جنگ جهانی اول، برای نخستین‌بار از سلاح‌های شیمیایی و در جنگ جهانی دوم برای اولین‌بار از بمب اتم استفاده شد.

(۳) در قالب اندیشه‌های لیبرالیستی، مارکسیستی و سوسیالیستی عمل می‌کردند و زمینه‌های فرهنگی متفاوتی داشتند.

(۴) آتش این دو جنگ به کشورهای اروپایی و غربی محدود نشد، بلکه همه جهان را درگیر خود ساخت.

۵۷- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «اصطلاحات سیاسی مشابه شمال و جنوب» غلط اما در رابطه با «بحران اقتصادی»، صحیح است؟

(۱) اصطلاح توسعه یافته و توسعه نیافته به این نکته اشاره دارد که کشورهای صنعتی و ثروتمند، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند. - در این بحران، سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند.

(۲) اصطلاح مرکز و پیرامون را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. - آسیب‌های مربوط به آن همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است؛ به همین دلیل به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساخت.

(۳) براساس نظریه استعمارگر و استعمارزده، جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند. - در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و متأثر از عوامل داخلی آن‌ها بودند.

(۴) مراد از جهان اول، کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب است و منظور از جهان سوم کشورهایی هستند که خارج از دو بلوک شرق و غرب قرار داشته و تحت نفوذ آن‌ها بوده‌اند. - در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

۵۸- به ترتیب، علت هر یک از عبارات زیر کدام است؟

- گسترش انواع آسیب‌های زیست محیطی

- تشکیل همایش‌های بین‌المللی متعدد

- کودکانه پنداشتن نگاه جوامع توحیدی به طبیعت

(۱) گسترش زندگی مدرن در جهان - بحران محیط زیست - نگاه دنیوی انسان مدرن

(۲) گسترش زندگی مدرن در جهان - بحران‌های اقتصادی و سیاسی - فرهنگ مدرن

(۳) مهاجرت، بیکاری و فقر - بحران محیط زیست - نگاه دنیوی انسان مدرن

(۴) مهاجرت، بیکاری و فقر - بحران‌های اقتصادی و سیاسی - نگاه دنیوی انسان مدرن

۵۹- به ترتیب هر عبارت، پیامد، علت و پیامد کدام گزینه است؟

- تردید در هویت روشنگرانه معرفت علمی - تجربی

- شناخته شدن کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا به عنوان معتبرترین راه شناخت جهان در فرهنگ قرون وسطی.

- زیر سؤال رفتن علم مدرن

(۱) مخدوش شدن استقلال معرفت علمی تجربی - منجر شدن به بحران معرفت شناختی - در نیمه اول قرن بیستم علم به امور طبیعی محدود شد.

(۲) مشخص شدن وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - نادیده گرفته شدن شناخت عقلی و تجربی - در نیمه دوم قرن بیستم، آشکار شد که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است.

(۳) وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - سنجیده کردن شناخت از راه عقل و تجربه در دوران مدرن - تردید در بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب

(۴) تردید در هویت انسان‌شناختی جهان مدرن - نادیده گرفته شدن شناخت عقلی و تجربی - علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.

۶۰- طی قرن ... نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه به سطوح مختلف زندگی بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه ... در فرهنگ غرب است، به عنوان پاسکولاریسم یاد می‌کنند.

(۱) بیستم - بحران معنویت (۲) بیستم - افول روشنگری (۳) نوزدهم - بحران معنویت (۴) نوزدهم - افول روشنگری

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

احساس، توجه، ادراک

صفحه‌های ۶۶ تا ۸۷

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

- ۶۱- وقتی در خانه نشسته‌ایم و مادر در آشپزخانه مشغول کار است و ناگهان بویی به مشام ما می‌رسد؛ چه مرحله‌ای در ما شکل گرفته است؟
 (۱) احساس (۲) ادراک (۳) توجه (۴) تفکر
- ۶۲- «ساختارهای شنوایی کودکی، در دوره جنینی، به دلیل آثار مخرب عوامل شیمیایی در جنگ معیوب شده و ناشنوا گشته است؛ او اکنون با لب‌خوانی متوجه اکثر صحبت‌های دیگران می‌شود.» این مطلب به ترتیب چه موضوعی را به ذهن متبادر می‌کند؟
 (۱) ویژگی‌های رشد در دوره قبل از تولد - نقش تکاملی احساس (۲) نقش عوامل محیطی در رشد - نقش تکاملی احساس
 (۳) ویژگی‌های رشد در دوره قبل از تولد - جبران حسی (۴) نقش عوامل محیطی در رشد - محرومیت حسی
- ۶۳- «سجاد، حسن و محمدرضا یک سهم بورسی را خریداری کرده بودند که این سهم شروع به ریزش کرد. حسن و سجاد با دقت بیشتری به نمودار نگاه کردند و سجاد بعد از محاسبه و تحلیل بیشتر، تصمیم گرفت سهم در حال ریزش را از سبد خود حذف کند.» در رابطه با این روایت، کدام گزینه درست است؟
 (۱) تنها سجاد از مرحله ادراک عبور کرده است. (۲) هر سه نفر به نوسانات نمودار توجه کرده‌اند.
 (۳) فقط حسن و سجاد تغییر نمودار را احساس کرده‌اند. (۴) سجاد و حسن ریزش نمودار را ادراک کرده‌اند.
- ۶۴- در مدرسه عده‌ای از افراد در حال صحبت راجع به شخصی با یکدیگر هستند و ما که در گوشه‌ای ایستاده‌ایم، صحبت آن‌ها به گوشمان می‌خورد. بعدها ناخودآگاه در مواجهه با فردی که راجع به او صحبت می‌کردند به رفتار او حساس شده‌ایم. چه چیزی این امر را تبیین می‌کند؟
 (۱) آگاهی ما از پدیده‌ها و محرک‌های پیرامون، کامل نیست. (۲) با محرک ارائه‌شده تا حد زیادی خوگیری ایجاد شده است.
 (۳) ذهن دارای آگاهی پنهان از تمام محرک‌های محیطی است. (۴) سایر محرک‌ها باعث آماده‌سازی این محرک برای ادراک شده‌اند.
- ۶۵- هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب به کدام یک از کارکردهای توجه اشاره دارند؟
 - کم کردن زیر شعله گاز پس از اتمام آب برنج
 - تشخیص پخته یا خام بودن برنج در فرآیند پخت
 - پیدا کردن سنگ‌ریزه هنگام پاک کردن برنج
 (۱) گوش به زنگی - ردیابی درست علامت - گوش به زنگی
 (۲) ردیابی درست علامت - جست‌وجو - جست‌وجو
 (۳) ردیابی درست علامت - جست‌وجو - گوش به زنگی
 (۴) گوش به زنگی - ردیابی درست علامت - جست‌وجو
- ۶۶- بیت زیر بر کدام موقعیت ردیابی علامت دلالت دارد؟
 تو را در بزنگاه دیدن ندیدم / همیشه گرفتار کم‌بینی‌ام من (علیرضا آذر)
 (۱) اصابت (۲) از دست دادن محرک هدف (۳) هشدار کاذب (۴) رد درست
- ۶۷- خطاهای ادراکی دال بر چه موضوعی هستند؟
 (۱) انحراف‌های اجتناب‌ناپذیر ذهن در دریافت محرک‌ها
 (۲) لزوم ترتیب فرایندهای ادراکی و اثر آن‌ها بر یکدیگر
 (۳) عدم انطباق الزامی فرایندهای شناختی بر هم
 (۴) فاصله همیشگی ادراک انسان با واقعیت
- ۶۸- درست یا نادرست بودن گزاره‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟
 - هم در توهم و هم در خطای ادراکی، ادراک رخ می‌دهد.
 - هم در توهم و هم در خطای ادراکی، احساس رخ می‌دهد.
 - اگر یک خطای ادراکی سطوح بالاتر تفکر ما را درگیر کند و نتایج وخیم‌تری داشته باشد، خطای شناختی رخ می‌دهد.
 - اگر کسی فقط تصویر نصف چهره خود را در پروفایلش بارگذاری کند، ذهن ما نصف دیگر را کامل می‌کند.
 (۱) د - ن - د - ن (۲) ن - د - د - ن (۳) ن - د - د - ن (۴) د - ن - ن - د
- ۶۹- «یکی از راهبردهای شعبده‌بازان در خلال اجرای مراسم، متفاوت نشان دادن اشیاء و پدیده‌ها است. برای مثال طوری وانمود می‌کنند انگار دستیار خود را با اره به دو نیم کرده و یا او را در جایی بسیار تنگ‌تر از حد ممکن، محصور می‌کنند در حالی که در واقع، دستیار نه دو نیم شده و نه در جایی کمتر از ابعاد خود قرار گرفته است.» بر این اساس، شعبده‌بازان شکل‌گیری کدام پدیده روان‌شناختی را در مخاطب هدف‌گذاری می‌کنند؟
 (۱) توهم (۲) خطای ادراکی (۳) احساس بدون ادراک (۴) خطای شناختی
- ۷۰- «در ضربات پنالتی دیدار نهایی مسابقات فوتبال جام جهانی، دروازه‌بان تیم ایتالیا، به ترتیب عملکردهای زیر را به اجرا گذاشت:
 او به هنگام پنالتی اول از خود واکنشی نشان نداد و به سمت توپ حرکت نکرد، اما پنالتی دوم را به خوبی مهار کرد، این در حالی بود که در پنالتی سوم دچار اشتباه شد و به دلیل نوع نگاه زنده ضربه، برخلاف مسیر توپ شیرجه رفت.»؛ این دروازه‌بان به ترتیب در چه موقعیت‌هایی قرار گرفته است؟
 (۱) هشدار کاذب - رد درست - از دست دادن محرک هدف (۲) از دست دادن محرک هدف - اصابت - هشدار کاذب
 (۳) هشدار کاذب - تصمیم درست - از دست دادن محرک هدف (۴) از دست دادن محرک هدف - رد درست - هشدار کاذب

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۹/۳

آزمون ۳ آذر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخ گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱) و (۳)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۹۱	۹۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۹۶	۱۰۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۰۱	۱۰۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۱۱۱	۱۱۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم تونندهجانی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسیپور، سعید جعفری، محمدامین داداشفام، سید علیرضا علویان، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، حسین رضایی، امیرحسین شکوری، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز و جان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، آرش مرتضائی‌فر، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، مهتاب شیرازی	فریبا رفوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری، آرش مرتضائی‌فر	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی‌نژاد	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، رامیلا عسگری	سوگند بیگری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

الْوَجْهَ النَّافِعِ وَالْوَجْهَ الْمَضْرُ

(متن درس ۲)

صفحه‌های ۱۹ تا ۲۴

عربی (۱):

الْمَعَالِمِ الْخَلَّابَةُ / صِنَاعَةُ النَّفْطِ

درس‌های ۶ و ۷

صفحه‌های ۵۹ تا ۸۲

■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۱ - ۷۸)

۷۱- ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا﴾:

- (۱) همانا کسانی که ایمان آوردند و کارهای نیکو کردند، قطعاً ما پاداش کسانی را که نیکوکاری کردند، تباہ نمی‌کنیم!
- (۲) قطعاً آنان که ایمان آوردند و کارهای خوب انجام دادند، ما اجر کسی را که عملش نیکوتر است، ضایع نخواهیم کرد!
- (۳) بی‌شک آنان که ایمان آوردند و نیکوکاری کردند، قطعاً ما اجر کسی را که کارهای پسندیده کرده است، تباہ نمی‌سازیم!
- (۴) مسلماً کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، قطعاً ما پاداش کسی را که نیکوکاری کرده است، ضایع نمی‌کنیم!

۷۲- «كَانَ وَالِدَا أَلْفَرْدٍ قَدْ قَامَا بِنَاءَ الْمُخْتَبَرِ الْكَبِيرِ الَّذِي انفجر فِي النِّهَايَةِ!»:

- (۱) والدین آلفرد اقدام به ساخت آزمایشگاه بزرگی کرده بودند که سرانجام منفجر شد!
- (۲) پدر آلفرد اقدام به بنای آزمایشگاه بزرگی کرد که در نهایت منفجر شد!
- (۳) پدر و مادر آلفرد سرانجام آزمایشگاهی بزرگ برپا کردند که منفجر شد!
- (۴) پدر آلفرد آزمایشگاه بزرگی ساخته بود که در نهایت روزی منفجر شد!

۷۳- «يُنْقَلُ النَّفْطُ بِالنَّاقِلَاتِ فِي أَمَاكِنِ اسْتِهْلَاكِ نَقْلَهُ بِوَأَسْطَةِ الْأَنْبِيَابِ أَكْثَرَ نَفَقَةً!»:

- (۱) در جایگاه‌های مصرف که انتقال نفت از طریق لوله‌ها بسیار هزینه‌بر باشد، نفتکش‌ها آن را جابه‌جا می‌کنند!
- (۲) در محل‌های مصرفی که انتقال نفت با لوله پُر هزینه‌تر است، نفت را به وسیله نفتکش‌ها منتقل می‌کنند!
- (۳) نفت به وسیله نفتکش‌ها منتقل می‌شود در محل‌های مصرفی که انتقال با لوله‌ها خرجش زیاد است!
- (۴) نفت در مکان‌های مصرفی که جابه‌جایی با لوله‌ها پُر هزینه‌تر است، با نفتکش‌ها جابه‌جا می‌شود!

۷۴- «وَصَفَ أَحَدُ الْأَطْبَاءِ حُبُوباً مُهَذَّنَةً لِتَقْلِيلِ آلامِ رَجُلٍ تَصَادَمَ بِالسَّيْرَةِ فِي سَاحَةِ الْمَدِينَةِ!»:

- (۱) یکی از پزشک‌ها برای کاهش درد مردی که در میدان شهر با خودرو تصادف کرده بود قرص‌های آرام‌بخش تجویز کرد!
- (۲) یکی از پزشکان برای کاهش دردهای مردی که با خودرو در میدان شهر تصادف کرده بود قرص‌هایی آرام‌بخش تجویز کرد!
- (۳) یک پزشک قرص‌هایی آرام‌بخش، برای کاهش دردهای مردی که در میدان شهر خودرویی به او برخورد کرد تجویز نموده بود!
- (۴) یک نفر از پزشکان قرص‌هایی آرام‌بخش تجویز کرد برای این که دردهای مردی که با خودرو در میدان شهر تصادف کرده بود کم شود!

📅 یک روز، یک درس

روزهای سه‌شنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس عربی اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه‌درس‌ها، نمونه سؤالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس عربی را در این روز از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

۷۵- « بَعْضُ اختراعات الإنسان ليست في مجال الإعمار و البناء، لأنّه لم يستطع أن يُدرِك ماذا ينفعه و ماذا يضرّه! »:

بعضی از اختراعات انسان ...

- ۱) در جهت آباد کردن و ساختن نمی‌باشد، زیرا او قادر نیست آنچه را سود می‌رساند و آنچه را زیان می‌بخشد، بشناسد!
- ۲) در زمینه آبادانی و سازندگی نیست، زیرا او نتوانسته است درک کند چه چیزی به او سود می‌رساند و چه چیزی ضرر می‌رساند!
- ۳) در عرصه آبادانی و ساخت و ساز نیست، از آنجا که قادر به درک چیزی که برایش سودبخش است و آنچه زیان‌بخش است نمی‌باشد!
- ۴) در مسیر آباد شدن و سازنده بودن نمی‌باشد، از این جهت که او نتوانسته است چیزی که به او سود می‌رساند یا زیان می‌زند را بفهمد!

۷۶- عَيْنِ الصَّحِيح:

- ۱) قد سُجِّلَت معالم بِلَدنا التَّارِيخِيَّة في قائمة التُّراث العالَمِي! : آثار کشور تاریخی ما در لیست میراث جهانی ثبت شده است!
- ۲) هُنَاكَ آلافٌ من الظواهر الطَّبِيعِيَّة الَّتِي قد جَذَبَت سِيَّاحاً كَثِيرِينَ! : هزاران یک از پدیده‌های طبیعی وجود دارند که بسیاری از گردشگران را به خود جذب کرده‌اند!
- ۳) هذه الجوائز تُمنَح إلى من قد سهَّلوا حياة البشر! : این جوایز را به کسانی که زندگی انسان را آسان کرده‌اند، اهدا می‌کنند!
- ۴) قد قِيلَ في القرآن أنَّ النَّاسَ يَعْرِفونَ الْمُجْرِمِينَ في يوم القيامة مِن سِماهم! : در قرآن گفته شده است که در روز قیامت مردم، مجرمان را از چهره‌شان می‌شناسند!

۷۷- عَيْنِ الخَطَأ:

- ۱) لَيْتَ أعَظَم القوم يُرشدوننا دائماً إلى العلم و الأخلاق الحَسَنَة! : ای کاش بزرگان قوم ما را به علم و اخلاق نیک راهنمایی می‌کردند!
- ۲) إن تبحث عن غاية معينة فلا تشعر بخيبة الأمل! : اگر به دنبال هدفی مشخص می‌گردی، احساس ناامیدی نکن!
- ۳) قَدْ نُشَاهِدُ أنَّ بَعْض النَّاسَ يذكرون علماء القوم بالسَّوء بعد موتهم! : گاهی می‌بینیم که برخی از مردم دانشمندان قوم را بعد از مرگشان به بدی یاد می‌کنند!
- ۴) لِنَعْلَمُ أنَّ الله لا يُغَيِّر ما بِنَا حَتَّى نُغَيِّر ما بِأنفُسنا! : باید بدانیم که خداوند آنچه را در ما هست دگرگون نمی‌سازد، تا اینکه آنچه را که در درونمان است تغییر بدهیم!

۷۸- « آن پرستارها داروهای نوشته شده روی این برگه را می‌خواهند و می‌گویند که بیمارشان بیماری پوستی دارد! »:

- (۱) أولئك الممرّضات يُردنَ الأدوية المكتوبة على هذه الورقة و يقلن انّ مريضهنّ مرض جلدي!
- (۲) أولئك الممرّضات يطلبنَ الأدوية المكتوبة على هذه الورقة و يقلن انّ لمريضهنّ مرضاً جلدياً!
- (۳) أولئك ممرّضون يطلبونَ الأدوية المكتوبة على هذه الورقة و يقولون انّ مريضه لهم مرض جلدي!
- (۴) أولئك الممرّضون يُريدون هذه الأدوية المكتوبة على الورقة و يقولون انّ مريضهم له مرضاً جلدياً!

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۷۹ - ۸۳) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

من المسائل الفلسفيّة المهمّة التي أثارت اهتمام الفلاسفة بها و اختلفوا فيها كثيراً، هي مسألة الزمان التي طرحت حولها نظريّات عديدة، يقول مشاهير الفلاسفة: إنّ الزّمان هو مقدار الحركة و هو موجود غير قار الوجود، اختار ملاصدرا لإثبات الزمان المنهج الطّبيعيّ الذي يعتمد عليه العلماء الطّبيعيّون في إثبات مسائلهم من خلال المشاهدة و الحس. يقول ابن سينا: إنّ الزمان هو أمر يُعرف عندما يُنسب شيء إليه؛ مثلاً يُقال سافر فلان حين طلوع الشّمس، إذن الزمان عرضي و يحدث عندما يحدث شيء آخر.

أما المسألة الأخرى فهي أنّه هل يستطيع الإنسان السيطرة على الزمان و إدارته؟ إنّ الزمان من أثنى ما يملكه الإنسان و في الواقع هو رأس مال أُعطي للإنسان. من خلال آيات القرآن و كذلك أقوال العلماء المتخصّصين نكتشف أنّ أمر السيطرة على الزمان ليس باختيار و إرادة الإنسان و يجب على الإنسان أن ينتفع بهذه الموهبة الإلهية بأحسن وجه من خلال البرامج الدقيقة و تقسيم الأعمال على أساس الأولويات.

۷۹- عيّن الخطأ حسب النَّصِّ:

- (۱) قد طرح العلماء المتخصّصون أسئلة عديدة حول الزّمان!
- (۲) قد أثبت جميع الفلاسفة مسألة الزمان بالمشاهدة و الحسّ!
- (۳) إنّ الزّمان بمعنى الحركة كما يُعبّر الفلاسفة عنه في نظريّاتهم!
- (۴) قد أرشدنا القرآن إلى أنّ الانسان مسؤول عن الزمان و كفيّة الانتفاع به!

۸۰- عَيْنَ الصَّحِيحِ حَسَبَ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ: « يُعْرِفُ الزَّمَانَ عِنْدَمَا يُنْسَبُ شَيْءٌ إِلَيْهِ! »

(۱) إِنَّ الزَّمَانَ أَتَمَّنَ وَ أَهَمَّ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ يُنْسَبُ إِلَيْهِ!

(۲) لَيْسَ الْوَقْتُ أَمْرًا بَدَاتِهِ بَلْ يُدْرِكُ بِالْأُمُورِ الْأُخْرَى!

(۳) نُدْرِكُ مَعْنَى الزَّمَانِ عَنِ طَرِيقِ قَوَانِينِ الطَّبِيعَةِ فَقَطْ!

(۴) مِنَ الْبَدِيهِیِّ أَنْ یَحْدِثَ كُلَّ شَيْءٍ بِالْعَالَمِ فِی زَمَانٍ مُعَيَّنٍ!

۸۱- عَيْنَ الْأَصْحَحِ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاغِ: عِنْدَمَا نَتَكَلَّمُ عَنِ إِدَارَةِ الزَّمَانِ، فَلْنَعْلَمُ . . .

(۱) أَنَّهَا بِمَعْنَى إِدَارَةِ النَّفْسِ لِاِغْتِنَامِ الْفُرْصِ فِي حَيَاةِ الْبَشَرِ!

(۲) أَنَّ الْإِنْسَانَ زُبْمًا یَسْتِطِيعُ یَوْمًا أَنْ یُسْرِعَ أَوْ یُبْطِئَ حَرِکَتَهُ!

(۳) أَنَّ الْإِنْسَانَ عَاجِزٌ عِنْدَهَا فِي حَيَاتِهِ فَلِيَهْتَمَّ بِالْأُمُورِ الْأُخْرَى!

(۴) أَنَّهَا غَيْرِمُمْكِنٍ لِلْمَرْءِ فَعَلِيهِ أَنْ یَنْسَاهَا وَ لَا یَتَأَمَّلَ فِيهَا كَثِيرًا!

■ عَيْنَ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۸۲ وَ ۸۳)

۸۲- « اِخْتَلَفُوا - طُرِحَتْ - الْمَشَاهِدَةُ - يُنْسَبُ »:

(۱) اِخْتَلَفُوا: فَعْلٌ - لِلْجَمْعِ الْمَذْكَرِ الْغَائِبِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ افْتِعَالٍ - مَعْلُومٌ / فَعْلٌ وَ فَاعِلٌ

(۲) طُرِحَتْ: فَعْلٌ مَاضٍ - مَجْرَدٌ ثَلَاثِيٌّ، حُرُوفُهُ الْأَصْلِيَّةُ: ط ر ح - مَجْهُولٌ / فَعْلٌ، وَ الْجُمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ

(۳) الْمَشَاهِدَةُ: مُصَدَّرٌ مِنَ الْأَفْعَالِ الْمَزِيدَةِ، مِنْ بَابِ «مُفَاعَلَةٌ» - مَعْرِفَةٌ - مَعْرَبٌ / مُضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ بِعَلَامَةِ الْكُسْرَةِ

(۴) يُنْسَبُ: مُضَارَعٌ - صَيغَتُهُ لِلْمَفْرَدِ الْمَذْكَرِ الْغَائِبِ - مَجْرَدٌ ثَلَاثِيٌّ، وَ لَيْسَ لَهُ حَرْفٌ زَائِدٌ - مَعْلُومٌ / فَعْلٌ وَ فَاعِلُهُ: شَيْءٌ

۸۳- « نَكْتَشِفُ - يَنْتَفِعُ - يَمْلِكُ - أُعْطِيَ »:

(۱) نَكْتَشِفُ: مُضَارَعٌ - لِلْمَتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ - مُتَعَدِّ - مَعْلُومٌ / فَعْلٌ، وَ الْجُمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ

(۲) يَنْتَفِعُ: فَعْلٌ مُضَارَعٌ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ مِنْ بَابِ انْفِعَالٍ، وَ مُصَدَّرُهُ: انْتِفَاعٌ / فَعْلٌ وَ فَاعِلٌ

(۳) يَمْلِكُ: فَعْلٌ مُضَارَعٌ - مَجْرَدٌ ثَلَاثِيٌّ، دُونَ حَرْفِ زَائِدٍ - مَعْلُومٌ / فَاعِلُهُ: الْإِنْسَانُ، وَ مَفْعُولُهُ: ضَمِيرٌ « هـ »

(۴) أُعْطِيَ: فَعْلٌ مَاضٍ مِنْ صَيغَةِ الْغَائِبِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ، مِنْ مُصَدَّرِ: إِعْطَاءٌ - مَجْهُولٌ / فَعْلٌ، وَ الْجُمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٨٤ - ٩٠)

٨٤- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) يُنْقَلُ النَّفْطُ مِنَ الدَّوْلِ الْمُصَدَّرَةِ بِوَاسِطَةِ الْأَنْبَابِ عِبْرَ الْمُنْحَدَرَاتِ!
- (٢) إِنَّ الْعُلَمَاءَ يُؤَكِّدُونَ أَنَّ لِسَانَ الْقِطِّ مَمْلُوءٌ بِغُدِّ ثَقِرْزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا!
- (٣) مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو سَجَلَتْ بَعْضَ الْعِمَارَاتِ الْأَثَرِيَّةِ الْإِيرَانِيَّةِ فِي الشَّمَالِ!
- (٤) الْمَرَافِقُ الْعَامَّةُ هِيَ الْأَمَاكِنُ الَّتِي تَمْتَلِكُهَا الدَّوْلَةُ وَ الْحَفَاطُ عَلَيْهَا مَسْئُولِيَّةٌ مُشْتَرَكَةٌ!

٨٥- عین غير المناسب للمفهوم: «سكوت اللسان سلامة الإنسان!»

(١) ای پسر پند و نصیحت گوش کن	گر نجاتی بایدت خاموش کن
(٢) رو زبان را در دهان محبوس دار	وز خلیق خویش را مأیوس دار
(٣) گر کند عقل و شرع حکم سخن	تو به طبع و هوا خموش مکن
(٤) زبان در کام کش صائب اگر آسودگی خواهی	که دائم شمع بر جان از زبان آتشین لرزد

٨٦- عین الصحيح للفراغین:

« تُعْتَبَرُ إِيْرَانُ مِنَ الْبُلْدَانِ السِّيَاحِيَّةِ الْأَمْنَةِ فَيُشْجَعُ إِلَى السَّفَرِ إِلَيْهَا لِرُؤْيَةِ طَبِيعَتِهَا ! »

(١) السَّائِحُونَ / الْخَلَابَةِ	(٢) السَّائِحُونَ / الْخَلَابَةِ
(٣) السَّائِحِينَ / الْخَلَابَةِ	(٤) السَّائِحِينَ / الْخَلَابَةِ

٨٧- عین المفعول نصبه بالياء:

- (١) أَيُّهَا النَّاسُ لَا تَتَّبِعُوا الشَّيَاطِينَ فَإِنَّهُمْ لَا يُرِيدُونَ إِلَّا إِحْتِيَالَكُمْ!
- (٢) وَجَدْتُ فِي طَرِيقِي إِلَى الْمَقْصِدِ رَجَالًا صَالِحِينَ سَاعِدُونِي كَثِيرًا!
- (٣) لَمَّا دَخَلْنَا الْمُتَحَفَ رَأَيْنَا أَوْلَئِكَ السَّائِحِينَ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ أَمْرِيكَ الْوُسْطَى!
- (٤) نَسْتَطِيعُ الْحِرْيَاءَ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ رَأْسَهَا!

٨٨- عین عبارة لیس فیها نائب الفاعل:

- (١) في خطوط النقل تُستخدم آلات حديثة لتقليل ضغط النقط!
- (٢) يُكرم الأفاضل من بين الناس لأنهم محبوبون في المجتمع!
- (٣) الزميل الذي يُزعج معلميه بتصرفاته لا يحصل على النجاح!
- (٤) زرتُ مسجداً كبيراً في مدينة القاهرة يُشجع حفظ القرآن الصغار فيه!

٨٩- عین نائب الفاعل يكون موصوفاً:

- (١) في الربيع تُزینُ حديقتنا بالأزهار الجميلة و تنمو غصون الأشجار النَّضرة!
- (٢) انشددتُ بعض القصائد في القرن الثالث عشر في مدح الحُكَّام العادلين!
- (٣) يكتب مقالات قيِّمة عن هذا الموضوع من جاء نحونا!
- (٤) للغراب صوتٌ تُحذِّرُ به حيوانات الغابة المختلفة!

٩٠- عین الصَّحيح في البناء للمجهول:

- (١) تُعرِّفني أُمِّي إلى الأصدقاء في الحفلة ← تُعرِّفني إلى الأصدقاء في الحفلة!
- (٢) المُتكلِّم يروي مواظ كثيرة عن الرسول (ص) ← رُوي مواظ كثيرة عن الرسول (ص)!
- (٣) يفحص الطَّبيب أسنان الولد الصغير في المستوصف ← يفحص الولد الصغير في المستوصف!
- (٤) الأصحاب أنقذوا الشَّابَّ عندما كاد يَغرق في البحيرة ← أنقذ الشَّابَّ عندما كاد يَغرق في البحيرة!

درس چهارم: اوضاع اجتماعی،
اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار
صفحه‌های ۴۷ تا ۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۹۱- هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام یک از گروه‌های جامعه ایرانی دوره قاجار است؟

- الف) همواره به عنوان نیروهای مسلح در مواقع جنگ، یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار به شمار می‌رفتند.
ب) این گروه کم و بیش تحت ستم اربابان و مأموران مالیاتی بودند.
ج) سران این گروه اغلب در مناطق تحت نفوذ خود به‌طور مستقل حکومت می‌کردند.

(۱) ایلات - شهرنشینان - روستاییان

(۲) روستاییان - ایلات - ایلات

(۳) ایلات - روستاییان - ایلات

(۴) شهرنشینان - ایلات - روستاییان

۹۲- کدام گزینه در مورد شیوه تولید سهم‌بری دهقانی دوره قاجار نادرست است؟

- (۱) در این شیوه ساکنان روستاها و کشاورزان از تولید، سهم معینی را دریافت می‌کردند.
(۲) روستاییان اغلب زمین‌دار بودند و روی اراضی خودشان کار می‌کردند.
(۳) روستاییان بی‌زمین در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، گاه تا یک سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه به او تحویل می‌دادند.
(۴) بخشی از محصول به عنوان مالیات به دولت پرداخت می‌شد و بخشی هم سهم خود روستاییان بود.

۹۳- چند گزاره درباره مراکز آموزشی جدید در عصر قاجار درست است؟

- الف) نخستین مدرسه‌های جدید به دست افراد سرشناس فرهنگی و سیاسی داخلی تأسیس شد.
ب) غالب مدارس تازه تأسیس شده، متناسب با فرهنگ اروپاییان ساخته شده بود.
ج) دارالفنون از جمله مراکز آموزشی جدیدی بود که با هدف آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور تأسیس شد.
د) دانش‌آموختگان مراکز علمی و آموزشی جدید، نقش مؤثری در انتشار و ترویج افکار نو، به‌ویژه تفکر مشروطه‌خواهی و حکومت قانون داشتند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۹۴- مشکل حکومت قاجار برای تأمین منابع مالی واردات کالا از اروپا به چه دلیلی شکل گرفت و این وضعیت منجر به کدام نتیجه شد؟

- (۱) رکود صنعت صادرات ابریشم و کمبود طلا و نقره - رونق صادرات فرش
(۲) انحطاط صنایع دستی ایران و کمبود طلا و نقره - رونق صادرات فرش
(۳) ورود بی‌برنامه شرکت‌ها، مستشاران و محصولات اروپایی به ایران - تجاری شدن کشاورزی و صادرات پنبه، ابریشم و تریاک
(۴) رکود صنعت ابریشم و انحطاط صنایع دستی ایران - تجاری شدن کشاورزی و صادرات برخی از محصولات کشاورزی

۹۵- کدام گزینه درباره وضعیت هنر و معماری در دوره قاجار صحیح بیان شده است؟

- (۱) در این دوره هنر نگارگری به دلیل جنگ‌های داخلی و خارجی رو به افول نهاد.
(۲) هنر تعزیه که ریشه در آیین‌های باستانی داشت در این عصر نیز رواج یافت.
(۳) هنر تئاتر به سبک نمایش‌های روحی انتقادی سیاسی و اجتماعی را بیان می‌کرد.
(۴) سبک معماری فرنگی بر معماری ایرانی غلبه یافت و عناصر و ویژگی‌های معماری اروپایی در بناها بروز یافت.

تاریخ (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ «یا» به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۹۰ تا ۱۱۷

۹۶- کدام گزینه در مورد مقایسه شیوه حکومت و فرمانروایی حکومت‌های اشکانی و ساسانی درست است؟

- (۱) نظام حکومتی اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های مستقل بود؛ اما نظام حکومتی ساسانیان متمرکز و قدرتمند بود.
- (۲) نظام حکومتی ساسانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه‌مستقل بود؛ اما نظام حکومتی اشکانیان ملوک‌الطوایفی بود.
- (۳) نظام حکومتی اشکانیان ملوک‌الطوایفی بود؛ اما نظام حکومتی ساسانیان نیمه‌مستقل بود.
- (۴) نظام حکومتی اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه‌مستقل بود؛ اما نظام حکومتی ساسانیان متمرکز و قدرتمند بود.

۹۷- دلیل اصلی اختلاف دائمی رومیان با ایران در زمان شاهان اشکانی و ساسانی چه بود؟

- (۱) سرکوب سرداران و فرماندهان رومی در جنگ‌ها
- (۲) وجود اقوام و فرقه‌های دینی گوناگون در ایران
- (۳) تسلط بر مسیرهای تجاری منتهی به هند و چین
- (۴) دستیابی به خلیج فارس و دریای عمان و سواحل جنوبی آن

۹۸- با توجه به واقعیات تاریخی در دوره هخامنشیان، امکان وقوع کدام موقعیت زیر وجود داشته است؟

- (۱) یکی از نجبای مادی، فرماندهی یک ناو ایرانی در نبرد سالامیس را عهده‌دار بود.
- (۲) داریوش یکم، یکی از نجبای بلندپایه اهل فنیقیه را به ریاست انبارشاهی منصوب کرد.
- (۳) چند جوان ورزیده پارسی و مادی، دوره آموزش ویژه در سپاه جاویدان را با موفقیت گذراندند.
- (۴) کمبوجیه یک نظامی بلندپایه پارسی را به فرماندهی ناوهای ایرانی در خلیج فارس منصوب کرد.

۹۹- سورها، سردار معروف اشکانی با استفاده از چه حربه‌ای در جنگ حران پیروز شد؟

- (۱) به‌کارگیری نیروی دریایی
- (۲) استفاده از صدای طبل
- (۳) بهره‌گیری از سواره‌نظام دارای سلاح سنگین
- (۴) کاربرد اسب‌های دارای پوشش زرهی

۱۰۰- هسته اصلی جامعه آریایی کدام گروه بود و کدام مورد تا عهد هخامنشی تداوم داشت؛ اما پس از آن محدودتر شد؟

- (۱) ارتش - پیاده نظام
- (۲) ارتش - حکومت‌های موروثی محلی
- (۳) دیوانسالاری - حکومت‌های موروثی محلی
- (۴) خانواده - خانواده گسترده

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۳۴

اگر به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۰۱- کدام گزینه ترتیب درست زمانی وقوع رویدادهای دوره سلجوقی که در زیر آمده، را نشان می‌دهد؟

الف) وقوع نبرد ملازگرد و شکست امپراتوری روم شرقی از سلجوقیان

ب) پیروزی تکش خوارزمشاه بر سلطان سلجوقی

ج) اعطای لقب رکن‌الدوله به طغرل سلجوقی

د) مرگ وزیر و پادشاه قدرتمند سلجوقیان یعنی خواجه نظام‌الملک و ملکشاه

(۱) الف - ج - د - ب (۲) ج - الف - د - ب (۳) ب - الف - ج - د (۴) ج - د - الف - ب

۱۰۲- واکنش سلطان محمد خوارزمشاه به عدم تأیید حکومتش توسط خلیفه عباسی چه بود؟

(۱) با دولت فاطمیان مصر برای مقابله با عباسیان متحد شد.

(۲) برای مقابله با مغولان به بغداد لشکر کشید.

(۳) با همکاری اسماعیلیان خلافت عباسی را از میان برداشت.

(۴) یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد.

۱۰۳- کدام موارد درباره اتحادیه قبیله‌ای آق‌قویونلو درست است؟

الف) اتحادیه‌ای از ترکمانان بود و در قرن ۹ ه.ق. در زمان جانشینان شاهرخ بر غرب و مرکز ایران حاکم شد.

ب) پیش از روی کار آمدن اتحادیه قراقویونلو قدرت گرفت و بر نواحی غربی و مرکزی ایران مسلط شد.

ج) در آغاز سده دهم بر قسمت‌هایی از غرب و جنوب ایران حاکم بود و در زمان کار اسماعیل صفوی به نهایت ضعف رسیده بود.

د) در نیمه دوم قرن ۹ ه.ق. شکل گرفت و برخلاف قراقویونلوها، در تمام دوران حیات خود با رهبران طریقت صفوی روابطی دوستانه داشت.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۱۰۴- کدام گزینه از جمله اقدامات اصلاحی غازان خان نیست؟

(۱) بازسازی قنات‌ها

(۲) اصلاح قوانین مالیاتی

(۳) اصلاح نظام زمین‌داری

(۴) تدوین مجموعه قوانین تزوکات

۱۰۵- چرا تاریخ‌نگاری به زبان فارسی در عهد ایلخانان رشد کرد؟

(۱) گسترش مراکز علمی و آموزشی همزمان با تحولات عظیم علمی در اروپا

(۲) ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی و بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی ایران

(۳) علاقه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود

(۴) نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی، ادیبان و دانشمندان عصر ایلخانی و تیموری

درس دوم: مدیریت شهر
و روستا
صفحه‌های ۲۱ تا ۳۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۰۶- کدام گزینه وجه تمایز حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی در برخی شهرهای بزرگ را به‌درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) زاغه‌نشینی برخلاف حاشیه‌نشینی، نوعی اسکان غیررسمی است که ممکن است در نقاط مختلف شهرها به وجود بیاید.
- (۲) زاغه‌نشینی برخلاف حاشیه‌نشینی، نوعی اسکان غیررسمی است که در حاشیه شهرها به وجود می‌آید.
- (۳) حاشیه‌نشینی همانند زاغه‌نشینی، نوعی اسکان غیررسمی است که ممکن است در نقاط مختلف شهرها به وجود بیاید.
- (۴) حاشیه‌نشینی همانند زاغه‌نشینی، نوعی اسکان غیررسمی است که در حاشیه شهرها به وجود می‌آید.

۱۰۷- براساس پدیده «وندالیسم شهری» و کاهش امنیت اجتماعی شهری، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) به کمک هوشمندسازی شهری و امکانات آن از گسترش این پدیده جلوگیری می‌شود.
- (۲) برنامه‌ریزان شهری از طریق مبلمان شهری، گسترش این پدیده را کنترل می‌کنند.
- (۳) با برگزاری کارگاه‌های آموزشی می‌توان تا حدودی از پیشرفت آن جلوگیری نمود.
- (۴) با افزایش اسکان غیررسمی به‌ویژه زاغه‌نشینی، روند آن تشدید می‌شود.

۱۰۸- تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف کدام نهاد است؟

- (۱) جهاد سازندگی
- (۲) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- (۳) جهاد کشاورزی
- (۴) شهرداری‌ها و دهیاری‌ها

۱۰۹- کدام گزینه دربردارنده عبارت نادرست درباره مدیریت شهر و روستا می‌باشد؟

- (۱) از مشکلات اقتصادی و خدماتی روستاییان تحت عنوان «فقر روستایی» یاد می‌شود.
- (۲) امروزه در طراحی برنامه توسعه روستایی جنبه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و ... با سهم نابرابر دارای اهمیت است.
- (۳) در طرح‌های هادی روستایی کاربری‌های اراضی روستا شناسایی و نقشه‌های وضع موجود آن تهیه می‌شود.
- (۴) مشکلات ایجاد شده در مناطق شهری بستگی مهمی به عوامل دافعه مهاجرت از روستا به شهر دارد.

۱۱۰- کدام گزینه راهکار مناسبی برای کنترل جهان در حال شهری شدن ارائه می‌کند؟

- (۱) برنامه‌ریزی و مدیریت شهر و روستا براساس همکاری و مشارکت مردم
- (۲) اجرای طرح‌های توسعه روستایی به منظور دسترسی به خدمات اجتماعی
- (۳) اجرای سیاست‌های کلی اقتصادی و اجتماعی در سطح ملی
- (۴) تدوین برنامه‌های عمومی و آمایش سرزمین در مقیاس ملی

جغرافیای ایران

در این بخش، از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. به سوالات ۱۱۱ تا ۱۱۵ «یا» به سوالات ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

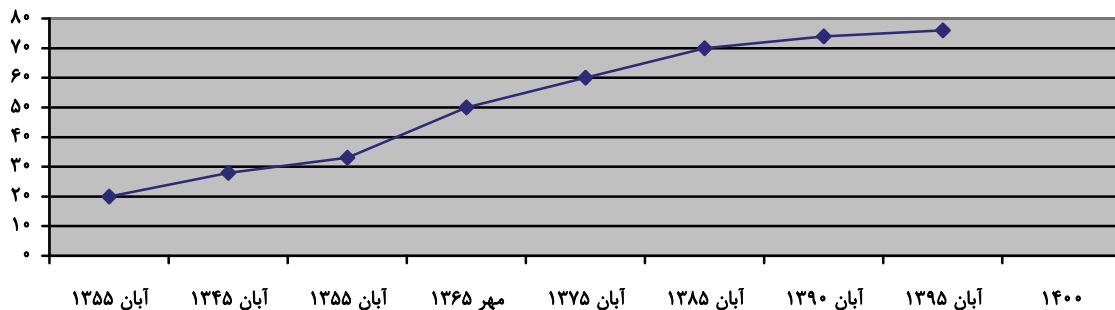
فصل سوم: جغرافیای انسانی

ایران

(درس‌های ۷ و ۸)

صفحه‌های ۶۱ تا ۷۷

۱۱۱- با توجه به نمودار زیر که روند افزایش جمعیت کشورمان را در دهه‌های گذشته نمایش می‌دهد، کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) رشد مطلق جمعیت شهرها و روستاها یعنی افزایش میزان مولید به اضافه مهاجرت روستاییان به شهرها بوده است.
- ۲) با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور جمعیت شهرها به طور تدریجی افزایش یافته است.
- ۳) برخی روستاها با افزایش جمعیت به نقاط شهری تبدیل شدند یا در بافت شهری ادغام شده‌اند.
- ۴) رشد طبیعی جمعیت شهرها و روستاها با افزایش میزان مولید نسبت به میزان مرگ و میر بوده است.

۱۱۲- سیاست کنترل جمعیت چگونه باید باشد؟

- ۱) ساختمان سنی جمعیت به سمت کهنسالی حرکت نکند.
- ۲) قاعده هرم سنی جمعیت به سمت باریک بودن متمایل شود.
- ۳) هرم سنی جمعیت به مرور از مرحله جوانی به سالخوردگی حرکت کند.
- ۴) در هر دوره به مناسبت تعداد گروه‌های سنی مختلف متفاوت باشد.

۱۱۳- در کدام گزینه، راهکار مناسبی برای کنترل «پیری جمعیت» ارائه شده است؟

۱) ارتقای سطح سلامت	۲) تغییر ساختمان سنی جمعیت
۳) افزایش رشد طبیعی جمعیت	۴) استخراج آمار و اطلاعات جمعیتی

۱۱۴- در خصوص تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران، کدام گزینه به خط زمان درستی از موارد مطرح شده اشاره دارد؟

- الف) در این دوره به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم می‌شد.
- ب) در این دوره به چهار ایالت و دوازده ولایت، تقسیم می‌شد.
- ج) به قسمت‌های ایالت، خوره، تسوگ و رستاک تقسیم شده بود.
- د) به قسمت‌های ایالت، ولایت، بلوک و قصبه تقسیم شده بود.

۱) جدیدتر → د ج ب الف قدیمی‌تر	۲) جدیدتر → د الف ب ج قدیمی‌تر
۳) جدیدتر → ب د الف ج قدیمی‌تر	۴) جدیدتر → ج الف ب د قدیمی‌تر

۱۱۵- کدام گزینه نظام اداری تقسیمات کشوری ایران را به طور صحیح نشان می‌دهد؟

- ۱) شهرستان تابع بخش و توسط فرماندار اداره می‌شود.
- ۲) بخش تابع استان و توسط فرماندار اداره می‌شود.
- ۳) دهستان تابع شهرستان و توسط دهدار اداره می‌شود.
- ۴) بخش تابع شهرستان و توسط بخشدار اداره می‌شود.

فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۱۴

اگر به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۱۶- کدام موارد از فعالیت‌های اقتصادی زیر در یک دسته قرار می‌گیرند؟

- الف) بهره‌برداری از منابع نفت و گاز در دریای خزر
ب) تولید فرش دستبافت و صادرات آن به کشورهای جهان
ج) کشت انواع غلات، حبوبات، سبزیجات و محصولات جالیزی
د) احداث راه و ساخت و استفاده از وسایل نقلیه در کشور

- (۱) «الف» و «ب»
(۲) «الف» و «ج»
(۳) «ب» و «ج»
(۴) «ب» و «د»

۱۱۷- کدام موارد، متن زیر را به‌درستی تکمیل می‌کنند؟

«کشورهای فیلیپین و پاکستان در زمینه تولید برنج توانستند به خودکفایی برسند. این کشورها به‌دلیل ... توانستند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند.»

- الف) شرایط خاص آب و هوایی و صرفاً داشتن رطوبت بسیار زیاد
ب) شرایط خاص آب و هوایی و وقوع بارش در ماه‌های مختلف سال
ج) به‌کار بردن روش‌های علمی در استفاده از کودها و آفت‌کش‌های غیرشیمیایی
د) استفاده از بذره‌های اصلاح‌شده، آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات

- (۱) «الف» و «ج»
(۲) «الف» و «د»
(۳) «ب» و «ج»
(۴) «ب» و «د»

۱۱۸- پلانتیشن عبارت است از ... اختصاص دارد و ... از محصولات کشاورزی آن محسوب نمی‌شود.

- (۱) زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص - قهوه
(۲) زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص - گندم
(۳) زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید چند محصول - نیشکر
(۴) زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید چند محصول - ذرت

۱۱۹- برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم؛ باید به ...

- (۱) جایگاه متفاوت کشورها در اقتصاد جهانی توجه کنیم.
(۲) تأثیرات اقتصاد جهانی بر زندگی مردم کشورهای مختلف توجه کنیم.
(۳) منابع درآمد کشورها و نوع مبادله انواع کالاها در آن‌ها توجه کنیم.
(۴) پیشینه تعامل و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم.

۱۲۰- در نظام سرمایه‌داری جهانی، کدام گزینه با مشخصات کشور ژاپن مطابقت دارد؟

- (۱) از طریق سرمایه‌گذاری یا شرکت‌های چندملیتی از نیروی کار ارزان قیمت کشورهای پیرامون یا نیمه‌پیرامون استفاده می‌کند.
(۲) با سرمایه‌گذاری در کشورهای پیرامون، مواد خام آن‌ها را با قیمت ارزان‌تر خریداری می‌کند و کالاهای ساخته‌شده صنعتی را با سود بیشتر به آن‌ها می‌فروشد.
(۳) افراد با استعداد و متخصص یا مغزهای متفکر را از کشورهای مرکز و پیرامون جذب می‌کند.
(۴) این کشور با واردات کالای صنعتی از کشورهای پیرامون و نیمه‌پیرامون، بازار خوبی برای تولیدات آن‌ها فراهم می‌کند.

۱۲۱- تفاوت رابطه علیت با سایر روابط در چیست؟

- (۱) این که رابطه از حیث زمانی، پیش از طرف دوم شکل گرفته است.
- (۲) در آن، وجود یکی از طرفین عقلاً متأخر از خود رابطه می‌باشد.
- (۳) علیت بر خلاف سایر روابط، سه طرف دارد که علت، معلول و وجود می‌باشند.
- (۴) در رابطه علیت، هیچ یک از طرفین پیش از رابطه وجود ندارند.

۱۲۲- وجه اشتراک دکارت و تجربه‌گرایان کدام است؟

- (۱) عدم نیازمندی رابطه علیت به تجربه و آزمایش
- (۲) نیازمندی به تجربه و آزمایش در یافتن مصادیق علت و معلول
- (۳) پیشینی بودن درک رابطه علیت برای انسان
- (۴) پسینی بودن رابطه علیت برای انسان

۱۲۳- کدام مورد به درستی، یکی از مشترکات دیدگاه فیلسوفان مسلمان با دیدگاه برخی فیلسوفان اروپایی را بیان می‌کند؟

- (۱) هیوم نیز معتقد بود رابطه علت و معلول را نمی‌توان بر مبنای حس و تجربه توجیه کرد.
- (۲) تجربه‌گرایان قبل هیوم نیز معتقد بودند درک مصادیق علیت بدون تجربه ممکن نیست.
- (۳) دکارت نیز معتقد بود اصل امتناع اجتماع نقیضین بدون نیاز به استدلال درک می‌شود.
- (۴) دکارت نیز علیت را با تعقل محض می‌پذیرفت و آن را با تجربه قابل درک نمی‌دانست.

۱۲۴- دانشمندان برای علت‌یابی پدیده‌ها چه کاری انجام می‌دهند؟

- (۱) به سراغ عواملی می‌روند که با آن پدیده ارتباط پس از وجودی دارند.
- (۲) نسبت آن را با سایر پدیده‌ها در نظر می‌گیرند تا متوجه ارتباط آن‌ها شوند.
- (۳) با بررسی معلول تلاش می‌کنند تابع آن را بیابند.
- (۴) علت آن پدیده را در میان عواملی جست‌وجو می‌کنند که تناسب بیشتری با آن پدیده دارند.

۱۲۵- کدام‌یک از ابیات زیر مرتبط با اصل سنخیت علت و معلول است؟

(۱) اگر یک ذره را برگیری از جای	خلل یابد همه عالم سراپای
(۲) بود نامحرمان را چشم و دل کور	وگر نه هیچ ذره نیست بی‌نور
(۳) که تا دانی که در هر ذره خاک	یکی نوری است تابان گشته زان پاک
(۴) در هزاران جام گوناگون شرابی بیش نیست	گرچه بسیارند انجم آفتابی بیش نیست

📅 یک روز، یک درس

روزهای شنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس فلسفه و منطق اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه‌درس‌ها، نمونه سؤالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس فلسفه و منطق را در این روز از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

۱۲۶- با توجه به رابطه علیت نمی‌توان گفت ...

- (۱) آنچه علت از معلول طلب می‌کند، هستی‌یابی است.
 (۲) آنچه معلول از علت طلب می‌کند، هستی‌بخشی است.
 (۳) یک طرف رابطه علیت خود این رابطه وجودبخشی است.
 (۴) اگر قائم بر وجود طرفین باشد، تحصیل حاصل اتفاق می‌افتد.

۱۲۷- کدام بیت معنای اول اتفاق را به‌طور کامل مردود می‌کند؟

- (۱) بلی در طبع هر داننده‌ای هست
 که با گردنده گرداننده‌ای هست
 (۲) نه هر ایزدپرست ایزد پرستد
 چو خود را قبله سازد خود پرستد
 (۳) با آن که خداوند رحیم است و کریم
 گندم ندهد بار چو جو می‌کاری
 (۴) چرخ گردون چه بخندد تو بخند
 مشکلی گر سر راه تو ببندد تو بخند

۱۲۸- کدام نظریه امکان رخ دادن هر چهار معنای اتفاق را به ذهن می‌آورد؟

- (۱) نظریه دموکریتوس
 (۲) نظریه مه‌بانگ
 (۳) نظریه زیست‌شناسان برای تحول انواع
 (۴) نظریه تکاملی بودن جهان بدون وجود خدا

۱۲۹- در کدام گزینه شاهد عدم مطابقت توضیح و معنای اتفاق هستیم؟

- (۱) معنای اول اتفاق: افرادی که از علت تامه - که مجموعه‌ای از همه عوامل است. - آگاه نیستند، گمان می‌کنند رابطه علیت ضروری نیست.
 (۲) معنای دوم اتفاق: مانند این است که قابلمه را روی آتش بگذاریم، اما خنک‌تر شود.
 (۳) معنای سوم اتفاق: پذیرفتن این معنای اتفاق معمولاً نفی علت نخستین را به دنبال دارد.
 (۴) معنای چهارم اتفاق: این معنای اتفاق، نسبی است؛ یعنی یک حادثه برای همه اتفاقی نیست؛ که با هیچ‌یک از لوازم علیت متعارض نیست.

۱۳۰- چه نسبتی را می‌توان میان معانی مختلف اتفاق برقرار دانست؟

- (۱) پذیرفتن معنی اول اتفاق ضرورتاً به پذیرش معنای دوم آن خواهد انجامید.
 (۲) نمی‌توان معنی سوم اتفاق را پذیرفت، مگر آن‌که معتقد به معنای اول هم باشیم.
 (۳) پذیرش معنی اول و نفی معنی سوم اتفاق به صورت هم‌زمان امکان‌پذیر است.
 (۴) پذیرش معنی چهارم اتفاق، نظام حاصل از نفی مفاد معنی اول آن را خدشه‌دار می‌کند.

اقسام و شرایط تعریف

صفحه‌های ۲۷ تا ۳۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- کدام عبارت درباره تعریف درست است؟

- (۱) در تعریف با استفاده از تصوراتی مجهول به تصوراتی معلوم می‌رسیم.
- (۲) گاهی اوقات ریشه اصلی اختلافات مشترک نبودن قواعد تعریف میان دو طرف است.
- (۳) آموختن تعریف صحیح همه مفاهیم و انواع تعریف‌ها، برای جلوگیری از خطای ذهنی الزامی است.
- (۴) منطق علاوه بر تعریف اصطلاحات تخصصی خودش، قواعد کلی تعریف را نیز مطرح می‌کند.

۱۳۲- کدام یک از تعاریف زیر با توجه به نوع تعریف با بقیه فرق می‌کند؟

- (۱) تصور = دانش بدون حکم
- (۲) رئالیسم = گرفته شده از «رئال» به معنای واقعی
- (۳) خفاش = پستانداری که پرواز می‌کند و در شب شکار می‌کند.
- (۴) عینک دو کانونی = عینکی برای دید دور و نزدیک، که کنار هم در یک لنز قرار دارند و فرد را قادر می‌سازد که هر دو فاصله دور و نزدیک را به وسیله یک عینک ببیند.

۱۳۳- کدام تعریف مربوط به حیطة الفاظ و کدام تعریف مفهومی می‌باشد؟

- (۱) جسم نامی یعنی جسم رشدکننده. - انسان یعنی جسم نامی متحرک به اراده ناطق.
- (۲) دانشگاه را می‌توان همان آکادمی دانست. - علم یعنی همان دانش و دانستن و معرفت.
- (۳) ایرانی‌ها و چینی‌ها همگی آسیایی هستند. - شمع چیزی است از جنس پارافین که برای روشنایی بخشی استفاده می‌شود.
- (۴) تعریف از ریشه عرف به معنی شناخت است. - انسان را نمی‌توان حیوان راست‌قامت دانست.

۱۳۴- در کدام یک از عبارات زیر، دو نوع تعریف با یکدیگر ترکیب شده‌اند؟

- (۱) فعل: کلمه‌ای که انجام کار یا وقوع حالت را نشان می‌دهد.
- (۲) نفس: جان، روح، خود.
- (۳) حیوان: از ریشه عربی «حی» به معنی جاندار.
- (۴) آزادی: رهایی و خودآیینی؛ حالتی که چیزی محدود به چیزهای دیگر نباشد.

۱۳۵- در یک تعریف مفهومی منطقی ...

- (۱) مفهوم عام و مفهوم خاص هر دو مفهوم کلی هستند.
- (۲) مفهوم خاص جزئی و مفهوم عام کلی است.
- (۳) بین امر مجهول و مفهوم خاص همیشه رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است.
- (۴) ممکن است همه مفاهیم به کار رفته عام و کلی باشند.

۱۳۶- اگر در تعریف مفهومی فقط به ویژگی اختصاصی آن مفهوم اشاره شود، احتمال عدم رعایت کدام شرط در آن می‌رود؟

- (۱) واضح بودن (۲) جامع بودن (۳) مانع بودن (۴) دوری نبودن

۱۳۷- کدام یک از تعریف‌های زیر جامع و مانع نیست؟

- (۱) گیاه: موجود زنده دارای شاخ و برگ
(۲) اسب: حیوان دارای یال و دم
(۳) فعل: کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت کند.
(۴) حیوان: جسم رشدکننده‌ای که به اراده حرکت کند.

۱۳۸- تعریف باید مانع اغیار باشد؛ یعنی ... مانند ...

- (۱) صرفاً بر دیگر مصادیق مفهوم مورد نظر صدق کند. - تعریف انسان به حیوان راننده
(۲) عدم شمول آن بر مصادیق نامرتبط - انسان: حیوان شاعر
(۳) صدق بر مفاهیم مرتبط - تعریف آینه به شی‌ای که نور را منعکس می‌کند.
(۴) در بر نداشتن مفاهیم نامرتبط - تعریف مستطیل به شکلی با چهار ضلع که دو به دو موازی هستند.

۱۳۹- کدام گزینه می‌تواند مصداقی از یک تعریف غیرمانع باشد؟

- (۱) تعریفی از مفهومی غیرانسان که شامل مفهومی غیرحیوان شود.
(۲) تعریفی از گربه‌سانان که گفتار را نیز شامل بشود.
(۳) تعریفی از غیرانسان که تمامی مصادیق «ناطق» را نیز دربرگیرد.
(۴) تعریفی از پرندگان که شامل مرغ و شترمرغ نشود.

۱۴۰- اگر تعریفی جامع باشد ولی مانع نباشد و یا مانع باشد ولی جامع نباشد و یا اینکه نه جامع باشد نه مانع، نسبت میان مفهوم مورد تعریف و تعریف

به ترتیب چگونه خواهد بود؟

- (۱) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من وجه - تباین
(۲) عموم و خصوص مطلق (از عام به خاص) - عموم و خصوص مطلق (از خاص به عام) - عموم و خصوص من وجه
(۳) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق - تباین
(۴) عموم و خصوص مطلق (از خاص به عام) - عموم و خصوص مطلق (از عام به خاص) - عموم و خصوص من وجه

زندگی براساس اندیشه
صفحه‌های ۳۶ تا ۴۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۱- کدام یک از عبارات زیر به‌درستی متن زیر را تکمیل نمی‌کند؟

«سقراط»

(۱) زندگی‌اش با فلسفه حقیقی سپری شد.

(۲) کتاب‌های او به‌جای نمانده‌اند.

(۳) روش بحثی داشت که امروز هم به نام خودش به‌جا مانده است.

(۴) می‌گفت: ما باید کمال نفسمان را بر جسم و مال و ثروت ترجیح دهیم.

۱۴۲- کدام گزینه را نمی‌توان از خطابه‌های سقراط نسبت به مردم آتن در نظر گرفت؟

(۱) نباید به جسم و مال و ثروت توجه نمود.

(۲) موارد مفید برای جامعه از فضیلت به‌دست می‌آید.

(۳) هدف من بیدار ساختن و پند دادن به همه شما است.

(۴) ثروت فضیلت نمی‌آورد.

۱۴۳- درباره روش سقراطی کدام توضیح مناسب است؟

(۱) در این روش از مجهولات پرسش نمی‌شود بلکه از مطالب مورد غفلت مخاطب سؤال می‌شود.

(۲) این روش از جهت راحت‌تر کردن مسیر آموزش، شبیه کاری است که یک ماما انجام می‌دهد.

(۳) از نمونه‌های آن، آثار مکتوب افلاطون است که به صورت سؤال و جواب با مخاطب نوشته شده‌اند.

(۴) این روش را برای آموزش هرگونه مطلب مهم و حیاتی یا مسائل روزمره می‌توان به کار گرفت.

۱۴۴- کدام گزینه در خصوص سقراط و روش او صحیح است؟

(۱) نتیجه‌ای که از مطالعه و تأمل در زندگی سقراط حاصل می‌شود، این است که متوجه شویم فلسفه نقشی در زندگی انسان ندارد.

(۲) نقطه آغاز روش بحث سقراطی، سؤال از چیستی یک مفهوم با اهمیت در زندگی انسان است که می‌توان آن را به مبحث تعریف ربط داد.

(۳) یکی از دلایلی که برای مطالعه اندیشه‌های سقراط باید به آثار افلاطون مراجعه کنیم این است که آثار او هیچ‌یک باقی نمانده‌اند.

(۴) از آثار افلاطون می‌توان فهمید که یکی از مباحث مهم و حیاتی که به زندگی مربوط است و در دوره سقراط اهمیت داشته، مفهوم خداست.

۱۴۵- کدام گزینه درباره روش سقراطی صحیح است؟

(۱) با پرسش آغاز می‌شود و به پرسش نیز ختم می‌شود.

(۲) با پرسشی از جانب مخاطب آغاز می‌شود و پاسخ سقراط را در پی دارد.

(۳) آنچه در نهایت حاصل می‌شود به‌دست آمده از رویارویی افراد با پرسش‌هاست.

(۴) در این روش خود افراد هستند که به حقیقت می‌رسند و سقراط نقشی در آن ندارد.

۱۴۶- کدام گزینه در مورد اتهامات وارد شده به سقراط در دادگاه، نادرست است؟

- (۱) مبتنی بر دو ادعا بود که یکی نتیجه و تابع دیگری به شمار می‌رفت.
- (۲) سقراط بخشی از اتهام را به وسیله برهانی که باور به امور ماورایی یکی از مقدماتش بود، رد کرد.
- (۳) ریشه اصلی این اتهامات در این بود که سقراط چهل مدعیان دانایی را برملا می‌کرد.
- (۴) این اتهامات، اتهاماتی بودند که ملتوس برای اولین بار به سقراط نسبت می‌داد.

۱۴۷- در رابطه با دفاعیات سقراط در دادگاه و اثبات باور به «خدا» کدام مورد درست است؟

- (۱) از راه وجود خودش و امور وابسته به خدا، وجود خدا را اثبات کرد.
- (۲) به وسیله علم و عدالت فوق بشری، ماهیت خدا را به تصویر کشید.
- (۳) از راه چپستی انسان و آثارش، خدا را ثابت کرد.
- (۴) از راه باورش به امور فوق بشری، باورش به وجود خدا را ثابت کرد.

۱۴۸- کدام گزاره را هم ملتوس و هم سقراط قبول دارد؟

- (۱) خورشید یک سنگ و ماه نیز تنها کره‌ای خاکی است که به دست دانای حقیقی خلق شده‌اند.
- (۲) جوانان آتنی حق جلوه دادن باطل را از سقراط آموختند و در نتیجه از دین و آیین پدرانشان برگشتند.
- (۳) کسی که وجود زین، لگام و سایر امور مربوط به اسب را می‌پذیرد، حتماً وجود اسب را نیز قبول دارد.
- (۴) اگر کسی نسبت به مرگ در دل خود هراس راه بدهد در واقع خود را دانا می‌پندارد، بی‌آنکه دانا باشد.

۱۴۹- ریشه این اعتقاد سقراط که اگر از فرمان خدا سرپیچی کند، مدعی دروغین دانش شده است، چیست؟

- (۱) عصیان‌گران در عمل به خدا ایمان ندارند.
- (۲) فرار از مرگ دشوارتر از فرار از بدی‌ها است.
- (۳) کسی که داناست به دنبال دانش نمی‌رود.
- (۴) کارهای اشتباه، نتیجه جهل مرکب هستند.

۱۵۰- سقراط در دادگاه خطاب به حاضران گفت در چه صورتی هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه داد؟

- (۱) در صورتی که انسان راه درست را پیدا کرده باشد.
- (۲) در صورتی که انسان طبق فرمان الهی عمل کرده باشد.
- (۳) در صورتی که انسان به خدا اعتقاد داشته باشد.
- (۴) در صورتی که انسان به عدالت فوق بشری اعتقاد داشته باشد.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

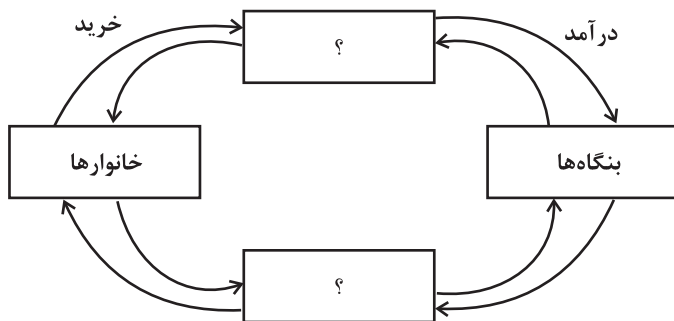
بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

(درس پنجم و ششم)

صفحه‌های ۴۳ تا ۶۶

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۵۱- با توجه به نمودار جریان چرخشی تعاملات بین بازیگران کلیدی اقتصاد، کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) نیمه پایینی نمودار، تبادل در کدام بازار را نشان می‌دهد؟

ب) کدام گزینه در خصوص بازار محصولات، صحیح است؟

ج) در ازای خرید منابع تولید، به خانوارها چه چیزی پرداخت می‌شود؟

۱) الف) بازار محصولات ب) در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و

بنگاه‌ها فروشنده‌اند. ج) بهره - کارمزد - عوارض گمرکی

۲) الف) بازار عوامل تولید ب) پولی که خانوارها بابت خرید کالاها و خدمات

پرداخت می‌کنند، با عبور از بازار محصولات به‌عنوان درآمد بنگاه دریافت

می‌شود. ج) دستمزد - اجاره - سود

۳) الف) بازار عوامل تولید ب) تبادل عوامل تولید (زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی) نیز در بازار کالاها و خدمات نشان داده می‌شود. ج) بهره - کارمزد -

عوارض گمرکی

۴) الف) بازار محصولات ب) در این بازار خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدار هستند. ج) دستمزد - اجاره - سود

۱۵۲- با توجه به نمودار زیر کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- در قیمت ۱۰ هزار تومان، حداکثر درآمد تولیدکننده، چقدر است؟

- در قیمت ۴۰ هزار تومان بازار با چه وضعیتی مواجه است؟

- در قیمت ۲۰ هزار تومان کدام عامل بازار را به تعادل می‌رساند؟

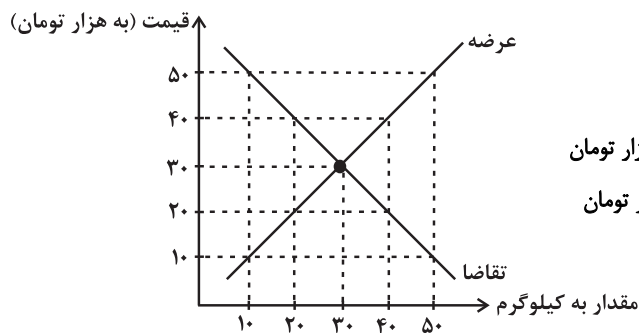
۱) ۱۰۰ هزار تومان - ۲۰ کیلوگرم کمبود تقاضا - افزایش قیمت به میزان ۱۰ هزار تومان

۲) ۱۰۰ هزار تومان - ۴۰ کیلوگرم مازاد تقاضا - افزایش قیمت به میزان ۱۰ هزار تومان

۳) ۵۰۰ هزار تومان - ۲۰ کیلوگرم کمبود تقاضا - کاهش قیمت به

میزان ۳۰ هزار تومان

۴) ۵۰۰ هزار تومان - ۴۰ کیلوگرم مازاد تقاضا - کاهش قیمت به میزان ۳۰ هزار تومان

۱۵۳- به ترتیب، عبارات ذکر شده در کدام گزینه برای هر یک از موقعیت‌های زیر، صحیح است؟

- ساعت هوشمند در بازار مد می‌شود.

- قیمت مواد اولیه جهت تولید قارچ افزایش می‌یابد.

- دستگاهی اختراع می‌شود که می‌تواند با تعداد کارگر کمتری، سرامیک تولید کند.

۱) مقدار تقاضا برای ساعت هوشمند افزایش می‌یابد. - میزان عرضه قارچ کاهش می‌یابد. - میزان عرضه سرامیک افزایش می‌یابد.

۲) مقدار تقاضا برای ساعت هوشمند افزایش می‌یابد. - میزان عرضه قارچ کاهش می‌یابد. - میزان عرضه سرامیک کاهش می‌یابد.

۳) مقدار تقاضا برای ساعت هوشمند کاهش می‌یابد. - میزان عرضه قارچ افزایش می‌یابد. - میزان عرضه سرامیک کاهش می‌یابد.

۴) مقدار تقاضا برای ساعت هوشمند کاهش می‌یابد. - میزان عرضه قارچ افزایش می‌یابد. - میزان عرضه سرامیک افزایش می‌یابد.

محل انجام محاسبات

۱۵۴- با توجه به جدول زیر که میزان مالیات پرداختی در یک جامعه را ارائه می‌دهد، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

مالیات بر مصرف	۲۰۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد اشخاص	۸۰ میلیون تومان
مالیات بر دارایی	$\frac{1}{3}$ مالیات بر درآمد
مالیات بر درآمد	۳۳۰ میلیون تومان
عوارض نوسازی	۲۵ درصد مالیات بر مصرف
VAT	۲ برابر مالیات بر دارایی

الف) مجموع میزان مالیات مستقیم چند میلیون تومان است؟

ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات چند میلیون تومان است؟

ج) افراد این جامعه چند میلیون تومان مالیات غیرمستقیم پرداخته‌اند؟

(۱) ۲۵۰، ۱۱۰، ۴۴۰

(۲) ۴۷۰، ۸۰، ۵۲۰

(۳) ۲۵۰، ۱۱۰، ۵۲۰

(۴) ۴۷۰، ۸۰، ۴۴۰

۱۵۵- با توجه به اطلاعات جدول زیر، اگر دولت بر تولید و فروش کفش، ۱۰ درصد مالیات بر ارزش افزوده اعمال کند، آنگاه:

مرحله ۱: دام‌پروران پوست دام دباغی شده را به قیمت ۲۵۰۰ تومان به کارخانه تولید چرم می‌فروشند.	مرحله ۲: کارخانه تولید چرم، چرم‌های طراحی شده را به قیمت ۴۲۵۰ تومان به کارگاه تولید کفش می‌فروشد.	مرحله ۳: کارگاه تولید کفش، چرم‌ها را به کفش تبدیل می‌کند و به قیمت ۷۵۰۰ تومان به مشتری می‌فروشد.
--	---	--

الف) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم چند تومان است؟

ب) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده چند تومان است؟

ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم چند تومان است؟

(۱) الف) ۱۸۰ تومان ب) ۷۵۰ تومان ج) ۴۵۰۰ تومان

(۲) الف) ۱۷۵ تومان ب) ۸۲۵ تومان ج) ۴۶۷۵ تومان

(۳) الف) ۱۷۵ تومان ب) ۸۲۵ تومان ج) ۴۶۷۵ تومان

(۴) الف) ۱۸۰ تومان ب) ۸۲۵ تومان ج) ۴۵۰۰ تومان

۱۵۶- کدام گزینه در مورد درآمدهای دولت صحیح نیست؟

(۱) فارغ از سه هدف اصلی مالیات‌ستانی توسط دولت، سیستم مالیاتی زمانی کارایی دارد که موجب افزایش درآمد دولت تا حدی شود که امکان عملکرد مؤثر را به او بدهد.

(۲) بخشی از درآمد دولت که از طریق فروش دارایی‌های بین‌نسلی ایجاد می‌شود، تنها از طریق خلق دارایی‌های دیگر کارآمد خواهد بود.

(۳) بخشی از درآمد پایدار دولت از طریق شریک ساختن افراد جامعه در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌هاست که در ازای پرداخت سود به افراد کسب می‌شود.

(۴) سیاست‌گذاری، فرهنگ‌سازی و توزیع عادلانه درآمد از جمله اهدافی است که در یک سیستم مالیاتی کارآمد نهفته است.

۱۵۷- رابطه قیمت و تقاضا در کالاهای جانشین و مکمل مانند برنج، ماکارونی، خمیر دندان و مسواک را در نظر بگیرید. کدام مورد در این باره درست است؟

(۱) با افزایش قیمت مسواک، تقاضای خمیردندان افزایش می‌یابد. (۲) با افزایش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی کاهش می‌یابد.

(۳) با افزایش قیمت مسواک، تقاضای خمیردندان کاهش می‌یابد. (۴) با کاهش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی افزایش می‌یابد.

۱۵۸- جدول زیر نشان‌دهنده میزان عرضه و تقاضای گوشت قرمز در بازار است. با توجه به آن:

الف) در کدام ردیف‌های جدول خریداران تلاش می‌کنند با پرداخت قیمت بالاتر محصول را به دست آورند؟

B	A	قیمت گوشت قرمز	ردیف
۳۰	۱۰	۵۰,۰۰۰	۱
۲۵	۱۵	۶۰,۰۰۰	۲
۲۰	۲۰	۷۰,۰۰۰	۳
۱۵	۲۵	۸۰,۰۰۰	۴
۱۰	۳۰	۹۰,۰۰۰	۵

ب) به ترتیب، کدام ستون بیانگر میزان عرضه و کدام ستون بیانگر میزان تقاضا است؟

ج) در کدام قیمت خریداران به دنبال خرید گوشت سفید می‌روند؟

۱) الف) ردیف ۱ و ۲ (ب) A - B ج) ۸۰,۰۰۰ تومان

۲) الف) ردیف ۴ و ۵ (ب) A - B ج) ۶۰,۰۰۰ تومان

۳) الف) ردیف ۱ و ۲ (ب) A - B ج) ۷۰,۰۰۰ تومان

۴) الف) ردیف ۴ و ۵ (ب) A - B ج) ۹۰,۰۰۰ تومان

۱۵۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر در نتیجه کدام اقدام دولت پدید آمده است؟

الف) تعرض نکردن افراد به حقوق یکدیگر

ب) تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است.

ج) تضمین وجود اطلاعات و آگاهی لازم برای مبادلات بین افراد

۱) الف) حضور دولت و عملکرد قوی آن، ب) وضع و اجرای مجموعه گسترده‌ای از قوانین، ج) وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف

۲) الف) تأمین کالاها و خدمات عمومی، ب) حضور نظارتی دولت و عملکرد قوی آن، ج) حمایت از حقوق مالکیت و تأیید کیفیت کالاها و خدمات موجود

۳) الف) حضور دولت و عملکرد قوی آن، ب) وضع و اجرای مجموعه گسترده‌ای از قوانین، ج) حمایت از حقوق مالکیت و تأیید کیفیت کالاها و خدمات موجود

۴) الف) تأمین کالاها و خدمات عمومی، ب) حضور نظارتی دولت و عملکرد قوی آن، ج) وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف

۱۶۰- هریک از عبارت‌های زیر به ترتیب به کدام یک از انواع مالیات‌ها اشاره دارد؟

- این نوع از مالیات نهایتاً توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود.

- این نوع از مالیات، علاوه بر این که یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها است، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

- در این نوع از مالیات، منبع مالیات را کسب‌وکارها از فروش خودشان جمع‌آوری و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

- این نوع از مالیات‌ها، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها است.

۱) عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده

۲) مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی و خدماتی

۳) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارزش افزوده

۴) مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی و خدماتی

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۳ آذر ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم تونندهجانی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسیپور، سعید جعفری، محمدامین داداشفام، سید علیرضا علویان، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدیقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، حسین رضایی، امیرحسین شکوری، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز و جان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، آرش مرتضائی فر، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، مهتاب شیرازی	فریبا رفوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری، آرش مرتضائی فر	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفنگره، فرهاد علی‌نژاد	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، رامیلا عسگری	سوگند بیگری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(معمد بهیروی)

دامنه میان چارکی برابر است با $IQR = Q_3 - Q_1 = 130 - 80 = 50$ درصد دانش آموزان از تلفن همراه برای ورود به شبکه های اجتماعی استفاده می کنند و ۲۵ درصد دانش آموزانی که در این شبکه ها نیستند؛ از گوشی برای کارهایی غیر از شبکه های اجتماعی استفاده می کنند.

۵۰ درصد دانش آموزان برابر نصف دانش آموزان است، پس نصف دانش آموزان از تلفن هوشمند برای بازی استفاده می کنند.

از آنجایی که نمودار درصد دانش آموزان را نشان می دهد نه زمان استفاده از تلفن هوشمند پس گزینه «۲» می تواند نادرست باشد به طور مثال ۵۰ درصدی که به بازی مشغول هستند می تواند زمانی بیش تری صرف بازی کرده باشند اما ۷۵ درصدی که در شبکه های اجتماعی بوده اند هر یک زمان کوتاهی را صرف آن کرده اند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲۸ و ۲۹)

۲- گزینه «۳»

(معمد نظامی)

برای حل و بررسی مسائل آمار، طبق جدول زیر ۵ گام داریم:

شماره گام	اسم گام	کارهایی که در این گام انجام می شود
۱	بیان و فهم مسئله	تعریف دقیق مسئله - فهم مسئله
۲	طرح و برنامه ریزی	شیوه اندازه گیری - روش نمونه گیری - روش کار
۳	گردآوری و پاک سازی داده ها	گردآوری داده ها - سازمان دهی داده ها - پاک سازی داده ها
۴	تحلیل داده ها	مرتب کردن داده ها - گزارش معیارها - رسم نمودار و جدولها
۵	بحث و نتیجه گیری	تفسیر نتایج - نتیجه گیری - نقد و بررسی - ایده های جدید

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲۸ تا ۳۷)

۳- گزینه «۴»

(ابوالفضل بهاری)

چارک سوم حقوق کارگران کارخانه «الف» با بیش ترین حقوق کارگران کارخانه «ب» برابر است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۳۴ تا ۳۷)

۴- گزینه «۳»

(سعید عزیزقانی)

با توجه به نمودار جعبه ای مربوط به کلاس A داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{کمترین نمره} = 3 \\ \text{بیشترین نمره} = 20 \\ Q_1 = 6 \\ Q_2 = 12 \\ Q_3 = 13 \end{array} \right.$$

 $\Rightarrow A$ دامنه تغییرات نمرات کلاس

با توجه به نمودار جعبه ای مربوط به کلاس B داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{کمترین نمره} = 3 \\ \text{بیشترین نمره} = 15 \\ Q_1 = 5 \\ Q_2 = 12 \\ Q_3 = 14 \end{array} \right.$$

 $\Rightarrow B$ دامنه میان چارکی نمرات کلاس

در نهایت داریم:

$$\frac{R_A}{IQR_B} = \frac{17}{9}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۳۴ تا ۳۷)

۵- گزینه «۱»

(معمد همیری)

با توجه به اینکه انحراف معیار داده های مربوط به پایه دوازدهم کوچکتر است، پس پراکندگی کمتری دارد پس ساعات استفاده از شبکه شاد به میانگین نزدیک تر است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۳۴ تا ۳۷)

۶- گزینه «۱»

(معمد بهیروی)

ابتدا زاویه مرکزی مربوط به رشته زبان را به دست می آوریم:

$$60^\circ = (25^\circ + 8^\circ + 75^\circ + 12^\circ) - 360^\circ = \text{زاویه مورد نظر}$$

حال به کمک تناسب داریم:

$$\frac{360^\circ}{600} = \frac{60^\circ}{x} \Rightarrow x = \frac{600 \times 60}{360} = 100$$

۱۰۰ هزار نفر در کنکور زبان شرکت کرده اند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲۸ تا ۳۷)

۷- گزینه «۱»

(معمد همیری)

با توجه به آن که مجموع زوایای مرکزی دایره برابر است با 360° پس:

$$4x + 5^\circ + 6^\circ + 9^\circ + x + 10^\circ = 360^\circ$$

$$\Rightarrow 5x = 360^\circ - 21^\circ = 15^\circ \Rightarrow x = 3^\circ$$

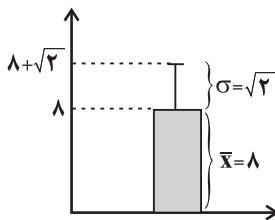
$$\Rightarrow 3^\circ + 10^\circ = 4^\circ = \text{کمتر از } 10^\circ \text{ سال}$$

$$\Rightarrow \frac{4^\circ}{360^\circ} \times 100 \approx 11/1 \text{ درصد}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲۸ تا ۳۷)

۸- گزینه «۴»

(امیر زراترروز)

با توجه به نمودار $\sigma = 8 + \sqrt{2} - 8 = \sqrt{2}$ و $\bar{x} = 8$ ، $n = 20$ است داریم:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n} = 2$$

شیب تابع خطی منفی است پس $f(3) > f(4)$ از طرفی $a \in \mathbb{N}$ پس a یا بزرگترین عضو دامنه و یا کوچکترین عضو دامنه است، در نتیجه:

$$f(a) = -13 \text{ یا } f(a) = -5$$

$$f(a) = -13 \rightarrow -4a + b = -13 \text{ (II)}$$

از I و II نتیجه می‌گیریم:

$$(I, II) \rightarrow \begin{cases} 4a + b = 11 \\ -4a + b = -13 \end{cases} \Rightarrow b = -1 \text{ غقی ق}$$

$$f(a) = -5 \rightarrow -4a + b = -5 \text{ (III)}$$

از I و III نتیجه می‌گیریم:

$$I, III \rightarrow \begin{cases} 4a + b = 11 \\ -4a + b = -5 \end{cases} \Rightarrow b = 2, a = 2$$

حال با توجه به مقادیر a به دست آمده a و b داریم:

$$\Rightarrow a + b = 5$$

(ریاضی و آمار، (I)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲)

۱۳- گزینه «۳»

(معمربراهیم توزرنه‌یانی)

تعداد اعضای دامنه همواره با تعداد زوج مرتب‌های تابع برابر بوده و بزرگتر یا مساوی تعداد اعضا برد است لذا $k = c$ و $k \geq h$ در نتیجه گزینه‌های «۱» و «۴» رد می‌شوند، گزینه «۲» هم قابل قبول نیست چون زمانی که ۳ زوج مرتب داریم، تعداد اعضا برد نمی‌تواند صفر باشد. در نتیجه پاسخ گزینه «۳» است.

(ریاضی و آمار، (I)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴)

۱۴- گزینه «۴»

(معمربراهیم)

چون تابع $f(x)$ با خط $2y - 3x + 6 = 0$ برخورد نداشته است، این دو خط با هم موازی‌اند و دو خط موازی شیب‌های برابری دارند:

$$2y - 3x + 6 = 0 \Rightarrow y = \frac{3}{2}x - 3 \Rightarrow \text{شیب خط} = \frac{3}{2}$$

$$f(x) = \frac{3}{2}x + b$$

همچنین می‌دانیم ضابطه نیمساز ناحیه دوم و چهارم $y = -x$ است، پس اگر عرض نقطه برخورد $f(x)$ با نیمساز ناحیه چهارم -2 است، طول این نقطه ۲ است.

$(2, -2)$: مختصات نقطه برخورد $f(x)$ با نیمساز ناحیه چهارم

نقطه $(2, -2)$ در ضابطه تابع $f(x)$ صدق می‌کند:

$$f(x) = \frac{3}{2}x + b \xrightarrow{(2, -2)} -2 = \frac{3}{2}(2) + b$$

$$b = -5 \Rightarrow f(x) = \frac{3}{2}x - 5$$

$$f(x) = 0 \Rightarrow \frac{3}{2}x - 5 = 0 \Rightarrow \text{محل برخورد نمودار تابع } f \text{ با محور } x$$

$$\frac{3}{2}x = 5 \Rightarrow x = \frac{10}{3}$$

پس فاصله محل برخورد نمودار تابع f از مبدأ مختصات برابر با قدرمطلق طول نقطه برخورد آن نمودار با محور x هاست.

$$\left| \frac{10}{3} \right| = \frac{10}{3}$$

(ریاضی و آمار، (I)، تابع، صفحه‌های ۵۵ تا ۶۲)

$$= 40 \text{ (مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین)}$$

$$\Rightarrow \text{نسبت خواسته شده مسئله} = \frac{40}{8} = 5$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۹- گزینه «۲»

(ابوالفضل بواری)

با توجه به نمودار میانگین داده‌ها برابر $2a - 3$ است. میانگین داده‌ها را محاسبه کرده و با $2a - 3$ برابر قرار می‌دهیم:

$$\bar{x} = \frac{a - 2 + 5 + 2a + 1 + 14}{4} = 2a - 3 \Rightarrow \frac{3a + 18}{4} = 2a - 3$$

$$\text{طرفین وسطین} \rightarrow 8a - 12 = 3a + 18 \Rightarrow 5a = 30 \Rightarrow a = 6$$

$$\bar{x} = 2a - 3 = 2 \times 6 - 3 = 9$$

داده‌ها $\Rightarrow 4, 5, 13, 14$

$$\sigma^2 = \frac{(4-9)^2 + (5-9)^2 + (13-9)^2 + (14-9)^2}{4}$$

$$= \frac{25 + 16 + 16 + 25}{4} = \frac{82}{4} = 20.5$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{20.5}$$

$$b = \bar{x} + \sigma = 9 + \sqrt{20.5}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۱۰- گزینه «۴»

(گلناز بینقی)

(ب) مشخص کردن هدف مطالعه \leftarrow بیان مسئله

(پ) گزارش معیارها و نتایج آماری \leftarrow تحلیل داده‌ها

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۴)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۲»

(معمربراهیم توزرنه‌یانی)

با توجه به تعریف تابع اگر مؤلفه‌های اول، زوج‌های مرتب با هم برابر باشند در صورتی که مؤلفه‌های دوم یکسان نباشند، رابطه تابع نیست، لذا حالات زیر را بررسی می‌کنیم:

$$2a + 5 = 6a + 7 \Rightarrow 3a = -2 \Rightarrow a = \frac{-2}{3}$$

$$2a + 5 = 2a - 4 \Rightarrow a = -9$$

$$2a + 5 = a + 6 \Rightarrow 2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

$$6a + 7 = 2a - 4 \Rightarrow 4a = -11 \Rightarrow a = \frac{-11}{4}$$

$$2a - 4 = a + 6 \Rightarrow a = 10$$

به‌ازای مقادیر $10, \frac{1}{2}, -9, \frac{-11}{4}, \frac{-2}{3}$ رابطه تابع نیست، تنها $a = 10$ در

بین این اعداد، جزء اعداد طبیعی محسوب می‌شود.

(ریاضی و آمار، (I)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۲- گزینه «۴»

(معمربراهیم)

$$f(3) = -4a - 1 \Rightarrow -4 \times 3 + b = -4a - 1$$

$$4a + b = 11 \text{ (I)}$$

تابع مساحت به دست آمده یک سهمی است که رو به پایین است. بیشترین مقدار آن در نقطه رأس سهمی اتفاق می افتد.

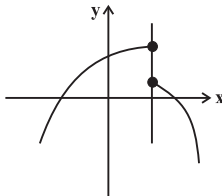
$$x_{\text{رأس}} = -\frac{b}{2a} = -\frac{48}{-4} = 12$$

$$x = 12 \Rightarrow S_{\text{max}} = -2 \times 12^2 + 48 \times 12 = -2 \times 144 + 576 = 288$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۸- گزینه «۲» (امیر زرااندوز)

در رابطه گزینه «۱» می توان خطی عمودی رسم کرد که نمودار را در دو نقطه قطع کند، پس تابع نیست.

در گزینه «۲» از پنج دو پیکان خارج شده اما هر دو به یک مقدار برابر رسیده، پس رابطه تابع است.

$$-(-2)^3 = -(-8) = 8$$

در گزینه «۳» $2 = \left(\frac{1}{2}\right)^{-1}$ و به ازای $x=2$ دو مقدار ۵ و ۶ برای y به دست می آید، پس تابع نیست.

در گزینه «۴» یک عدد می تواند پیش از یک مقسوم علیه اول داشته باشد، پس تابع نیست.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۹- گزینه «۱» (علی قهرمان زاده)

$$f(0) = f(1) - 2 \frac{f(1,3)}{f(1)=3} \Rightarrow f(0) = 3 - 2 = 1$$

$$f(x) = ax + b \xrightarrow{f(0)=1} b = 1$$

$$f(1) = 3 \Rightarrow a + b = 3 \xrightarrow{b=1} a = 2$$

$$\Rightarrow f(x) = 2x + 1 \xrightarrow{-3 < x < 5} \begin{cases} f(-3) = -5 \\ f(5) = 11 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{برد تابع} = \{y \in \mathbb{R} \mid -5 < y < 11\}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۲۰- گزینه «۴» (ابوالفضل بوعاری)

سهمی محور x ها را در یک نقطه قطع کرده است، معادله دارای ریشه مضاعف است؛ پس در معادله $f(x) = 0$ باید $\Delta = 0$ باشد:

$$\Delta = 0 \Rightarrow b^2 - 4ac = 0 \Rightarrow (-2)^2 - 4(-3)\left(2k + \frac{5}{3}\right) = 0$$

$$\Rightarrow 4 + 24k + 20 = 0$$

$$24k + 24 = 0 \Rightarrow 24k = -24 \Rightarrow k = -1$$

$$f(x) = -3x^2 - 2x + 2(-1) + \frac{5}{3} \Rightarrow f(x) = -3x^2 - 2x - \frac{1}{3}$$

$$f(8) = -3(8)^2 - 2(8) - \frac{1}{3} = -192 - 16 - \frac{1}{3} = -208 - \frac{1}{3} = \frac{-625}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۵- گزینه «۲» (امیرضا ذاکرزاده)

برای به دست آوردن مساحت مثلث ABC ابتدا طول قاعده AB را به دست می آوریم.

نقاط A و B محل برخورد سهمی با محور x ها است، بنابراین داریم:

$$-x^2 + 2x = 0 \Rightarrow x(-x + 2) = 0$$

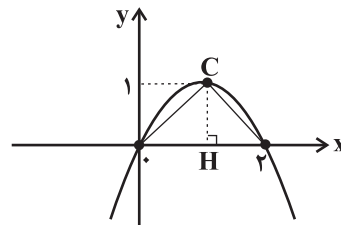
$$\Rightarrow \begin{cases} x_A = 0 \\ x_B = 2 \end{cases} \Rightarrow AB = 2$$

پس قاعده برابر ۲ است.

همچنین برای به دست آوردن ارتفاع مثلث باید عرض نقطه C ، که همان عرض رأس سهمی است را محاسبه کنیم.

$$x_{\text{رأس}} = -\frac{b}{2a} \Rightarrow x_{\text{رأس}} = \frac{-2}{-2} = 1$$

$$y_{\text{رأس}} = -(1)^2 + 2(1) = 1 = CH = \text{ارتفاع}$$

$$\text{مساحت} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{1 \times 2}{2} = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۶- گزینه «۲» (سعید عزیزقانی)

با توجه به شکل عرض از مبدأ دو تابع یکسان است، یعنی:

$$f(0) = g(0) \Rightarrow m(0) + n = a(0)^2 + b(0) + c \Rightarrow n = c$$

از طرف دیگر $x = -3$ صفر (ریشه) دو تابع f و g است یعنی:

$$f(-3) = 0 \Rightarrow -3m + n = 0 \Rightarrow 3m = n \Rightarrow m = \frac{n}{3}$$

$$g(-3) = 0 \Rightarrow a(-3)^2 + b(-3) + c = 0 \Rightarrow 9a - 3b + c = 0$$

$$\Rightarrow c = 3b - 9a \xrightarrow{c=n} n = 3b - 9a$$

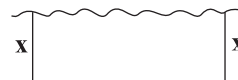
پس با توجه به مقادیر به دست آمده داریم:

$$\frac{3b - 9a}{m} = \frac{n}{\frac{n}{3}} = \frac{3n}{n} = 3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۱۷- گزینه «۳» (امیر مهوریان)

طول دو ضلع عمود بر دریاچه را x در نظر می گیریم:

بنابراین طول ضلع دیگر (موازی دریاچه) برابر است با: $48 - 2x$

مساحت این زمین برابر است با:

$$S = x(48 - 2x) = -2x^2 + 48x$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه «۳»

(مبتدی فرهادی)
علاوه بر عوامل مذکور در گزینه «۳»، شتاب شاعران در سرودن شعر برای انتشار اشعار در روزنامه‌ها و آگاه‌سازی مردم دلیل دیگر این کم‌توجهی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شاعرانی که به زبان مردم شعر می‌گفتند، شعر را بیشتر وسیله‌ای برای بیان مقاصد خود می‌دانستند.

گزینه «۲»: فرخی یزدی و ابوالقاسم لاهوتی از شاخص‌ترین شاعران حوزه توجه به مردم هستند و ملک‌الشعراى بهار در کنار علامه دهخدا و ادیب‌الممالک فراهانی از بزرگانی بودند که توجه فراوانی به مفهوم وطن داشتند.

گزینه «۴»: شاعران دوره بیداری تخیلات سراینندگان پیشین را در نظر داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۲۲- گزینه «۲»

تشریح موارد نادرست:

(۱) در این دوره بسیاری از واژه‌های انگلیسی، ترکی، فرانسوی و... به نثر وارد می‌شود و ترکیب‌های عربی کمتر می‌شود.

(۲) برخلاف نثر دوره‌های پیشین، در این دوره عبارت‌های وصفی کاهشی آشکار می‌یابد.

(۳) نثر فارسی، قیدوبندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد.

(۴) صنایع ادبی از نثر جدا می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۲۳- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

دشمنی با استبداد و استعمار یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌ای بسیار مورد توجه قرار گرفت. بسیاری از نثرهای دوره بیداری به‌ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می‌پردازند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۴۶)

۲۴- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خاقانی و نظامی از شاعران ناحیه آذربایجان هستند.

گزینه «۲»: با ورود شعر به خانقاه‌ها بر سادگی بیان افزوده شد، نه دشواری آن.

گزینه «۳»: تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۲۵- گزینه «۴»

(سعیر یغفری)

معشوق آسمانی است و واژگان عربی بیت نسبتاً زیاد است. ضمناً کاربرد اصطلاحات دینی و عرفانی (ملکوت، قیامت و...) فضای شعر را بیشتر به سبک عراقی نزدیک کرده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سبک خراسانی: همه واژه‌های بیت فارسی هستند و شعر حماسی است.

گزینه «۲»: سبک خراسانی: شعر واقع‌گرا و مدحی است. شاعر افسوس می‌خورد که در خدمت پادشاه نیست، اما در عین حال به شادی و خوش‌باشی می‌گذراند.

گزینه «۳»: سبک خراسانی: شعر شامل‌پند و اندرز ساده است، زبان شعر ساده است و شاعر از واژه‌های کهن (سپنج) استفاده کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۲۶- گزینه «۴»

(فرهاد فرروزان‌کیا)

ابیات «ب»، «د» و «ه» ویژگی‌های فکری شعر عصر بیداری را دارند. الف) آزادی در این بیت به مفهوم عام «رهایی» است و با مفهوم «آزادی» در شعر بیداری متفاوت است، ضمناً گزاره گرفتاران دام تو [اشاره به معشوق آسمانی] نشان می‌دهد که این بیت حال‌وهوای عرفانی دارد.

ب) توجه به کارگران و طبقات پایین جامعه از ویژگی‌های برجسته فکری شعر عصر بیداری است.

ج) قانون در این بیت به مفهوم عام «قاعده» است و با «قانون‌مداری» که در عصر مشروطه مطرح شد متفاوت است، ضمناً مفهوم مصراع نخست [قاعده‌مندی و نظم کیهانی] نشان می‌دهد که در این بیت قانون به مفهوم سیاسی-اجتماعی به کار نرفته است.

د) استفاده از لغات مربوط به دانش‌ها و فنون جدید (تلگراف) نشان‌دهنده توجه به این دانش‌ها و فنون است که در شعر عصر بیداری دیده می‌شود.

ه) بیان ارزش‌های والای زن و سخن از جایگاه زنان در شعر از ویژگی‌های فکری شعر عصر بیداری است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۷- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا علویان)

این بیت با درونمایه‌ای در وصف خوشی و باده‌نوشی با روح نشاط و فکر و کلام ساده است که از مفاهیم فکری شعر در دوره خراسانی (پیش از قرن‌های پنجم و ششم) است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: اشاره به وادی حیرت از هفت وادی عرفان (ورود اصطلاحات عرفانی)

گزینه «۳»: در ستایش و مدح پیامبر اکرم (رواج حس دینی)

گزینه «۴»: بیان قدرت شاعری و نویسندگی و بالیدن شاعر به فضل خویش (رواج مفاخره)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۵)

۲۸- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

«غریب» اول در این بیت، به معنای «بیگانه و دور از وطن» و «غریب» دوم به معنای «شگفت‌انگیز و عجیب» است.

در سایر گزینه‌ها، تکرار (واژه‌آرایی) وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه ۹۸)

۲۹- گزینه ۳»

(باسین معریان)

جناس همسان: «پرَم» در مصراع اول: پر من، «پرَم» در مصراع دوم: پرَم / جناس ناهمسان: «پر» و «گر»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس همسان: «جهان» در مصراع اول: دنیا، «جهان» در مصراع دوم: فعل امر / فاقد جناس ناهمسان
گزینه ۲: فاقد جناس همسان (معنای «روان»ها یکسان است). / جناس ناهمسان: «من» و «تن»
گزینه ۴: فاقد جناس همسان (معنای «دوش»ها یکسان است). / جناس ناهمسان: «تا» و «ما»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

۳۰- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا امیری)

بیت دارای هر دو نوع جناس است. جناس ناقص: در، زر، هر / جناس تام: واژه «یار» ابتدا در معنای «معشوق و دلدار» آمده است و سپس در پایان بیت، معنای «دوست و همراه» دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جناس تام: «مدام» ابتدا به معنای «شراب» آمده است و سپس معنای «همیشه» می‌دهد.
گزینه ۳: بیت، فاقد جناس تام می‌باشد («گرد» تکرار شده است.) و «مدام» و «تمام» جناس ناقص ندارند.
گزینه ۴: «عشق» و «عاشق» از یک ریشه‌اند و «لذت» و «لذات» هم همین‌طور ← اشتقاق

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

۳۱- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا امیری)

جناس در بیت «ب»: «می‌گشدد» و «می‌گشدد» است. در سایر ابیات، جناس مشهود نیست.

توضیح نکته درسی:

در بیت نخست، نمی‌توانیم واژه‌های «جفاجسته» و «وفا» را دارای جناس بدانیم، چراکه کلمات مرکب به نفع جناس، جدا جدا نمی‌شوند و نمی‌توان برای این‌که در این بیت، جناس ساخت واژه «وفا» را از واژه «جفاجسته» جدا کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

۳۲- گزینه ۳»

(مجتبی فرهاری)

هر دو «چنگ» در این گزینه، به معنای «نوعی ساز» است و بیت فاقد آرایه جناس است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «ا»: که (اول): چه کسی - که (دوم): حرف ربط
گزینه ۲: لب و شب = جناس ناقص اختلافی (هنگام جست‌وجوی جناس، نشانه‌های جمع مانند «ان» و «ات» و نیز «ی» نکره را در نظر نمی‌گیریم و به شکل مستقل واژه توجه می‌کنیم.)

گزینه ۴: مست و دست = جناس ناقص اختلافی (در این بیت، به خاطر وجود ضمیر پیوسته، یافتن جناس دشوار است، پس حواستان باشد ابتدا ضمیر پیوسته را حذف و سپس جناس را مشخص کنید.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

۳۳- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا علویان)

قافیه این دو بیت، فاقد حروف الحاقی است.

تشریح ابیات:

(الف) «علی» و «لم یزلی»، «ی» الحاقی و حروف اصلی قافیه: «ل».
(ب) «دهیم» و «نهیم»، «یم» الحاقی و حروف اصلی قافیه: «ه یا ه»؛ ضمناً این بیت، ذوقافیتی است.
(ج) «بازخوان» و «خوان (سفره)»، حروف اصلی قافیه: «ان» و فاقد حرف الحاقی.
(د) «یار» و «عیار»، حروف اصلی قافیه: «ار» و فاقد حرف الحاقی.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه ۹۱)

۳۴- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

«عدل» و «حبل» حروف اصلی‌شان به ترتیب عبارت است از: «دل» و «بل» طبعاً نمی‌توانند قافیه باشند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ده + د» در مصراع نخست، با واژه «ابد» هم قافیه است.
گزینه ۳: «حلقه + ها و خدا: در یکی از دو مصراع، پسوند (ها) وجود دارد که با «خدا» قافیه قرار می‌گیرد و «ست» ردیف محسوب می‌شود.
گزینه ۴: «دشت + ها / کشت + ها: اختلاف دو واژه در مصوت است، ولی این عیب با آمدن حرف الحاقی برطرف شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۳۵- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا امیری)

در مصراع نخست، واژه «بگو» و در مصراع دوم، واژه «تو» در جایگاه قافیه آمده‌اند که با توجه به مصوت پایانی متفاوت که در «بگو»، مصوت بلند «او» و در «تو»، مصوت کوتاه «ت» است، قافیه معیوب است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «نیست» و «نیست»: قافیه (قاعده ۲) / «عزم» و «بزم»: قافیه (قاعده ۲)
گزینه ۳: «شده» و «زده»: قافیه ← توجه: در صورتی که تفاوت حروف اصلی تنها در یک مصوت کوتاه باشد و واژه‌های قافیه دارای حروف الحاقی باشند، قافیه درست است. (قاعده ۲)

گزینه ۴: «رسته» و «بسته»: قافیه (قاعده ۲)

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۳۶- گزینه ۱»

(سیرعلیرضا امیری)

تلفظ صحیح واژگان پایانی مصراع اول این چنین است: «طمع سود»، و با توجه به کسر گرفتن واژه «طمع» این واژه نمی‌تواند با واژه «شمع» قافیه شود، چراکه حرف روی در یک طرف متحرک و در طرف دیگر ساکن است. (رجوع کنید به گزینه ۴) سؤال ۳۸ کنکور دی ۱۴۰۱

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «پیغام» و «الهام» / «باز» در دو معنای «گشوده» و «دوباره» آمده است.

گزینه ۳: «مونس» و «مجلس» / «کوش» و «گوش» ← توجه: واژه «من» حاجب است. حاجب واژه تکراری است که میان دو قافیه می‌آید و خللی در

جامعه‌شناسی (۳)

(فاطمه صغری)

۴۱- گزینه ۱

تشریح موارد نادرست:

- جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زادایی، از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از دانش عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.
- افراد در زندگی روزمره غالباً بنا به نیازهای عملی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند؛ و معمولاً از پیچیدگی و عمق آن موقعیت می‌کاهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۲)

(امیرمهری افشار)

۴۲- گزینه ۳

تشریح عبارات نادرست:

- قواعد اجتماعی، ارتباط ما با یکدیگر را امکان‌پذیر می‌کنند و سامان می‌دهند، کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورند.
- نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(زینتا پیرقی)

۴۳- گزینه ۴

هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد ← تبیین
در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است ← پوزیتیویسم
رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های ابزاری قرار می‌دهد ← جامعه‌شناسی تبیینی

بیان روابط علت و معلولی صرفاً حسی و تجربی و مشاهده‌پذیر ← تبیین تجربی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(کوثر شاه‌سینگی)

۴۴- گزینه ۴

همان‌طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند، جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد، لذا در این رویکرد (تبیینی) هدف جامعه‌شناسی نیز همانند هدف علوم طبیعی است.

جامعه‌شناسی تبیینی		
موضوع	روش	هدف
پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۶)

ذوقافیتین بودن بیت هم وارد نمی‌سازد؛ برای مثال در بیت زیر، واژه «شیخ» حاجب است و بیت ذوقافیتین است:

چون ندید از یاری ما شیخ سود / بازگردانید ما را شیخ زود

گزینه ۴: «داری» اول به معنای «دارا هستی» و «داری» دوم به معنای «می‌گردانی» آمده است و قافیه بعدی در کلمات «تخت» و «سخت» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۳۷- گزینه ۴

(سیرعلیرضا امیری)

رباعی درباره رسوایی عاشق در عشق یار سخن می‌گوید و مصراع مذکور در گزینه ۴، به پند نشنیدن عاشق اشاره دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «صامت» در «گویند» دوبار تکرار شده است و مصوت «ی» هم در «این‌ها» و «این‌که» وجود دارد.

گزینه ۲: واژه‌های «گاه» و «گه» یک معنا دارند. ← توجه: کلمات متجانس غیر هم‌معنا هستند.

گزینه ۳: حرف روی به آخرین حرف از حروف اصلی می‌گویند و تبصره قافیه همان داشتن حروف الحاقی است.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۳۸- گزینه ۳

(عزیز الیاسی‌پور)

ابیات همه گزینه‌ها درباره ناکامی شاعر و نرسیدن او به مراد دلش هستند و تنها بیت گزینه ۳ درباره شادی و کامروایی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۸۶)

۳۹- گزینه ۳

(معمد امین‌دراش‌فام)

در بیت گزینه ۳ «نسیم سحری خاک درگاه معشوق را برای عاشق می‌آورد، اما در ابیات دیگر گزینه‌ها نقش باد، رساندن پیام عاشق به معشوق است. مثلاً در بیت گزینه ۱» شاعر می‌گوید دل و جانم را به باد سپردم تا برای تو (معشوق) بیاورد، در گزینه ۲ و ۴ هم همین‌طور.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۸۶)

۴۰- گزینه ۲

(کنکور قاجار از کشور ۹۸)

در بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۲، شاعر به کسی که از کاروان همراهان بازمانده است، هشدار می‌دهد که در غفلت نماند و خود را به آن‌ها برساند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۴۶)

۴۵- گزینه ۲»

(سیرمهمر مدنی دینانی)

اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، یعنی آن را واقعیتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۴۶- گزینه ۲»

(کوثر شاه‌مسینی)

جنگ‌های نامنظم مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۴۷- گزینه ۱»

(امیرمهری افشار)

کنش اجتماعی، خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند. ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جاف‌فاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به‌وجود آمده و برقرارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۳)

۴۸- گزینه ۳»

(سیرمهمر مدنی دینانی)

تشریح عبارات نادرست:

گزینه ۱: «میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت‌ها، نسبت به سایرین اثرگذاری بیشتری دارند.

گزینه ۲: «مشکلات و مسائل اجتماعی، آن‌چنان که به نظر می‌رسند، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما نیستند.

گزینه ۴: «این‌گونه نیست که فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران، بتوانند بر مشکلات اجتماعی تأثیر بگذارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۵)

۴۹- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

هر جامعه‌ای نظمی دارد. این نظم تا حد زیادی حاکم بر افراد است و به اقدامات آن‌ها شکل می‌دهد.

تبدیل مدارس امام خطیب به مرکز اسلام‌گراها، نشان‌دهنده حرکت‌هایی خارج از چارچوب نظم جامعه است.

نارسایی‌های نظام اداری، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنشگران به همراه دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۵۰- گزینه ۳»

(ریحانه امینی)

انسان‌ها قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند.

انسان‌ها، برخلاف پدیده‌های طبیعی آگانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است.

زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند.

کنش اجتماعی یعنی فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه ۳»

(سیرمهمر مدنی دینانی)

منظور از موقعیت اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.

مدیر فروشی که به تازگی کارمند یک بخش شده است، تحرک اجتماعی نزولی داشته است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۵۲- گزینه ۴»

(سیرمهمر مدنی دینانی)

جامعه‌ای که روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی (جامعه سرمایه‌داری) می‌باشد، تحرک اجتماعی صعودی را برای صاحبان ثروت مهیا می‌کند.

تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد.

در جوامع سکولار و دنیوی، امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۵۳- گزینه ۴»

(ریحانه امینی)

هویت فرهنگی جهان اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.

تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های

مختلف آن‌ها دخل و تصرف کرد و عناصر اساطیری و مشرکانه آن‌ها را نپذیرفت.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱ و ۹۷)

۵۴- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش های یک جهان اجتماعی تداوم می یابد و جهان اجتماعی نمی تواند کنش های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می تواند به تزلزل فرهنگی منجر شود. ترجیح زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی نیز نوعی تزلزل فرهنگی محسوب می شود.

کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می خواند.

اگر عقاید و ارزش های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خود بیگانگی حقیقی (فطری) می شود. بر همین اساس، قرآن کریم فراموش کردن خداوند را سبب فراموشی انسان از خود می داند.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۹۱ تا ۹۳ و ۱۰۱)

۵۵- گزینه «۳»

(امیرمهری افشار)

– جشن هنر شیراز، مراسمی که خارج از معیارهای اخلاقی بود و توسط فرح پهلوی برگزار شد، نمونه ای از «از خودبیگانگی فرهنگی» می باشد.

– بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی دچار شدند.

– غرب زدگی جوامع غیرغربی مهم ترین مانع تعامل آن ها با جهان غرب است. – جهان های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته اند و از عقاید و ارزش های حق برخوردار نیستند، مانع از آن می شوند که انسان ها به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند.

(جامعه شناسی (۱)، هویت، صفحه های ۹۹ تا ۱۰۱)

جامعه شناسی (۲)

۵۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان های)

طرف های درگیر در جنگ های جهانی اول و دوم در قالب اندیشه های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می کردند. بنابراین زمینه های فرهنگی این دو جنگ نیز ریشه در فرهنگ غرب داشت.

(جامعه شناسی (۲)، پالاش های جهانی، صفحه های ۸۴ و ۸۵)

۵۷- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: صحیح – صحیح

گزینه «۲»: غلط (مربوط به اصطلاح استعمارگر و استعمارزده است). – غلط (به دلیل شکل گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، بحران اقتصادی به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساخت).

گزینه «۳»: غلط (مربوط به اصطلاح مرکز و پیرامون است). – صحیح

گزینه «۴»: صحیح – صحیح

(جامعه شناسی (۲)، پالاش های جهانی، صفحه های ۸۸ و ۸۹ و ۹۳)

۵۸- گزینه «۱»

(کوثر شاه حسینی)

– با گسترش زندگی مدرن در جهان، انواع آسیب های زیست محیطی نیز به سرعت گسترش یافتند.

– بحران زیست محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه ای و فرامنطقه ای منجر شد. به منظور چاره اندیشی برای این آسیب ها، همایش های بین المللی متعددی درباره بحران زیست محیطی برگزار شده است.

– انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می پندارد و تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش های تجربی انجام می دهد.

(جامعه شناسی (۲)، پالاش های جهانی، صفحه های ۹۵ و ۹۶)

۵۹- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

تردید در هویت روشنگرانه معرفت علمی، تجربی ← پیامد ← وابستگی علم تجربی به معرفت های غیرتجربی

در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه

شناخت جهان بود ← علت ← نادیده گرفتن شناخت عقلی و تجربی

زیر سؤال رفتن علم مدرن ← پیامد ← در نیمه دوم قرن بیستم آشکار شد که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است.

(جامعه شناسی (۲)، پالاش های جهانی، صفحه های ۹۹ و ۱۰۰)

۶۰- گزینه «۱»

(سیدمهر مرنی ریثانی)

طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه در سال های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان ها بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عناوین «افول سکولاریسم» و «پساسکولاریسم» یاد کردند.

(جامعه شناسی (۲)، پالاش های جهانی، صفحه ۱۰۱)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۱»

(مهمیدرضا توکلی)

در فرض مطرح شده زمانی که بویی به گیرنده‌ها برخورد می‌کند، در ابتدا احساس می‌شوند و سؤال نیز تا همین مرحله پیش رفته است و متن سؤال نشانه‌ای از ادراک یا توجه به ما نمی‌دهد.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

۶۲- گزینه «۳»

(مهمید صیبی)

معیوب شدن شنوایی به دلیل عوامل شیمیایی جنگ در دوره جنینی مربوط به ویژگی‌های رشد در دوره قبل از تولد است و لب‌خوانی یک ناشنوا، حاکی از پدیده جبران حسی است.

(روان‌شناسی، ترکیبی)

۶۳- گزینه «۱»

(مهری باهری)

سجاد، حسن و محمدرضا هر سه دارای سهام مشابهی بوده‌اند و ریزش نمودار را مشاهده کرده‌اند. پس هر سه به مرحله احساس رسیده‌اند. از طرفی با ریزش نمودار، سجاد و حسن با دقت بیشتری به نمودار نگاه کرده و محرک ریزش نمودار را انتخاب کرده‌اند. این انتخاب نشان‌دهنده «توجه» است. همچنین تنها سجاد در مواجهه با نمودار به تحلیل می‌پردازد. پس تنها سجاد به مرحله ادراک رسیده است؛ از آن عبور کرده و وارد مرحله تفکر شده است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۰)

۶۴- گزینه «۱»

(مهمیدرضا توکلی)

پدیده مطرح شده در سؤال، نشان می‌دهد که به همه آنچه در محیط می‌گذرد و در دامنه توجه ما قرار می‌گیرد، آگاهی کامل نداریم.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۶۵- گزینه «۴»

(مهری باهری)

زمانی که در فرآیند پخت برنج، منتظر می‌مانیم و با دیدن نشانه‌ای زیر شعله گاز را کم می‌کنیم از کارکرد گوش به زنگی استفاده کرده‌ایم. همچنین زمانی که لازم است با علامت مشخصی (مثلاً نرمی برنج) تشخیص دهیم که برنج پخته یا خیر از کارکرد ردیابی درست علامت استفاده کرده‌ایم و در نهایت پیدا کردن سنگ‌ریزه در بستر مکانی سینی یا ظرف برنج مصداق جست‌وجو است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۶۶- گزینه «۲»

(مهمید صیبی)

شاعر، علامت حاضر را ردیابی نکرده و محرک هدف را از دست داده است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۷)

۶۷- گزینه «۳»

(مهمیدرضا توکلی)

وجود خطاهای ادراکی نشانگر این است که آنچه را حس می‌کنیم، الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می‌کنیم. بنابراین، فرایندهای شناختی همچون ادراک و احساس انطباق کامل ندارند و احتمال وجود خطا در آن‌ها زیاد است.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۶۸- گزینه «۴»

(مهمید صیبی)

شکل درست گزاره‌های غلط:

در توهم محرک احساس نمی‌شود.

خطای شناختی حاصل مجموعه‌ای از خطاهای ادراکی است نه یک خطای ادراکی.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۶۹- گزینه «۲»

(مهری باهری)

در فرآیند اجرای مراسم شعبده‌بازی آن‌چه مخاطب می‌بیند (برای مثال تکان خوردن اره بر روی جعبه‌ای که دستیار درون آن قرار دارد). با آن‌چه ادراک می‌کند (بدن دستیار بریده شده است). متفاوت است. زمانی که ادراک مغایر با احساس باشد با پدیده خطای ادراکی مواجهیم.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۷۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

عدم واکنش دلالت بر از دست دادن محرک هدف دارد، واکنش دقیق در پنالتی دوم، اشاره به اصابت می‌کند و اشتباه پنالتی سوم که به دلیل فریب نگاه زنده توپ بوده است، دلالت بر هشدار کاذب می‌کند.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۷)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۷۱- گزینه «۴»

(سیر مفرعی مرتضوی)

«أَمْنُوا»: ایمان آوردند/ «عملوا الصالحات»: کارهای شایسته انجام دادند (رد گزینه ۳) / «لَا نُضِيعُ»: ضایع نمی‌کنیم (رد گزینه ۲) / «مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا»: کسی را که نیکوکاری کرده است (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۷۲- گزینه «۱»

(امسان کلاته عربی)

«كان قد قاما ب...»: اقدام کرده بودند به... پرداخته بودند به... (رد سایر گزینه‌ها) / «والدا ألفرد»: والدین ألفرد، پدر و مادر ألفرد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «بناء المُختَبر الكبير الّذي...»: ساخت آزمایشگاه بزرگی که... بنای آزمایشگاهی بزرگ که... (رد گزینه‌های ۳ و ۴) در گزینه «۴»، «روزی» هم اضافی است.

نکات مهم درسی:

۱- هرگاه یک اسم «مثنی» یا «جمع مذکر سالم»، مضاف واقع شود، یا به عبارتی مضاف‌الیه بگیرد، حرف «ن» در انتهایش حذف می‌شود:

والدان + ألفرد: والد ألفرد

۲- فعل «قام» به معنی «برخواست»، فعل «قامَ ب...» به معنی «اقدام کرد به...» پرداخت به... و فعل «أقام» به معنی «برپا ساخت» است.

۳- هرگاه پیش از «فعل ماضی»، «كان» داشته باشیم، باید آن فعل را به صورت «ماضی بعید» ترجمه کنیم.

(ترجمه)

۷۳- گزینه «۴»

(مسین رضایی)

«يُنْقَلُ»: (فعل مجهول) جابه‌جا می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الأنابيب»: لوله‌ها (رد گزینه ۲) / «أكثر»: بیشتر (أكثر نفقة: پرهزینه‌تر) (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۷۴- گزینه «۲»

(امیر حسین شکوری)

«وصف»: تجویز کرد (رد گزینه ۳) / «أحد الأطباء»: یکی از پزشکان (رد گزینه ۲) / «حبوباً مهدئة»: قرص‌هایی آرامبخش (رد گزینه ۱) / «لتقليل»: برای کاهش (رد گزینه ۴) / «آلام»: دردها (رد گزینه ۱) / «السيارة»: خودرو (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۷۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«فی مجال»: در زمینه، در عرصه (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الإعمار»: آبادانی، آباد کردن (رد گزینه ۴) / «البناء»: ساختن، سازندگی (رد گزینه ۴) / «لم يستطع»: نتوانسته است، نتوانست (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أُن يدرك»: درک کند، بفهمد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «هاذا»: چه چیزی (رد سایر گزینه‌ها) / «بنفحة»: به او سود می‌رساند (رد گزینه ۱ ضمیر متصل ترجمه نشده است و در گزینه ۳ اشتباه ترجمه شده است.) / «هاذا»: چه چیزی (رد سایر گزینه‌ها) / «يضر»: ضرر می‌رساند، زیان می‌زند (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۷۶- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

(علی مفسن زاره)

گزینه «۱»: ترجمه ترکیب «معالم بلدنا التاریخیة» نادرست است و ترجمه درست آن «آثار تاریخی کشور ما» می‌باشد. (دقت کنید «التاریخیة» مؤنث است و صفت برای «معالم» می‌باشد.)

گزینه «۲»: ترجمه «سَيَاحاً كَثِيرِينَ» نادرست است و ترجمه درست آن «گردشگران بسیاری» می‌باشد، همچنین در ترجمه، «به خود» اضافی است.

گزینه «۳»: «تَمَنَحَ» فعل مجهول است و ترجمه درست آن «اهدا می‌شود» است.

(ترجمه)

۷۷- گزینه «۱»

(علی مفسن زاره)

واژه «دائماً» به معنی «همیشه» ترجمه نشده است، همچنین فعل جمله به درستی ترجمه نشده است و ترجمه درست آن، «کاش... ما را راهنمایی کنند» می‌باشد. (لیتَ + فعل مضارع ← مضارع التزامی)

(ترجمه)

۷۸- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

«آن پرستارها»: اولئك الممرّضات، اولئك الممرّضون (رد گزینه ۳؛ با توجه به عبارت فارسی، اسم بعد از اشاره، باید «ال» دار بیاید.) / «داروهای نوشته شده»: الأدوية المكتوبة / «این برگه»: هذه الورقة (رد گزینه ۴) / «می‌خواهند»: يطلبون، يطلبون / «می‌گویند»: يقلن، يقولون / «بیمارشان بیماری پوستی دارد»: لمریضهن مرضاً جلدیاً (رد سایر گزینه‌ها؛ دقت کنید «ل» در ابتدای جمله یا عبارت، معنای مالکیت (داشتن) می‌دهد، همچنین جنس و تعداد ضمیرها باید با مرجع ضمیر در جمله مطابقت کامل داشته باشد.)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

از مسائل فلسفی مهمتی که توجه فلاسفه را به خود برانگیخت و در آن بسیار اختلاف داشتند، مسأله زمان است که نظریه‌های گوناگونی پیرامون آن طرح شد. فلاسفه مشهور می‌گویند: همانا زمان مقدار حرکت است و موجودی غیرقار الوجود است، ملاصدرا برای اثبات زمان، روشی طبیعی را انتخاب کرد که دانشمندان علوم طبیعی در اثبات مسائلشان از طریق مشاهده و حس بر آن تکیه می‌کنند. ابن سینا می‌گوید: زمان امری است که شناخته می‌شود وقتی که چیزی بدان نسبت داده می‌شود؛ مثلاً گفته می‌شود فلانی هنگام طلوع خورشید سفر کرد، بنابراین زمان عرضی است و هنگامی روی می‌دهد که چیزی دیگر روی دهد. اما مسأله دیگر این است که آیا انسان می‌تواند بر زمان مسلط شود و آن را اداره کند؟ بدون شک زمان از گرانبهارترین چیزهایی است که انسان دارد و در واقع اصل دارایی‌ای است که به انسان داده شده است. از میان آیات قرآن و نیز سخنان دانشمندان متخصص کشف می‌کنیم که موضوع تسلط بر زمان در اختیار و اراده انسان نیست و انسان باید از این موهبت الهی به بهترین شکل از طریق برنامه‌های دقیق و تقسیم کارها براساس اولویت‌ها بهره‌مند شود.

۷۹- گزینه ۲»

(سیر مفعولی مرفوضی)

عبارت «همه فلاسفه مسأله زمان را با مشاهده و حس اثبات کرده‌اند!» مطابق متن درست نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: دانشمندان متخصص سؤالات زیادی را در مورد زمان مطرح کرده‌اند!

گزینه ۳: زمان به معنی حرکت است آنطور که فلاسفه در نظریاتشان از آن تعبیر می‌کنند!

گزینه ۴: قرآن ما را راهنمایی کرده است که انسان درباره زمان و چگونگی بهره بردن از آن، مسؤول است!

(درک مطلب)

۸۰- گزینه ۲»

(سیر مفعولی مرفوضی)

مفهوم عبارت داده شده، نسبی بودن زمان است، عبارت گزینه ۲ «هم به همین موضوع اشاره می‌کند: «وقت به ذات خود، موضوع نیست، بلکه به وسیله امور دیگر درک می‌شود!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بی شک زمان گرانباتر و مهم‌تر از هر چیزی است که بدان نسبت داده می‌شود!

گزینه ۳: معنی زمان را فقط از طریق قوانین طبیعت درک می‌کنیم!

گزینه ۴: بدیهی است که هر چیزی در عالم در زمان معینی رخ می‌دهد!

(درک مطلب)

۸۱- گزینه ۱»

(سیر مفعولی مرفوضی)

هنگامی که از اداره زمان صحبت می‌کنیم، باید بدانیم ...

که آن، به معنی اداره نفس برای غنیمت شمردن فرصت‌ها در زندگی بشر است!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: که انسان شاید روزی بتواند حرکتش را سریعتر یا آرامتر کند!

گزینه ۳: که انسان در زندگیش از آن ناتوان است پس باید به امور دیگر اهتمام ورزد!

گزینه ۴: که آن برای انسان غیرممکن است پس باید آن را فراموش کند و زیاد در آن درنگ نکند!

(درک مطلب)

۸۲- گزینه ۴»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«ینسب» فعلی مجهول است، «شیء» هم نائب فاعل آن محسوب می‌شود.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۳- گزینه ۲»

(سیر مفعولی مرفوضی)

فعل «ینتفع» از ریشه (ن ف ع) و بر وزن «یفتعل»، مضارع باب افتعال است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه ۴»

(علی مفسر زاره)

حرکت واژه «تَمَتَّلَكُهَا» نادرست و شکل درست آن «تَمَتَّلَكُهَا» می‌باشد. (فعل مضارع از باب «إفتعال» و بر وزن «یفتعل» می‌باشد).

همچنین حرکت واژه «الحفاظ» نادرست و شکل درست آن «الحِفاظ» می‌باشد.

(ضبط حرکات)

۸۵- گزینه ۳»

(آیرین مصطفی زاره)

مفهوم عبارت صورت سؤال: «سکوت کردن باعث سلامتی انسان می‌شود!»؛

همین مفهوم را در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ می‌یابیم، ولی گزینه ۳ به «سخن گفتن در هنگام حکم کردن عقل و شرع» اشاره دارد.

(مفهومی)

۸۶- گزینه ۲»

(ولی بریی - ابور)

فعل «يُشَجِّعُ» مجهول است، پس بعد از آن نیاز به نائب فاعل داریم که باید مرفوع باشد، جمع‌های مذکر سالم در حالت مرفوعی «ون» می‌گیرند،

بنابراین «السائحون» صحیح است. همچنین «الخلابة» صفت برای «طبيعة» است، «طبيعة» مضاف الیه و مجرور است، پس صفت آن نیز باید مجرور

بیاید، بنابراین «الخلابة» صحیح است.

(انواع جملات)

۸۷- گزینه ۴»

(ولی بریی - ابور)

در گزینه ۴، «عینیها» مثنوی و مفعول است که با علامت «ياء» (یاء) منصوب شده است و نون آن به دلیل مضاف شدن، حذف شده است. (در

اصل، «عینین + ها» بوده است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه ۱، «الشياطين» مفعول و منصوب با فتحه است، دقت کنید «الشياطين» جمع مذکر سالم نیست، بلکه جمع مکسر است. در گزینه ۲،

«صالحین» منصوب با «ياء» است، اما صفت برای «رجالاً» است نه «مفعول»، در این عبارت «رجالاً» مفعول است. در گزینه ۳ نیز «اولئك» مفعول

است نه «السائحین».

(انواع جملات)

۸۸- گزینه ۳»

(پیروز و بان - کنبد)

«يَزَعَجُ» و «لا يحصل» هر دو فعل معلوم هستند و فاعل دارند نه نائب فاعل؛ ترجمه عبارت: همشاگردی‌ای که معلّمانش را با رفتارهایش آزرده می‌کند، به

موفقیت دست پیدا نمی‌کند!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تستخدم» فعل مجهول و «آلات» نائب فاعل است.

گزینه ۲: «يكرم» فعل مجهول و «الأفاضل» نائب فاعل است.

گزینه ۴: «يُشَجِّعُ» فعل مجهول و «حُفَاطُ» نائب فاعل است.

(انواع جملات)

۸۹- گزینه «۴»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، نائب فاعلی را می‌خواهد که موصوف باشد؛ در گزینه «۴»، «حیوانات» نائب فاعل است که موصوف واقع شده و «المختلفة» صفت آن است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تَرْتِینُ» فعل مجهول این عبارت است و «حدیقة» نائب فاعل است اما موصوف نیست و مضاف است. ضمناً توجه کنید «تَمَمُو» فعلی معلوم است و فاعل دارد نه نائب فاعل.

گزینه «۲»: «أَنشَدت» فعل مجهول این عبارت است و «بعض» نائب فاعل است اما موصوف نیست و مضاف است.

گزینه «۳»: «يَكْتَبُ» در این عبارت فعل معلوم است، «مقالات» مفعول آن است که موصوف شده و «مَن» نیز فاعل این فعل است.

(انواع هملاط)

۹۰- گزینه «۴»

(تیرین مصطفی زاده)

صورت سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که مجهول جمله اول را به شکل صحیح نوشته باشد. برای این کار ابتدا باید فعل معلوم به شکل مجهول درآید، سپس فاعل حذف شود و مفعول به عنوان جانشین آن قرار بگیرد (نائب فاعل). در گزینه «۴»، مجهول فعل «أَنقَذ: نجات داد» به صورت «أَنقَذ: نجات داده شد» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ی» در «تَعَرَّفَتی» مفعول و «أَم» فاعل است، پس فعل مجهول باید به صورت «أَعْرَفَ» نوشته شود.

گزینه «۲»: «یروی» فعل مضارع است، پس مجهول آن هم باید به شکل مضارع بیاید نه ماضی.

گزینه «۳»: «أَسنان» مفعول جمله معلوم است و نباید در هنگام مجهول شدن، از جمله حذف شود.

(انواع هملاط)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۳»

(پوار میربلوکی)

الف) همواره به عنوان نیروهای مسلح در مواقع جنگ، یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار به شمار می‌رفتند: ایلات

ب) جمعیت روستایی اغلب افرادی بودند که زمین نداشتند و در اراضی مالکان کار می‌کردند. این گروه کم و بیش تحت ستم اربابان و مأموران مالیاتی بودند: روستاییان

ج) سران این گروه اغلب در مناطق تحت نفوذ خود به‌طور مستقل حکومت می‌کردند: ایلات

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۴۸)

۹۲- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)

در شیوه تولید سهم‌بری دهقانی، ساکنان روستاها و کشاورزان از تولید، سهم معینی را دریافت می‌کردند. روستاییان بی‌زمین اغلب روی اراضی مالکان کار می‌کردند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۳۹)

۹۳- گزینه «۳»

(علی آقاخانپور)

در دوره قاجار، نگاه برخی حاکمان داخلی و روشنفکران به پیشرفت‌های کشورهای اروپایی دوخته شده بود. از سوی دیگر، برخی از کشورهای استعمارگر نیز به دلیل منافع خود، درصدد تغییر روش‌های تعلیم و تربیت در ایران بودند. در چنین فضایی و پس از آشنایی با پیشرفت‌های ایجاد شده در اروپا، نخستین مدرسه‌ها به دست مسیونرهای اروپایی و آمریکایی، تأسیس شد و بعد از آن، حکومت قاجار و برخی افراد سرشناس فرهنگی و سیاسی نیز تصمیم گرفتند تا مدارس جدیدی در ایران براساس روش‌های جدید تعلیم و تربیت عمومی، تأسیس کنند. غالب این مدارس تازه تأسیس شده، متناسب با فرهنگ اروپاییان ساخته شده بود و تفاوت‌های جدی با سبک و فرهنگ تعلیم و تربیت در ایران اسلامی داشت. میرزا حسن رشیدیه از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد. دانش‌آموختگان مراکز علمی و آموزشی جدید، نقش مؤثری در انتشار و ترویج افکار نو به ویژه تفکر مشروطه‌خواهی و حکومت قانون داشتند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۹۴- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

رکود صنعت صادرات ابریشم و کمبود طلا و نقره برای تأمین مالی واردات کالا از اروپا و سایر کشورها به ایران، تأثیر به‌سزایی بر رونق صادرات فرش به عنوان کالای جایگزین در دوران حکومت قاجار داشت.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۹۵- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به دنبال سقوط صفویان، هنر نگارگری در سایه جنگ‌های داخلی رو به افول نهاد؛ اما در عصر قاجار به دنبال وحدت سیاسی و استقرار امنیت و در سایه حمایت پادشاهان و دربار از یک سو و ارتباط با غرب از سوی دیگر، دچار تحولی اساسی شد.

گزینه «۳»: هنر تئاتر به سبک اروپایی از دوره قاجار به همت دانشجویان اعزامی به اروپا، در ایران گسترش یافت.

گزینه «۴»: در این دوره بسیاری از معماران به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از برخی از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سبکی از معماری را به وجود آوردند که در آن عناصر و ویژگی‌های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه ۴»

(بوار میریلوکی)

ساسانیان مصمم بودند به جای حکومت ملوک الطوائفی (نیمه‌مستقل) دوره اشکانی، حکومتی متمرکز و قدرتمند ایجاد کنند که دستورات و قوانین آن در سرتاسر ایران اطاعت شود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

۹۷- گزینه ۳»

(زهره دامپار)

یکی از اهداف اصلی رومیان در لشکرکشی پی در پی به ایران، تسلط بر مسیرهای تجاری بود که به هند و چین می‌رسید. آن‌ها می‌خواستند به طور مستقیم با این کشورها رابطه تجاری داشته باشند؛ اما شاهان اشکانی و ساسانی، با آگاهی از اهمیت و منافع این مسیرهای تجاری برای ایران داشت، می‌کوشیدند مانع موفقیت رومیان شوند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۹۶)

۹۸- گزینه ۱»

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: داریوش یکم یکی از نجبای بلندپایه مادی یا پارسی را به ریاست انبارشاهی منصوب کرد.

گزینه ۳: در زمان داریوش یکم چند جوان ورزیده پارسی، دوره آموزش‌های ویژه در سپاه جاویدان را با موفقیت گذراندند.

گزینه ۴: در دوره هخامنشیان فرماندهی ناوهای جنگی بر عهده مادی‌ها و پارسی‌ها بود. داریوش یکم اولین بار چند پایگاه دریایی در خلیج فارس تأسیس کرد؛ بنابراین در دوره کمبوجیه پایگاه دریایی وجود نداشته است که افرادی را به فرماندهی ناوهای ایرانی منصوب کند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۶)

۹۹- گزینه ۲»

(امیرمسین کرویون)

استفاده از صدای طبل در آغاز حملات سپاه اشکانی معمولاً وحشت بسیاری در لشکر دشمن ایجاد می‌کرد و نظم آن‌ها را به هم می‌ریخت. سورنا، سردار معروف اشکانی، با همین روش هراس بزرگی در سپاه کراسوس رومی ایجاد کرد و در نبرد حران پیروز شد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۰۷)

۱۰۰- گزینه ۴»

(علی آقاپانور)

خانواده، هسته اصلی جامعه آریایی به‌شمار می‌رفت. ازدواج، در خانواده کهن ایرانی، درون‌گروهی بود. خانواده گسترده، تا عهد هخامنشی تداوم داشت، اما پس از آن تحت تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی، به تدریج کوچک‌تر و محدودتر شد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۱۳)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه ۲»

(بوار میریلوکی)

ترتیب زمانی وقوع حوادث در گزینه ۲ صحیح آمده است.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۰۳)

۱۰۲- گزینه ۴»

(بوار میریلوکی)

در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، روابط خوارزمشاهیان با خلافت عباسی، به تیرگی گرایید. خلیفه عباسی که در آن زمان درصدد احیای قدرت سیاسی و نظامی خود بود، از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد. به همین سبب سلطان محمد خوارزمشاه برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد و به بغداد لشکر کشید.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۰۳- گزینه ۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲- نوبت اول دی ماه)

پس از مرگ شاهرخ، شاهزادگان تیموری که بر مناطق مختلف حکومت می‌کردند، با یکدیگر به رقابت و ستیز برخاستند. در چنین اوضاع و احوالی بود که دو اتحادیه قبیله‌ای متشکل از ترکمانان به نام‌های قراقویونلو و آق‌قویونلو به ترتیب با پی افکندن حکومت‌هایی، نواحی غربی و مرکزی ایران را تصرف کردند و حکومت تیموریان به مناطق شرقی ایران محدود شد. حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۸)

۱۰۴- گزینه ۴»

(امیرمسین کرویون)

تیمور با وجود مسلمان بودن، به نسبت مغولی خود و سنت‌های مغولی افتخار می‌کرد و مجموعه قوانینی موسوم به تزوکات را به‌وجود آورد.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۲)

۱۰۵- گزینه ۳»

(زهره دامپار)

علاقه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی، تأثیر به‌سزایی بر رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری در آن عصر نهاد.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۲)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه ۴»

(زهره دامپار)

حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی جلوه‌هایی از پدیده اسکان غیررسمی یا غیرقانونی هستند. در حاشیه‌نشینی مهاجران فقیر به‌طور غیرقانونی مسکن‌هایی موقتی در حاشیه و اطراف شهر می‌سازند. در زاغه‌نشینی علاوه بر حاشیه شهر ممکن است در نقاط مختلف شهر به وجود بیاید.

(مغرافیا (۳)، مغرافای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۲)

۱۰۷- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

در نواحی حاشیه‌نشین و حومه‌های فقیرنشین شهرها (اسکان غیررسمی یا غیرقانونی) انحرافات و کجروی‌های اجتماعی، سرقت و خشونت، اعتیاد، طلاق و ... گسترش می‌یابد.

به‌طور کلی، فضاهای شهری می‌توانند در پیشگیری از وقوع جرم یا جرم‌خیزی نقش داشته باشند.

به کمک هوشمندسازی شهری به‌طور مثال نصب دوربین‌های مداربسته در نقاط مختلف شهر، می‌توان از گسترش این پدیده جلوگیری کرد. همچنین با آموزش عمومی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای شهروندان می‌توان تا حدودی از پیشرفت آن جلوگیری نمود.

میلان شهری بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است. در طراحی میلان شهری، فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت می‌گردد و به نیازهای افراد ویژه به‌طور مثال معلولان و جانبازان و سالخورده‌گان توجه می‌شود.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونگاه‌ها، صفحه ۲۴)

۱۰۸- گزینه «۲»

(آرش مرتضایی‌فر)

تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است که در سال ۱۳۵۸ با هدف تأمین مسکن محرومان، به‌ویژه روستاییان تشکیل شد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونگاه‌ها، صفحه ۳۲)

۱۰۹- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

در گذشته، توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد، اما امروزه توسعه روستایی صرفاً به توسعه کشاورزی محدود نمی‌شود و به همه جنبه‌های فرهنگی، اجتماعی و محیط زیستی به‌طور هماهنگ اهمیت داده می‌شود.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونگاه‌ها، صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۵)

۱۱۰- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

یکی از ویژگی‌های آمایش سرزمین، توجه به توزیع متوازن جمعیت است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونگاه‌ها، صفحه ۳۶)

جغرافیای ایران

۱۱۱- گزینه «۴»

(زهره دامیار)

این نمودار مربوط به افزایش جمعیت ایران در دهه‌های اخیر بوده است، نه نمودار تغییرات جمعیت شهری و روستایی؛ بنابراین افزایش جمعیت روستاها و شهرها ارتباطی با آن ندارد. مهاجرت‌های شهری و روستایی لزوماً به افزایش جمعیت منجر نشده است و بنابراین تغییراتی در جمعیت کشور ایجاد نخواهد کرد.

افزایش جمعیت کشورمان به‌طور عمده حاصل افزایش مثبت میزان مولید نسبت به میزان مرگ و میر بوده است و موجب شده است در سال‌های اخیر جمعیت کشور روند صعودی داشته باشد.

(پغرافیای ایران، پغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۱۲- گزینه «۱»

(زهره دامیار)

سیاست کنترل جمعیت نباید به‌گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؛ زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

(پغرافیای ایران، پغرافیای انسانی ایران، صفحه ۶۹)

۱۱۳- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

سیاست‌های کاهش جمعیت، کاهش رشد را به دنبال داشته است. این روند مشکلاتی را در آینده ایجاد خواهد کرد که از آن جمله می‌توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی اشاره کرد. راهکار مناسب برای جلوگیری از پیری جمعیت استفاده از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسیتی جمعیت است.

(پغرافیای ایران، پغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

۱۱۴- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول ری‌ماه)

تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران:

۱- در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

۲- در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهایی تحت عنوان «ایالت» تقسیم‌بندی می‌شد.

۳- در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به‌ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه.

۴- در دوره قاجاریه ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد.

(پغرافیای ایران، پغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۱۵- گزینه «۴»

(زهره دامیار)

از لحاظ نظام اداری: دهستان تابع بخش، بخش تابع شهرستان، شهرستان تابع استان و استان تابع تشکیلات مرکزی است.

استان توسط استاندار، شهرستان توسط فرماندار، بخش توسط بخشدار و دهستان توسط دهدار اداره می‌شود.

(پغرافیای ایران، پغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

جغرافیا (۲)

۱۱۶- گزینه «۲»

(زهره دامیار)

موارد «الف» و «ج» مربوط به فعالیت‌های نوع اول هستند. این نوع فعالیت‌ها، با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند.

فلسفه دوازدهم

(علیرضا نصیری)

۱۲۱- گزینه «۲»

تفاوت رابطه علیت با سایر روابط در این است که در سایر روابط، ابتدا باید طرفین رابطه وجود داشته باشند تا رابطه میان آن‌ها برقرار شود؛ اما در علیت از آنجایی که حاصل و نتیجه رابطه، خود وجود معلول است، بنابراین معلول، از قبل از رابطه وجود نداشته و بعد از آن پدید می‌آید. البته باید دانست که این تقدم و تأخر از حیث عقلی است و گرنه از نظر زمانی میان برقراری علیت و وجود یافتن معلول فاصله‌ای نیست و به محض وجود علت معلول نیز موجود می‌شود. (رد گزینه «۱» و تأیید گزینه «۲») علیت نیز مانند سایر روابط دو طرف دارد که عبارت از علت و معلول می‌باشند. (رد گزینه «۳») همچنین بنابر این مقدمات، باید گفت که علت باید قبل از رابطه نیز موجود باشد - باز هم از حیث عقلی، نه زمانی - و گرنه معلولی هم در کار نخواهد بود. (رد گزینه «۴»)

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

(فیروز نژادنهف - تبریز)

۱۲۲- گزینه «۲»

هم دکارت و هم تجربه‌گرایان معتقدند که اگر اصل علیت در جهان پیرامونی ما به ضرورت برقرار باشد، در آن صورت در یافتن برخی از مصادیق آن، خصوصاً در مورد امور طبیعی، نیازمند حس و تجربه خواهیم بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ویژه دکارت است.

گزینه «۳»: ویژه دکارت است.

گزینه «۴»: ویژه تجربه‌گرایان است.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه ۱۶)

(همید سوریان)

۱۲۳- گزینه «۳»

دکارت که علیت را بدیهی عقلی، فطری و از اصول اولیه می‌دانست، قطعاً اصل واضح‌تر و مبنایی‌تر امتناع اجتماع نقیضین را نیز چنین می‌دانست. بنابراین او نیز مانند فیلسوفان مسلمان معتقد بود که درک این اصل بی‌نیاز از استدلال است. البته دکارت درک این اصل را فطری و مادرزادی می‌داند، ولی فیلسوفان مسلمان معتقدند مدتی بعد از تولد، ذهن انسان شکل می‌گیرد و این اصل درک می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هیوم اگرچه درک رابطه ضروری بین علت و معلول را حسی و تجربی نمی‌داند، ولی نهایتاً بر مبنای حس و تجربه رابطه علت و معلول را به عنوان یک تداعی ذهنی و امری روانی توجیه می‌کند.

تکلیف: توجه کنید که «توجیه کردن» یک امر، غیر از «اثبات کردن» آن است. هیوم اثبات کردن اصل علیت را توسط تجربه غیرممکن می‌دانست، اما توجیه آن، از طریق ارجاع آن به نوعی عادت ذهنی امکان‌پذیر است.

گزینه «۲»: این دیدگاه مورد تأیید فیلسوفان مسلمان نیست، زیرا آنان فقط درک مصادیق علیت در جهان طبیعی را این‌گونه می‌دانند و معتقدند در عالم ماوراءالطبیعه، می‌توان مصادیق علیت را با عقل محض درک کرد.

گزینه «۴»: دکارت علیت را با تعقل نمی‌پذیرفت، زیرا تعقل به معنای فعالیت استدلالی عقل است، ولی دکارت علیت را اصلی فطری، بدیهی و بی‌نیاز از استدلال می‌دانست.

(فلسفه دوازدهم، همان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

مورد «ب» مربوط به فعالیت‌های نوع دوم است. در این نوع فعالیت‌ها، منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند.

مورد «د» مربوط به فعالیت‌های نوع سوم است. در فرایند این نوع فعالیت‌ها، خدماتی به دیگران ارائه می‌شود.

(پدافیا (۲)، نوای انسانی، صفحه ۸۴)

۱۱۷- گزینه «۴»

(کتکور سراسری ۱۳۰۲ - نوبت اول ری ماه)

برنج از انواع کشت غله تجاری است که به شرایط خاص آب و هوایی گرمسیری، نیمه‌گرمسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است. بیشتر برنج دنیا در قاره آسیا، به ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی کشت می‌شود. علاوه بر این از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن روش‌های علمی، بذره‌های اصلاح‌شده، کود و آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند که از جمله این کشورها می‌توان به فیلیپین و پاکستان اشاره کرد.

(پدافیا (۲)، نوای انسانی، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

۱۱۸- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)

پلانتیشن عبارت است از زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد. محصولات کشاورزی پلانتیشن: کائوچو، چای، نخل روغنی، پنبه، موز، قهوه، نیشکر، کاکائو و آناناس

(پدافیا (۲)، نوای انسانی، صفحه ۹۱)

۱۱۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم، باید به پیشینه تعامل و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم.

(پدافیا (۲)، نوای انسانی، صفحه ۱۰۱)

۱۲۰- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)

ژاپن از جمله کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است. کشورهای مرکز، مواد خام را با قیمت ارزان‌تر از کشورهای پیرامون به دست می‌آورند و کالاهای ساخته‌شده صنعتی را با سود بیشتر به آن‌ها می‌فروشند. کشورهای مرکز همچنین از طریق سرمایه‌گذاری یا شرکت‌های چندملیتی از نیروی کار ارزان قیمت کشورهای پیرامون استفاده می‌کنند.

کشورهای مرکز گاهی با روش‌های مختلف افراد با استعداد و متخصص یا به اصطلاح، مغزهای متفکر را نیز از کشورهای پیرامون به خود جذب می‌کنند؛ درحالی‌که کشورهای پیرامون هزینه‌های تحصیل و رشد این افراد را پرداخته‌اند.

(پدافیا (۲)، نوای انسانی، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۱۲۴- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

دانشمندان وقتی با پدیده‌ای مواجه می‌شوند و می‌خواهند علت آن را بیابند به سراغ عواملی می‌روند که تناسب بیشتری با آن پدیده دارند و علت آن پدیده را در میان آن عوامل جست‌وجو می‌کنند تا بتوانند به علت ویژه آن پدیده دست یابند.

(فلسفه دوازدهم، بهمان علی و معلولی، صفحه ۱۹)

۱۲۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

اصل سنخیت میان علت و معلول نظم خاصی در جهان برقرار می‌کند و به ما می‌فهماند که هر چیزی نمی‌تواند منشأ هر چیزی شود.

(فلسفه دوازدهم، بهمان علی و معلولی، صفحه ۲۰)

۱۲۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

معنای لفظی تحصیل حاصل یعنی به دست آوردن چیزی که آن را اکنون دارا هستیم. اینکه رابطه علت بعد از وجود باشد، یعنی معلول وجود دارد و بعد رابطه علت برقرار می‌شود. اما اگر معلول موجود باشد دیگر رابطه وجودبخشی علت به معلول معنایی نخواهد داشت (رد گزینه «۴»). پس در رابطه علت یک طرف رابطه علت است و طرف دیگر خود رابطه وجودبخشی است، پس یک طرف آن خود رابطه است (رد گزینه «۳»). آنچه علت از معلول طلب می‌کند هستی‌یابی است یعنی علت ایجاب می‌کند که معلول به وجود آید (رد گزینه «۱»); اما معلول پیش از رابطه علت اصلاً وجود ندارد که بخواهد طلب یا ایجابی نسبت به علت داشته باشد. معلول تمام هستی خود را از علت می‌گیرد (تأیید نادرستی گزینه «۲»).

(فلسفه دوازدهم، بهمان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۱۲۷- گزینه «۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

معنای اول اتفاق عبارت است از نفی علت یا نفی رابطه وجوبی و ضروری میان علت و معلول. بیت گزینه «۱» از آنجایی که میان «گردنده» و «گرداننده» رابطه‌ای ضروری و حتمی قائل شده است پس معنی اول اتفاق را رد می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، کرامت تصویر از بهمان؛ صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۲۸- گزینه «۲»

(ممبر سوریان)

در نظریه مه‌بانگ بیان دانشمندان به‌گونه‌ای است که برخی تصور می‌کنند پیدایش جهان بدون علت است. بنابراین معنای اول اتفاق به معنای نقض علت از این نظریه به ذهن متبادر می‌شود. اگر علت نقض شود، سنخیت نیز که از فروع آن است، نقض می‌شود (معنای دوم اتفاق). همچنین وقتی هیچ علتی جهان را به وجود نیاورده باشد، طبعاً برای این جهان یک غایت از پیش معین هم نبوده است (معنای سوم اتفاق) و پیدایش جهان هم، قابل پیش‌بینی نبوده است (معنای چهارم اتفاق).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱ و ۳»: نظریه دموکریتوس و نظریه زیست‌شناسان، معنای اول اتفاق را به ذهن نمی‌آورد زیرا نمی‌گویند عناصر یا انواع جانداران بی‌علت به وجود آمده‌اند، بلکه نوعی حرکات یا تحولات تصادفی را علت می‌دانند. این دیدگاه‌ها اولاً معنای سوم و چهارم و سپس معنای دوم اتفاق را به ذهن می‌آورند.

گزینه «۴»: این دیدگاه درصدد نقض معنای سوم اتفاق است، ولی چون وجود خداوند را نمی‌پذیرد، دچار تناقض می‌شود. پس این معنا از اتفاق را به ذهن می‌آورد.

(فلسفه دوازدهم، کرامت تصویر از بهمان؛ صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۲۹- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سراوان)

علت تا‌مه همیشه جمعی از مجموعه عوامل نیست؛ مثلاً خداوند علت تا‌مه جهان است، اما مجموعه عوامل نیست.

(فلسفه دوازدهم، کرامت تصویر از بهمان؛ صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۱۳۰- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

معنی اول اتفاق همان نفی علت یا ضرورت علی و معلولی است؛ معنی دوم آن نیز عبارت است از نفی وجود سنخیت میان علت و معلول. اگر کسی معنی اول اتفاق، یعنی نفی علت و ضرورت علی و معلولی را بپذیرد، قهراً به معنی دوم نیز ملتزم خواهد شد، چون امکان ندارد کسی علت را رد کند، اما سنخیت علت و معلول را بپذیرد. اساساً با نفی شدن هرگونه علت و معلول، سنخیت میان آن‌ها سالبه به انتفاع موضوع خواهد بود یعنی اساساً علت و معلولی وجود نخواهند داشت که بخواهند سنخیتی نیز داشته باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: معنی سوم اتفاق که نفی کردن غایت برای جهان هستی است، در عین پذیرش علت و لوازم آن نیز ممکن است مورد پذیرش واقع شود. گزینه «۳»: اگر کسی معنی اول اتفاق را بپذیرد یعنی پذیرفته که علتی در جهان نیست یا ضرورتی میان علت و معلول وجود ندارد. چنین کسی هرگز نخواهد توانست به غایتی برای جهان هستی معتقد باشد چون نیل و حرکت به سمت و سوی غایت بدون نظام حاصل از رابطه ضروری علت و معلول غیرممکن است و اگر قرار باشد میان پدیده‌ها علتی برقرار نباشد و وجود بخشی از پدیده‌ها به دور از نظم علی و معلولی باشد، رسیدن به غایت محال خواهد بود و این به معنی پذیرش معنی سوم اتفاق است. پس نفی و پذیرش هم‌زمان معنای اول و سوم اتفاق ممکن نخواهد بود.

گزینه «۴»: پذیرش معنی چهارم اتفاق، یعنی این که ممکن است پدیده‌های پیش‌بینی‌نشده‌ای در جهان پیرامون ما رخ بدهند، با مفاد حاصل از نفی معنی اول اتفاق، که همان علت است، تعارضی نخواهد داشت و آن را خدشه‌دار نخواهد ساخت.

(فلسفه دوازدهم، کرامت تصویر از بهمان؛ صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

منطق

۱۳۱- گزینه «۴»

(ممبر آقام‌الح)

در علم منطق قواعد کلی تعریف مطرح می‌شود. هم‌چنین تعریف اصطلاحات مربوط به هر علم (من جمله منطق) در همان علم مطرح می‌شود. بنابراین علم منطق به تعریف اصطلاحات تخصصی خودش نیز می‌پردازد. مثلاً به این سؤال که «تعریف چیست؟» در خود علم منطق پاسخ داده می‌شود.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۲۸)

۱۳۲- گزینه «۲»

(مسیر آفونری راهنمایی)

گزینه «۲» به بررسی ریشه کلمه پرداخته است و از این طریق سعی در ایضاح مفهوم مورد بحث دارد؛ این در حالی است که سایر گزینه‌ها با مدد جستن از مفاهیم دیگر و تجزیه مفهومی که می‌خواهیم آن‌ها را تعریف کنیم، به تعریف آن پرداخته‌اند و بنابراین از جنس تعریف مفهومی هستند.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۳۳- گزینه ۱»

(علیرضا نصیری)

جسم نامی در گزینه ۱ «مُعرّف (= مورد تعریف) واقع شده و جسم رشدکننده در تعریف آن آمده و از آن جایی که رشدکننده صرفاً مترادف لغوی لفظ نامی است بنابراین این تعریف لفظی محسوب می‌شود. - انسان در این گزینه به مفاهیم «جسم»، «نامی»، «متحرک به اراده» و «ناطق» تقسیم شده و یک تعریف مفهومی را شکل داده‌است.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲ «:» دانشگاه معادل لغوی آکادمی است و بنابراین این تعریف، لفظی خواهد بود. - تعریف علم به دانش و دانستن و ... نیز تعریف لغوی است و خواسته سؤال را برآورده نکرده‌است.

گزینه ۳ «:» بخش اول این گزینه تعریفی مصداقی است. - این تعریف ارائه شده از شمع یک تعریف مفهومی به حساب می‌آید.

گزینه ۴ «:» این تعریف از «تعریف» چون به ریشه لغوی آن اشاره کرده‌است پس لغوی می‌باشد. - دقت کنید که سلب کردن ویژگی‌ها از شیء هرگز تعریف حساب نخواهند شد و به اصطلاح منطقی: «تعریف به سلب ممکن نیست.» و بنابراین بخش دوم این گزینه اصلاً تعریف نیست.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۳۴- گزینه ۴»

(پرگل رهیمی)

در این گزینه از ترکیب دو نوع تعریف لغوی (رهایی و خودآیینی) و مفهومی (حالتی که چیزی محدود به چیزهای دیگر نباشد) استفاده شده‌است.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ «:» فقط تعریف مفهومی در این گزینه موجود است.

گزینه ۲ «:» فقط تعریف لغوی در این گزینه موجود است.

گزینه ۳ «:» فقط تعریف لغوی در این گزینه موجود است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۱۳۵- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

به عنوان مثال: در تعریف انسان مفهوم عام، «حیوان» و مفهوم خاص «ناطق» هر دو کلی هستند.

تشریح موارد نادرست:

گزینه ۲ «:» مفهوم خاص از جهت مفهومی اخص است و گرنه کلی است و نه جزئی. در منطق ما با مفاهیم کلی سر و کار داریم.

گزینه ۳ «:» بین مفهوم مجهول و مفهوم خاص (مثلاً انسان و ناطق) رابطه تساوی برقرار است.

گزینه ۴ «:» در تعریف، یک مفهوم خاص نیز می‌آید. (به تفاوت معنایی کلی در مقابل جزئی و کلی به معنای عام دقت کنید.)

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۱)

۱۳۶- گزینه ۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

اگر در تعریف مفهومی فقط به ویژگی اختصاصی آن مفهوم اشاره شود، احتمال دارد تعریف جامع نباشد؛ مانند تعریف انسان به مهندس.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۳۷- گزینه ۳»

(مهمر رضایی‌بقا)

چون هر فعلی لزوماً بر انجام کاری دلالت نمی‌کند و می‌تواند به روی دادن حالتی اشاره کند، پس تعریف مذکور از فعل، جامع نیست و چون هر کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت کند، لزوماً فعل نیست و می‌تواند مصدر هم باشد، پس تعریف مذکور از فعل، مانع نیست. گزینه ۱ «:» فقط جامع نیست ولی مانع است. گزینه ۲ «:» فقط مانع نیست ولی جامع هست. گزینه ۴ «:» نیز هم جامع و هم مانع است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۵)

۱۳۸- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تعریف باید مانع باشد؛ یعنی فقط بر مصادیق مفهوم مورد نظر صدق کند. به عبارت دیگر مصادیق نامرتبط را شامل نشود. مانند تعریف انسان به حیوان شاعر.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۵)

۱۳۹- گزینه ۳»

(علیرضا نصیری)

تعریف غیرمانع تعریفی است که علاوه بر مصادیق مفهومی که می‌خواهیم آن را تعریف کنیم، مصادیق مفاهیم دیگر را نیز شامل شود. اگر ما بخواهیم تعریفی از یک مفهوم که غیر انسان است ارائه کنیم و آنگاه تعریف ما شامل تمامی مصادیقی شود که ناطق باشند، در آن صورت شامل مصادیق انسان نیز خواهد شد و در آن صورت تعریف مورد نظر مصادیقی از مفاهیم غیر را نیز شامل می‌شود و بنابراین غیرمانع خواهد بود.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۱۴۰- گزینه ۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

نسبت مفهومی که می‌خواهیم آن را تعریف کنیم با خود تعریف، در تعریفی که جامع ولی غیرمانع است، عموم و خصوص مطلق (از خاص به عام)، در تعریفی که مانع ولی غیرجامع باشد، عموم و خصوص مطلق (از عام به خاص) و در تعریفی که نه جامع و نه مانع باشد، عموم و خصوص من وجه است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

فلسفه یازدهم

۱۴۱- گزینه ۲»

(سین آفونری راهنمایی)

سقراط اصلاً کتابی نوشت و هر چه از او و تفکر او به ما رسیده است، از طریق آثار شاگردان او و مخصوصاً افلاطون می‌باشد.

این تفاوت می‌کند با این که کتاب‌های او به جا نمانده باشد؛ عبارت «کتاب‌های او به جا نمانده» می‌تواند معنی این را بدهد که او کتاب نوشته، اما از بین رفته است.

(فلسفه یازدهم، زندگی بر اساس اندیشه، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۴۲- گزینه ۱»

(موسی سپاهی - سروان)

سقراط هدف از گشت و گذار خود را متقاعد کردن افراد جامعه می‌دانست تا جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس ترجیح ندهند، ولی این بدین معنا نیست که او می‌گفت باید به جسم و مال و ثروت کاملاً بی‌توجه بود.

(فلسفه یازدهم، زندگی بر اساس اندیشه، صفحه ۳۸)

۱۴۳- گزینه ۱»

(عمیر سوریان)

در روش سقراطی سؤال کننده، از مجهولات خود سؤال نمی‌کند بلکه پرسش کننده جواب درست را می‌داند ولی به گونه‌ای سؤال می‌پرسد که مخاطب خودش بتواند به پاسخ صحیح برسد. یعنی پاسخ صحیح برای مخاطب هم مجهول مطلق نیست و او خودش با تأمل و تعقل می‌تواند پاسخ را پیدا کند، ولی در ابتدا از مطلب درست غافل است و بعد از فکر کردن درباره سؤالات هدفمند، به تدریج خودش پاسخ را می‌یابد.

تشریح موارد نادرست:

گزینه ۲ «:» روش سقراطی از این جهت به کار ماما شبیه است که ماما به مادر فرزند نمی‌دهد بلکه کمک می‌کند فرزند خود را به دنیا بیاورد و سقراط هم حقایق را مستقیماً آموزش نمی‌داد بلکه با سؤالاتش کاری می‌کرد که خود مخاطب حقیقت را در ذهن خود بیابد و بر زبان بیاورد. پس وجه شبه اشتباه بیان شده است.

گزینه «۳»: افلاطون جوابها را هم می‌نوشت. بنابراین روش او سقراطی نبود. بلکه شخصیت سؤال کننده در آثار افلاطون در مورد مخاطب خود گویا روش سقراطی را به کار گرفته است ولی این اثر برای خواننده روش سقراطی را به کار نمی‌گیرد. روش سقراطی اساساً نمی‌تواند مکتوب باشد و باید با سؤالات شفاهی همراه باشد و لازم است مخاطب هم بتواند با پرسش‌گر سخن بگوید.

گزینه «۴»: این روش فقط برای مسائل عقلی که با تأمل می‌توان پاسخشان را دریافت کرد مفید است و در مورد مسائل تجربی که نیاز به مشاهده و آزمایش و تجربه دارد، بی‌فایده است.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

۱۴۴- گزینه «۴»

(مهم‌ر ضابطی‌ها)

سقراط با هرکس که به او گوش می‌داد، مسائل اساسی خداشناسی، اخلاق، سیاست و اجتماع را در میان می‌گذاشت. پس یکی از مباحث مهم و حیاتی مربوط به زندگی در دوره سقراط، مفهوم خداست که در آثار افلاطون به آن اشاره شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نتیجه تأمل و مطالعه در زندگی سقراط از طریق آثار افلاطون، این است که به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان بیشتر پی ببریم.

گزینه «۲»: نقطه آغاز روش بحث سقراطی، انتخاب مفهومی مهم در زندگی بود؛ نه سؤال از چیستی مفهوم.

گزینه «۳»: سقراط اصلاً اثری ننوشت که باقی نمانده باشد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۴۵- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

سقراط روش خاصی داشت که در اکثر بحث‌های خود به کار می‌گرفت و این روش به نام خود او، یعنی «روش سقراطی» مشهور است. این روش بدین صورت بود که او ابتدا از یکی از مفاهیم مهم زندگی انسان سؤالی مطرح می‌کرد؛ مانند این که «عشق چیست؟» یا «چه کسی شجاع است؟» و سپس جواب‌های افراد حاضر در بحث را می‌شنید و آن‌ها را با سؤالات دیگر دنبال می‌کرد تا جایی که خودشان به اشتباه اولیه‌شان پی ببرند و به حقیقت دست یابند و بنابراین آنچه در نهایت حاصل می‌شود - یعنی حقیقت - حاصل رویارویی خود حاضرین در بحث با سؤالات سقراط است. (تأیید گزینه «۳»).

بنابراین هرچند که این روش با سؤال آغاز می‌شود اما نمی‌توان گفت که به سؤال نیز ختم می‌شود (رد گزینه «۱») و همچنین این مخاطبین هستند که به سؤالات پاسخ می‌دهند نه سقراط (رد گزینه «۲»). از سوی دیگر چون این پرسش‌های سقراط است که به بحث جهت می‌دهد و مخاطب را برای بیان داشتن حقیقت یاری می‌کند، پس نمی‌توان گفت سقراط در این میان بی‌تأثیر است! (رد گزینه «۴»)

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

۱۴۶- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

اتهامی که ملتوس - که به نمایندگی از متهم‌کنندگان سخن می‌گفت - به سقراط در دادگاه وارد کرد این بود که: «جرم سقراط این است که خدایانی که همه به آن‌ها اعتقاد دارند، انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گوید! با افکار خود جوانان را گمراه می‌سازد و آن‌ها را از دین و آیین پدرانشان بر می‌گرداند...» بنابراین اتهامات سقراط عبارت بودند از: (۱) بی‌اعتقادی نسبت به خدایان آتن و سخن گفتن از خدایی جدید و (۲) گمراه

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

۱۴۷- گزینه «۴»

(احمد منصوری)

سقراط بیان می‌داشت که آیا کسی وجود دارد که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی منکر وجود خدا شود؟ این یعنی از طریق این سخن که او ویژگی‌ها و صفات خدا را باور دارد، باورمندی خویش به خود خدا را نیز ثابت کرد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۱۴۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

هم از نظر سقراط و هم از نظر ملتوس ممکن نیست کسی صفات و امور مربوط به اسب را بپذیرد، اما منکر وجود اسب باشد و همچنین کسی پیدا نمی‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود. با توجه به این موارد عبارت گزینه «۳» نیز مورد قبول سقراط و ملتوس خواهد بود.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

۱۴۹- گزینه «۳»

(همیر سوریان)

سقراط معتقد بود که اگر از فرمان خدا سرپیچی کند مدعی داشتن دانشی شده است که در حقیقت فاقد آن است. مبنای این سخن، آن است که خداوند به سقراط فرمان داده بود در جست‌وجوی دانش بکوشد و عدم جست‌وجوی دانش فقط برای کسی درست است که دانش را دارد و نیازی به جست‌وجو کردن ندارد. بنابراین اگر سقراط دانش را جست‌وجو نمی‌کرد، گویا مدعی شده بود که همه دانش‌ها را دارد در حالی که در حقیقت فاقد آن بود.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

۱۵۰- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

سقراط خطاب به حاضران در دادگاه گفت: «کسی که راه درست را یافت و آن را در پیش گرفت هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد.»

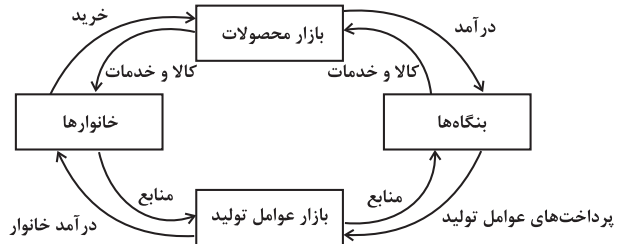
(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۲»

(آفرین ساپری)

الف) نیمه بالایی نمودار تبادل تولیدات را در بازار کالاها و خدمات (بازار محصولات) نشان می‌دهد و نیمه پایینی بیانگر بازار عوامل تولید است.

(ب)

- در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

- پولی که خانوارها بابت خرید کالاها و خدمات پرداخت می‌کنند، با عبور از بازار محصولات به عنوان درآمد بنگاه دریافت می‌شود.

(ج)

- پولی که بنگاه‌ها بابت خرید عوامل تولید می‌پردازند، با عبور از بازار عوامل تولید، به عنوان درآمد خانوارها دریافت می‌شود.

درآمد خانوارها در بازار عوامل تولید: پرداخت‌هایی که بابت خرید منابع تولید به خانوارها پرداخت می‌شود. این پرداخت‌ها در جدول زیر بیان شده‌اند:

عنوان	علت
دستمزد	دریافتی خانوارها بابت فروش نیروی کار
اجاره	دریافتی خانوارها بابت اجاره زمین یا کارگاه
سود	دریافتی خانوارها بابت در اختیار قرار دادن سرمایه مالی خود

(اقتصاد، بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۱۵۲- گزینه «۱»

(سیدمحمد مرئی ربانی)

- در قیمت ۱۰ هزار تومان، اگرچه میزان تقاضا برابر با ۵۰ کیلوگرم است ولی میزان عرضه تنها ۱۰ کیلوگرم است. بنابراین حداکثر درآمد به دست آمده مساوی است با درآمد حاصل از فروش ۱۰ کیلوگرم عرضه شده.

حداکثر درآمد تولیدکننده در قیمت ۱۰ هزار تومان

$$= 10 \times 10 = 100 \text{ هزار تومان}$$

- در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا در بازار مواجه می‌شویم. در قیمت ۴۰ هزار تومان میزان عرضه برابر با ۴۰ کیلوگرم و میزان تقاضا برابر با ۲۰ کیلوگرم است. در نتیجه در بازار با مازاد عرضه یا کمبود تقاضایی معادل ۲۰ کیلوگرم مواجه هستیم.

میزان مازاد عرضه یا کمبود تقاضا در سطح قیمت ۴۰ هزار تومان
میزان تقاضا در قیمت ۴۰ هزار تومان - میزان عرضه در قیمت ۴۰ هزار تومان
کیلوگرم $40 - 20 = 20$

- در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیش‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد. زیرا به دلیل ارزان

بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است؛ درحالی‌که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود. در صورت ادامه این روند چون گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد، این گروه برای خرید کالا حاضر خواهند بود مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. افزایش قیمت باعث می‌شود که از یک سو تولیدکنندگان رغبت بیش‌تری به تولید نشان دهند و از سوی دیگر مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد. بنابراین در سطح قیمت ۲۰ هزار تومان، ۱۰ هزار تومان افزایش قیمت باعث رسیدن به سطح قیمت تعادلی (۳۰ هزار تومان) می‌شود.

(اقتصاد، بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه ۵۱)

۱۵۳- گزینه «۱»

(مهروی ضیائی)

- چیزهایی که «مد» می‌شوند، حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیادتر می‌شود.

- اگر هزینه‌های تولید کالایی افزایش (و یا کاهش) یابد، به شرط ثابت بودن سایر عوامل، بنگاه، عرضه آن کالا را کاهش (و یا افزایش) می‌دهد. (رابطه معکوسی بین هزینه‌های تولید و عرضه بنگاه وجود دارد.)

افزایش قیمت مواد اولیه سبب افزایش هزینه‌های تولید کالا خواهد شد و در نتیجه میزان عرضه کالا کاهش خواهد یافت.

- ابداعات و اختراعات معمولاً با کاهش هزینه‌ها اثر مثبتی بر تولید و عرضه دارند. با اختراع دستگاهی که بتواند با تعداد کارگر کمتری، سرمایه‌یک تولید کند، هزینه‌های تولید کمتر می‌شود و با کاهش هزینه‌ها، عرضه افزایش خواهد یافت.

(اقتصاد، بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

۱۵۴- گزینه «۴»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۲)

الف) انواع مالیات مستقیم: مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد

میلیون تومان $110 = \frac{1}{3} \times 330 =$ مالیات بر درآمد $\frac{1}{3} \times$ مالیات بر دارایی
مالیات بر دارایی + مالیات بر درآمد = مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی
میلیون تومان $440 = 330 + 110$

ب) مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است که برابر با ۸۰ میلیون تومان است.

(ج)

عوارض نوسازی + مالیات بر مصرف = مجموع میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی
مالیات بر ارزش افزوده (VAT) +

$$= 200 + \left(200 \times \frac{25}{100}\right) + (2 \times 110)$$

میلیون تومان $470 = 200 + 50 + 220$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۵۵- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

الف) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم دو راه حل وجود دارد:
راه حل اول:

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم
نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times میزان ارزش افزوده آن مرحله
تومان $175 = 1,750 \times \frac{10}{100} = (4,250 - 2,500) \times \frac{10}{100}$

راه حل دوم:

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم
- مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل
تومان $175 = 425 - 250 = (4,250 \times \frac{10}{100}) - (2,500 \times \frac{10}{100})$

(ب)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر
تومان $750 = 750 \times \frac{10}{100}$

(ج)

= قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم
(نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در مرحله دوم) + قیمت کالا در مرحله دوم
تومان $4675 = 4250 + (4250 \times \frac{10}{100})$
(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه ۶۳)

۱۵۶- گزینه «۳»

(زهرا مومنی)

درآمد حاصل از شریک ساختن افراد جامعه در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌ها و یا ایجاد بدهی، نمی‌تواند همیشگی و پایدار باشد. به عبارت دیگر ایجاد بدهی توسط دولت ظرفیت محدودی دارد.
(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه‌های ۶۰، ۶۴ و ۶۵)

۱۵۷- گزینه «۳»

(مبین فزینی)

مسواک و خمیردندان کالاهای مکمل هستند. (باهم مصرف می‌شوند). در نتیجه با افزایش قیمت مسواک، تقاضای مسواک کاهش می‌یابد و به دنبال آن نیز تقاضای خمیردندان کاهش می‌یابد.
برنج و ماکارونی کالاهای جانشین هستند. (در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با افزایش قیمت مسواک، تقاضای خمیردندان کاهش می‌یابد.
گزینه «۲»: با افزایش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی افزایش می‌یابد.
گزینه «۴»: با کاهش قیمت برنج، تقاضای مردم برای خرید برنج افزایش می‌یابد و در مقابل تقاضای ماکارونی کاهش می‌یابد.

(اقتصاد، بازار پیوست و پلگوه عمل می‌کند، صفحه ۳۹)

۱۵۸- گزینه «۱»

(آفرین سایری)

الف) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود عرضه یا مازاد تقاضا مواجه می‌شویم. در شرایطی که در بازار کمبود عرضه داشته باشیم، عده‌ای موفق نمی‌شوند کالای مورد نیاز خود را خریداری کنند. در نتیجه تلاش می‌کنند با پرداخت قیمت بالاتر محصول را به دست آورند. در ردیف‌های ۱ و ۲ جدول با کمبود عرضه مواجه هستیم.

ب) ستون A بیانگر میزان عرضه است؛ زیرا عرضه با قیمت کالا رابطه مستقیم دارد و با افزایش قیمت مقدار عرضه نیز بیشتر می‌شود. ستون B نشان‌دهنده میزان تقاضا است و رابطه آن با قیمت کالا معکوس است، یعنی با افزایش قیمت کالا، مقدار تقاضا کم می‌شود.

ج) در صورتی که قیمت کالا افزایش یابد، خریداران به دنبال خرید کالای جانشین آن (در اینجا گوشت سفید) می‌روند. در ردیف‌های ۴ و ۵ جدول در قیمت ۸۰,۰۰۰ و ۹۰,۰۰۰ تومان قیمت بیشتر از قیمت تعادلی است و خریداران به سراغ خرید گوشت سفید می‌روند.

(اقتصاد، بازار پیوست و پلگوه عمل می‌کند، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۱۵۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

الف) حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند.

ب) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آنها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.

ج) دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۱۶۰- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

- مالیات بر مصرف: این مالیات نهایتاً توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

- عوارض گمرکی و خدماتی:

این نوع از مالیات، علاوه بر این که یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها است، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

- در کشورهایی که ساز و کار مالیات بر ارزش افزوده در آن‌ها برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

- حقوق و عوارض گمرکی: در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است. این نوع از مالیات، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوست، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)